

Cu mediocritatea se deprinde mai lesne un popor decit cu orice. Căci spiritul colectiv, întotdeauna mediocru, e în chip firesc atras către ceea ce nici nu-l întrece, nici nu-l tulbură.

CONSTANTIN BANU, director fondator al revistei „Flacăra”

ANUL LXXXI

Nr. 13

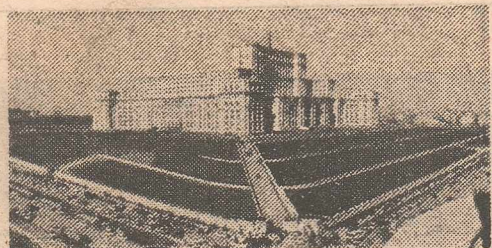
27 III – 2 IV

1991-BUCUREȘTI

DE
LECTURĂ

FLĂCĂRA

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

**CUM SCĂPĂM
DE „CASA
POPORULUI”**

— pag. 3 —

**Ceașeștii își iau
pămîntul înapoi**

— pag. 4 —

Prostituatele

**sub clar
de lună**

— pag. 8-9 —

Desen de MIHAI ZGUBEA □

**CAZUL
TROFIN**

— pag. 11 —

**DE CE ROMÂNIA
NU CERE
BASARABIA?**

— pag. 14 —

FESTA

Cunosc de mulți ani un om de o mare timiditate. L-am zărit deseori în societate, nu e deloc ursuz și nici dezagregabil în reacții. Dar dacă toți ceilalți discută cu dezinvoltură fleacuri sau fac docti considerații înalte, prietenul meu e cu greu scos din muțenie.

L-am întrebat deunăzi de ce e așa de sfios chiar și atunci când încearcă să afle cât e ora de la un cetățean de pe stradă. Mi-a zîmbit și mi-a răspuns cu glasul lui șovăielnic:

— Timiditatea asta este o mască pe care mi-am confecționat-o în adolescență. Ori de câte ori trebuia să vorbesc despre realizări mărețe, despre cuceriri revoluționare, despre viața noastră îmbelșugată mi se făcea rușine de minciunile pe care trebuia să le îndrug. Am observat însă, la un moment dat, că dacă mă poticnesc în cuvinte, profesorii sau activiștii U.T.C. fac grimase de nemulțumire. Lor le trebuia cineva care să vorbească limpede, răspicat, cutezător. Desigur, am ajuns și membru de partid, bineînțeles, mai târziu decît cei care se băteau cu pumnul în piept și făceau declarații emfatiche. Și în această calitate rareori mi s-a auzit cuvîntul la ședințe și astfel am scăpat să laud meritele suprafirești ale științei tu cui. Lăsați-i pe ăsta, se fisticeste, se spunea cu condescendență. Și, culmea, eram lăsat în pace.

— Așa te-ai salvat. Ești un om fericit.

— Da' de unde! Viața mi-a jucat o festă cumplită. Cu timpul am ajuns cu adevărat timid. La examene am știut întotdeauna mai mult decît am arătat comisiilor prin fața cărora am trecut. Am ieșit de multe ori învins din confruntările cu preopinienți care n-aveau dreptate dar erau mai spornici la vorbă. Iar azi, cînd aș putea spune deschis ce gîndesc, chiar în fața mai multor oameni, iată, fiindcă nu am darul vorbirii, îmi tremură glasul de emoție, vorbind numai cu unul singur.

zona de tandrețe

„I.M.G.B. nu mai face ordine”

Ultima săptămînă a confirmat ceea ce se bănuia demult: F.S.N. și puterea sa constituită în regimul Iliescu — Roman își pierde pînă și pe cei mai mulți și mai consecvenți susținători — muncitorii. Mitingurile de protest, începînd cu cel din București, organizat de Cartelul sindical „Alfa”, și continuat de cele de la Bistrița, Baia Mare sau Constanța au aparținut, aproape în totalitate, muncitorilor. Aflată oarecum în expectativă, deziluzionată, clasa mijlocie românească a susținut doar moral aceste mari manifestații muncitorești care pot fi semnalul unor adevărate explozii sociale.

S-a produs, deci, un fenomen radical. Muncitorii au ieșit în stradă pentru a manifesta împotriva regimului. Și se pare că a fost doar un test. Deocamdată...

A.C. SPIRIJINĂ SINDICATELE

Din ce în ce mai prezentă în viața publică națională, Alianța Civică a declarat recent că „sprijină eforturile responsabile ale Cartelului sindical „Alfa” și a celorlalte sindicate de a găsi soluții la problemele economice și sociale ale țării. Modul în care Guvernul a condus reforma a dus țara la dezastru”. De asemenea, „Alianța Civică susține eforturile sindicatelor pentru o reală protecție socială a cetățenilor”.

ANTISTUDENTEȘTI

Peste măsură de incomodat în practicile sale totalitare de mișcare pentru democrație, adevăr și dreptate a studenților, actualul regim încearcă suprimarea unor drepturi cucerite prin jertfă în zilele Revoluției. Una dintre măsurile vizînd reducerea posibilităților de mișcare ale studenților și controlul lor de către putere este interdicția impusă de Ministerul Învățămîntului și Științei plecării acestora în străinătate în timpul anului universitar fără aprobarea decanatului sau rectoratului. A doua măsură, la fel de grosolană, se referă la vacanța de Paște a studenților care, în mod paradoxal, nu e în timpul Paștelui, ci între 1-6 aprilie. Unii spun că această a doua măsură n-ar fi adevărată, ci doar un zvon. Să-i fie oare frică guvernului Petre Roman de opiniile studenților privind etapa a doua a „liberalizării”?

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

LEGI NOI ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT

Sînt în curs de pregătire nu mai puțin de patru legi ce vor influența decisiv și pe termen lung configurația spiritualității românești în

următorii ani și, probabil, în următoarele decenii. Este vorba de Legea generală a învățămîntului, de Legea învățămîntului superior, de Legea autonomiei universitare și de Legea învățămîntului preuniversitar. Potrivit acestor proiecte, cursu-

rile școlare obligatorii și gratuite vor dura 9 ani, urmate de liceu (3 ani) și școală profesională (cu durata de 1-3 ani). Cu excepția medicinei și arhitecturii, cursurile universitare dura 4 ani. Pentru anul 1991/1992 s-a propus introducerea de taxe pentru învățămîntul universitar de stat (pentru admitere, contestații, restanțe și repetarea anului). În anul școlar 1991/1992 va apărea o nouă formă de învățămînt: colegiile, cu o durată de 2-3 ani (relativ asemănătoare cu școlile post-liceale de acum 15-20 de ani). Iată și o măsură menită să trezească cele mai multe frămîntări: desființarea liceelor pedagogice și sanitare. Să nu uităm că acest gen de învățămînt are în țara noastră o tradiție de excepție.

ALIANȚA „15 NOIEMBRIE” ÎN CONVENȚIE

Un eveniment al acestei săptămîni amintește de cei care, la 15 noiembrie 1987 și-au învins frica și s-au ridicat împotriva dictaturii: Convenția Națională a Alianței Confederative Intersindicale „15 Noiembrie”. Firește, Convenția se va desfășura la Brașov, în perioada 23-30 martie, în sala din strada Piața Sfatului nr. 26. Comisia de Coordonare Provizorie a A.C.I. „15 Noiembrie” anunță că se pot obține relații în legătură cu această Convenție nu numai la Brașov, ci și la sediile din București, Craiova, Timișoara, Oradea, Sibiu, Constanța, Roman.

Grupaj realizat de EUGEN MIHĂESCU

Cronica unei păcăleli anunțate

Iată, vine și 1 aprilie, ziua multășteptatei liberalizări! Cuvînt derivat ca și libertatea (pentru care am făcut o revoluție), liberalizarea ar trebui să ne facă să ne simțim mai liberi. E drept, ne-au luat-o înainte prețurile — ele sînt cele mai libere în România. Nu atît de libere (adică de mari) cît ar fi dorit-o „radicali” echipei guvernamentale, dar nici atît de controlate (adică plafonate) cît ar fi convenit „conservatorilor”, „populiștilor”, celor care mizează în continuare pe atît de eficientul salam electoral. Cum-necum, reforma intră în a doua sa etapă. Și intră sub semnul unui inevitabil compromis. Alt cuvînt derivat.

Să vedem, însă, cine pe cine păcălește? Puterea emanată la revoluție s-a întrecut pe sine în materie de promisiuni: bunăstare, evitarea șomajului, economie de piață, nivel de trai ca în capitalism și muncă tot ca-n comunism, foarte multă libertate și, mai ales, foarte multă liniște. De la bun început, dincolo de declarații și intenții afișate, alternativa politică a fost asfixiată; partidelor de opoziție li s-au atribuit nu doar toate defectele, ci și cele mai malefice intenții privind tradiționala noastră sărăcie. Rămăs singurul administrator al țării, Frontul Salvării Naționale și-a asumat rolul istoric de a ne conduce cu mină sigură spre țărniile făgăduinței.

Inevitabil, orice impas al F.S.N., orice luptă pentru putere în interiorul puterii se repercutează automat asupra țării. Orice fenomen (chiar pasager!) de criză erodează credibilitatea politică a puterii, anulează, prin mecanismul compensator al promisiunilor — dezamăgirea, impactul pe care l-a avut inițial programul de guvernare prezentat de dl. prim ministru Petre Roman.

Să fim dreapți, nimeni n-ar fi putut peste noapte să redreseze economia românească el cărei colaps începuse din ultimii ani ai „epocii de aur”. Din acest punct de vedere, toată lumea a fost de acord că o reformă structurală are costurile sale și că va trebui să ne așteptăm la o perioadă mai dificilă. La început, însă, nimeni altul decît F.S.N. a atenuat, propagandistic, aceste costuri și, odată pariul electoral cîștigat, a tergiversat nepermis de mult măsurile radicale care se impuneau. Desigur, această inconsecvență nu ține de o strategie anume și nu exprimă, neapărat, o viclenie politică menită să conducă la acaparea și menținerea cu orice preț a puterii. Dar seamănă cu așa ceva.

În F.S.N. s-au produs, între timp, multe schimbări. La nivelul executivului, cel puțin, echipa de tehnocrați a încercat să mai scape (a și reușit, uneori) de „specialiștii” vechiului regim. Convenția națională a F.S.N., consacînd triumful domnului Roman, a dat mină liberă „radicalilor”, conturînd o previzibilă (și benefică!) luptă între executiv și „conservatorul” grup parlamentar F.S.N. Schimbarea acestuia din urmă nu mai e posibilă decît la viitoarele alegeri și o probabilă creștere a calității sale nu va fi operantă decît prin semnificative pierderi cantitative. Căci, pînă la suportarea costurilor reformei (pe care le vom plăti cu toții, c-așa e în democrație!), F.S.N. va trebui să suporte stîngur costurile unui succes electoral supradimensionat.

Altfel spus, acum în prag de 1 aprilie, dacă a păcălit pe cineva, F.S.N. și-a păcălit numai susținătorii. Și nu pe toți, căci oamenii lucizi nu și-au făcut prea mari iluzii. Au fost păcăliți exact cei care pot fi oricînd păcăliți, cei cărora le place, cei care doresc să fie păcăliți, cei care, cu un amestec de naivitate și viclenie, șoptesc către orice putere: „Pică pară mălăiață...”

O parte dintre acești dezamăgiți va renunța la orice pariul politic. Alții (și nu puțini) se vor îndrepta spre partidul domnului Verdeț. Nu foarte mulți se vor îndrepta către partidele de opoziție.

În aspirația sa declarată către social-democrația occidentală, F.S.N. mai are încă multe de făcut. Primul lucru, oricît de dureros ar fi, este să demonstreze uriașul mecanism al iluziilor pe care l-a produs. Acest mecanism va fi oricum demontat, dar dacă operația se va produce numai din afară, construcția va dispărea odată cu constructorul. Este cea mai mare păcăleală pe care F.S.N. și-o poate administra doar sieși.

CONSTANTIN DUMITRU

CUM SCAPAM

DE

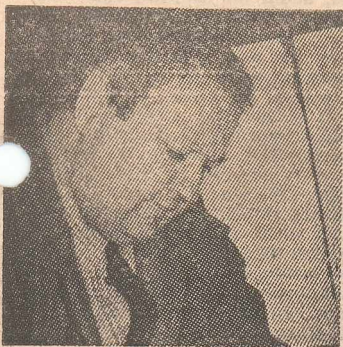
CASA

POPORULUI?

...se cere,
ca o rană,
absorbită în timp

Prof. dr. arh. ALEXANDRU SANDU, rectorul Institutului de Arhitectură „Ion Mincu“

Nu pot să-mi imaginez că această construcție poate fi distrusă sau înlăturată din existența Bucureștiului. Și eu consider că, așa cum s-a întâmplat în multe alte orașe cu asemenea construcții, ea va rămâne ca amprentă a momentului și perioadei respective. Pentru noi, zic problema în momentul de față este aceea de a deveni conștienți de existența acestei construcții, de ceea ce înseamnă ea pentru societatea românească. Și că, printr-o serie de posibile măsuri de intervenție în zonă, se poate dovedi sau arăta un gest de opoziție a societății românești, a colectivității, față de o asemenea arhitectură. Acest gest de opoziție poate să însemne o anumită amenajare în exteriorul construcției respective care să-i diminueze prezența, care să atenueze impresia aceasta de zdrobitor, de copleșitor, pe care construcția o dă, precum, și niște utilități care să tindă către o anumită semnificație în interiorul spațiului respectiv.

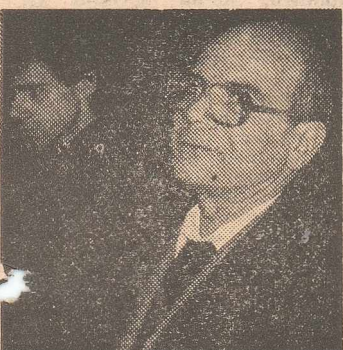

Nu cred că este posibil un pas concret imediat în această problemă și mi se pare că o acțiune, o intervenție imediată, ar fi un gest pripit, tot atât de periculos pe cât a fost și gestul inițial de pornire a acestei operații.

Este o situație, în corpul orașului care se cere, exact ca o rană, absorbită în timp, cu răbdare și pe îndelete.

E bună ca magazie)

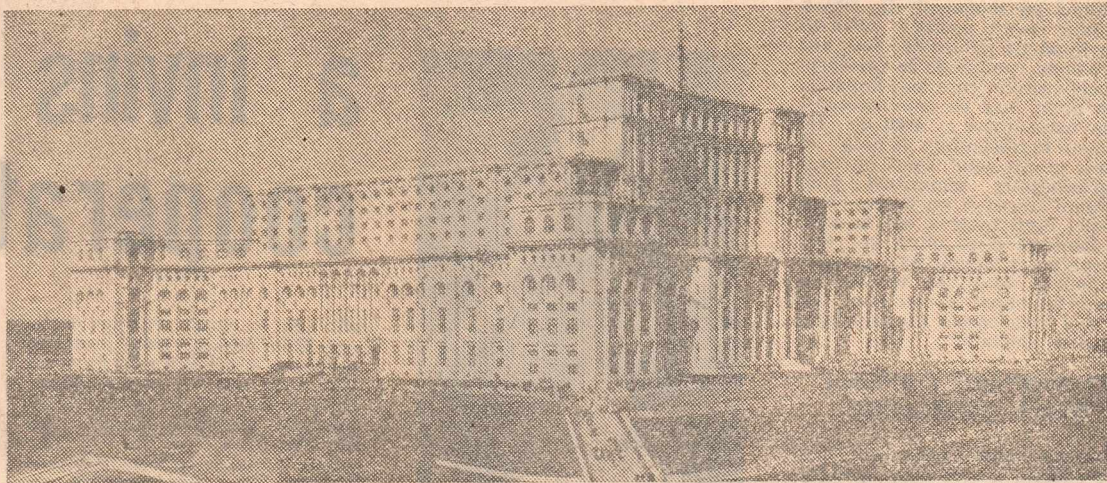
Conf. dr. arh. MARIUS SMIGELSKI, decanul Institutului de Arhitectură „Ion Mincu“ :

Nefolosirea ei costă. Există niște spații care trebuie întreținute și atunci de ce să nu fie utilizată această construcție ca o urlășă magazie, sau pentru

„Casa Poporului” are o mulțime de cusururi, însă ceea ce o face de nesuportat pentru bucureșteni și pentru toată lumea este megalitismul ei. Uitându-se la ea, omul se simte mic, neînsemnat și înfricoșat ca în fața unui monstru. Cum scăpăm de acest colos care provoacă groază? Sintem prea săraci pentru a recurge la soluția radicală a demolării. De aceea, specialiștii caută altceva. După cit se pare, gândurile lor bat spre unele prelucrări ale exteriorului, astfel încât să se diminueze cit mai mult impresia de strivitor. Să fie oare posibil să „scăpăm” de „Casa Poporului” prin „umanizarea” ei?

CE SPUN ARHITECȚII

activități curente, fără pretenții. Nu cred că ar fi de neacceptat nici manifestări culturale. Îmi pun întrebarea cum s-ar putea face ca să nu creze impresia că folosirea acestor spații este o moștenire, ci că ar fi o treabă efectiv utilitară.

Nici eu n-o văd demolată, ci completată în exterior și în interior cu niște lucrări care s-o supună, să o aducă la scară umană.

Din păcate, îmi dau seama că acum, așa... rapid, nu este momentul să intervenim concret. Și pentru că, deocamdată, nu este o treabă concretă, aș vrea să văd felul în care poate fi analizată problema sub aspect filozofic, socio-psihologic și, de ce nu, psihiatric.

Impactul
este catastrofal

Arh. ALEXANDRU BELDIMAN, președintele Uniunii Arhitecților :

Este foarte greu de răspuns, pentru că problema trebuie pusă în primul rând în ordinea morală a lucrurilor și în a doua noastră este : o construcție făcută de Ceaușescu pentru a adăposti principala puteri în stat, poate fi investită de noi, după evenimentele din decembrie cu o funcție ca cea de sediu al Parlamentului? La această întrebare trebuie să dea un răspuns întreaga societate, nu numai arhitecții.

Situându-ne în alt plan, pe un alt palier, strict profesional, avem iarăși semne mari de întrebare. Pe de-o parte spațiile enorme adăpostite de această construcție nu credem că pot fi folosite așa cum sint, pe de altă și cel mai grav, este impactul asupra orașului, care din punctul nostru de vedere este catastrofal. Până acum n-am întâlnit nici un arhitect din țară sau străinătate care să spună că este de acord cu această construcție.

Întotdeauna se poate repara ceva. Din experiența pe care

o avem, știm foarte bine că tehnic se poate face orice. Sigur că acest lucru costă. E foarte greu de spus în momentul de față, știind care este situația economică a țării, ce este mai bine de făcut. Ea nu este terminată. Din câte știu eu costă, enorm întreținerea. Deci continuarea ei așa cum a fost începută mi se pare o greșeală. Ar fi mult mai bine să o reinvestim cu alte funcțiuni, urmând ca intervenția asupra ei să se facă venind dinspre funcțiunea cu care va fi investită.

Problema nu este numai a „casei”, este a întregului centru nou și a relației lui cu orașul. Pentru a găsi o eventuală soluție acestei probleme, Ministerul Culturii împreună cu Institutul de Arhitectură și Uniunea Arhitecților sint inițiatorii din țară a unui concurs internațional cu tema reînegrării urbane a acestei zone.

Personal, sint convins că scara acestui program necesită puncte de vedere cit mai multe și mai diferite. De aceea au fost contactați o serie de arhitecți, nume prestigioase în arhitectura mondială, care și-au dat acordul pentru implicarea Domniilor lor în acest proiect. Idealul ar fi ca una sau două din echipele conduse de unii dintre aceștia să poată să execute construcții la noi. Ar fi un laborator extrem de interesant, cu urmări dintre cele mai benefice pentru breasla noastră.

Ne ajută și străinii

Conf. dr. arh. VICTOR FULICEA, Institutul de Arhitectură „Ion Mincu”, membru al Comisiei de urbanism :

Din discuțiile purtate în cadrul Secretariatului organizatoric temporar, încă la 12 apr. 1990, au rezultat, citez :

● „Consiliul științific de experți (C.S.E.) este diferit de juriul internațional, care va fi constituit ulterior.

● Concursul va fi deschis. Toți CSE va stabili un număr de invitați speciali (max. 300).

● Concursul se va desfășura în patru etape :

A. — O conferință internațională despre „orașul democratic și viitorul”, prezentarea membrilor CSE, vizitarea amplasamentului (participanții vor primi documentele pentru concurs).

B. — O expoziție la București. CSE va alege punctele critice de intervenție. După întâlnire, CSE va alege juriul internațional (JI).

C. — Selectarea de către JI a celor mai bune proiecte, care vor trece în faza a II-a.

D. — Anunțarea regulamentului și programului etapei a II-a (Arhitecții participanți din străinătate vor stabili „Joint Ventures” cu arhitecții români). Selecționarea câștigătorilor și inițierea discuțiilor asupra realizării proiectului.

Activitatea organizatorică preliminară s-a rezumat la obținerea adeziunii unor personalități (din domeniul dezbaterii, criticii și designului arhitectural) și cooptarea lor în Consiliul științific de experți (CSE) : Prof. Coriolan Babeți — min. secr. de stat MC ; Arh. Alexandru Beldiman — preș. UA ; Arh. Bogdan Bogoescu — arh. șef mun. Buc. ; Prof. Helge Bofinger — Wiesbaden ; Arh. Sherban Cantacuzino — secr. CBE, MA, FRIBA Londra ; Arh. Marco Cavalotti — dir. gen. „Triennale di Milano” ; Arh. Mariana Celac — gr. urb. UA ; Prof. Peter Derer — dir. DMI — UA ; Prof. Jeremy Dixon — RIBA Londra ; Prof. Victor Fulicea — IA „Ion Mincu” ; Arh. Sorin

Gabrea — viceprimar mun. Buc. ; Prof. Cornel Ghenculescu — secr. št. IA „Ion Mincu” ; Acad. Grigore Ionescu — preș. de onoare UA ; Prof. Charles Jencks — Londra ; Arh. Leon Krier — Londra ; Prof. Vittorio M. Lampugnani — dir. DA Frankfurt am Main ; Prof. Lars Lerup — Berkeley CA ; Dr. Andreas C. Papadakis — Londra ; Prof. Roberto Pirzio Biroli — Udine și Berkeley CA ; Prof. Boris Podrecca — Viena ; Prof. Paolo Portoghesi — Roma, preș. „Biennale di Venezia” ; Prof. Alexandru Sandu — rector IA „Ion Mincu” ; Prof. Traian Stănescu — cons. mun. Buc. ; Arh. Quinlan Terry — FRIBA Colchester ; Gheorghe Vida — dir. gen. arte vizuale MC.

Secretariatul științific compus din :

Arh. Dan Badic — Elveția ; Arh. Alexandru Beldiman — UA ; Arh. Sherban Cantacuzino — Anglia ; Arh. Constantin Enache — UA ; Arh. Victor Fulicea — reprezentant delegat intern ; Arh. Sorin Gabrea — mun. Buc. ; Arh. Victor Iliesiu — IA „Ion Mincu” ; Arh. Roberto Pirzio Biroli — reprezentant delegat extern ; Arh. Alexandru Sandu — IA „Ion Mincu” ; Arh. Traian Stănescu — mun. Buc.

Acțiunea preliminară a fost recunoscută prin protocolul din 18.01.1991. Această primă fază a fost încheiată prin „acordul (22.01.1991) pentru susținerea organizatorică, financiară și de specialitate a desfășurării concursului” și a fost semnat de Ministerul Culturii — secretar de stat, Coriolan Babeți, Uniunea Arhitecților — președinte Alexandru Beldiman și Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” — rector Alexandru Sandu. Secretarul științific, delegat extern urmează să intervină pentru : „finanțările internaționale, printre care comisiile interesate ale Comunității Economice Europene ce par a fi ample disponibile”.

Secretariatul științific în plen și membri ai CSE se vor întâlni curind în scop organizatoric.

Tematica de concurs va trebui să propună subiectele necesare a fi dezbătute privind reînegrarea :

a. — ansamblurilor centrale cu componentele lor integrate ale vechiului centru segregate prin recentul implant artificial creat ;

b. — ansamblurilor rezidențiale noi (posibilități de revitalizare) și vechi ;

c. — zonelor periferice în corelare cu teritoriul periurban și spațiilor recreative ale acestuia.

Abordarea lor fie succesivă, fie concomitentă, în cadrul concursului organizat în etape, ar putea conduce la o posibilă „Bienală București”, care, prin nivelul înalt de participare al exponanților, obișnuiți cu acest sistem competițional de comunicare, ar contribui în mod benefic atât la ridicarea nivelului de creație, cit și al celui de recepție publică a actului urban-arhitectonic, al „urbatecturii” în speță.

În sprijinul urgențelor ce se înțrevăd, în calitate de secretar științific delegat intern și titular al biroului de proiectare „Urbatect” înființat în acest scop, apelând la posibilitățile participative ale membrilor CSE, consider că fiind necesară începerea activității de formulare a titlaturii concursului, de conturare a temei acestuia, precum și de lansare a documentației : piese desenate (planuri, elevații, axonometrii), material ilustrativ (foto, aerofotogrametrii, video), material grafic (publicitar și expozițional), etc., ce cuprind un substanțial volum de muncă — finanțare, spațiu și dotare precum și, nu în cele din urmă, aportul extern la acest nivel.

A consemnat
ADRIAN PETRESCU ■

De ce la Scornicești? Dintr-un motiv întemeiat: cel puțin pentru un timp, Scorniceștiul a fost satul-fanion al comunismului românesc, un „model-indreptar” pentru toate celelalte așezări rurale. Fiindcă, așa cum mărturiseau niște călători în autobuzul I.J.T.L. Slatina, care ne purta într-acolo, an de an, de la satele și comunele din jur se lua din recoltă și se trecea la satul „celui mai iubit” pentru ca Scorniceștiul să poată raporta producții-mamut și realizări uriașe, ridicole în raport cu producția unui sat obișnuit al țării. „Satul-minune” a crescut „din sine însuși” și a ajuns, astăzi, conform indicațiilor, un orașel agro-industrial din cimpie. Ce se întâmplă acum la Scornicești, cum văd oamenii de acolo împărțirea pământurilor, ciți își doresc să-l lucreze liber, care sînt consecințele terapiei comuniste aplicate la fața locului — iată ce ne-am propus să vă relatăm:

Încă din Autogara Slatina, tărâni strîși într-un grup, mic așteptînd cursa care încă n-a tras la peron, discută animat despre pămînt. Unul e de părere că „... În registrele din '54 trebuie să le căutăm (rolurile, n.a.). Țin minte că acolo era un lan de secară. Era semănată secară pînă departe. Și-apoi cu nu aveam pămînt mai mult de un hectar”. Din grupul tărânilor care-și trec din mină-n mină citeva sticle de bere „gulerată”, vine imediat și o altă replică: „Cică asociație. O fi, zic eu, asociație-asociație și la toamnă tot 21%. Așa, halal asociație!” Discuția continuă să se înfierbinte pe tema „asociației”, ca da, că nu, pînă vine cursa „poiana lui Iocan” improvizată, pe loc se „sparge”. La intrarea în Scornicești aflat la vreo treizeci de kilometri de Slatina, trei tărâni (doi bărbați și o femeie), jalnic îmbrăcați, au încropit un foc la marginea tarlalei și își încălzesc la el mîinile.

55 DE PRUNI CARE VOR INFLORI PESTE 3-4 ANI

Ceea ce ne-a atras izbitor atenția a fost ce se întâmpla pe colina din spatele cimitirului „central”. De departe (cam de la cinci sute de metri), se vedea un țăran săpînd de zor niște gropi frumos alinate, care împărțeau dealul în pătrățele negre. Prima reacție a fost să credem că, probabil, cimitirul se mută mai la deal. Am trecut podețul de scinduri peste priiașul care ne despărțea de dealul cu pricina și acolo am stat de vorbă cu țăranul în putere, între două vîrste, care-și ștergea fruntea de sudoare. Omul ne-a spus că-l cheamă Dumitru Florea și că din toamnă și-a luat via înapoi, pămînt atît cît a avut el, desi, în urmă cu cîțiva ani, avea via mai de vale. „Am patruzeci și opt de ani. Ce pun aici?” Ce să pun, pruni. Dacă-oi fi sănătos și-oi apuca, peste 3-4 ani mănesc prune de aici și fac și țuică, dacă nu, or apuca copiii. Cîți copii am? Păi, patru, după decretu' lui nea Nicu... Lor o să le rămînă pămîntul. S-a scumpit tare țuica. O să iasă țuică bună. Aici am nouă arii de vii și livadă. Aici o fost pămînt neproductiv care-a stat degeaba și m-am gîndit că-i păcat să rămînă așa. Livada? Păi să mai fie patru ori cinci, douăzeci de ari. Dacă-au fost discuții? Fiecare s-a găsit în registru, care cum a avut. Vrea un ar? — vrea două? — își ia. Dacă sînt și care vor să intre în asociație? Cei mai mulți. Omul n-are cu ce să lucreze. Și la tractoare am auzit c-o să le dubleze prețul. Vine buldozerul, nivelează, face terase. Acuma omul a luat-o ca de la început. Pînă acuma se delăsase. Cîte gropi am? Păi 55 de gropi, că vreau să pun 55 de bucăți”. Și cu pruni ce-o să faci — întreb eu cu o naivitate dezarmantă. „Păi, cînd or să se facă prunele, o să luăm și noi, o să ia și copiii de la blocuri, că doar n-o să le păzim zi și noapte. Totuși să nu stea pămîntul degeaba, în paragină”. „Și de ce muncești așa, de unul singur?” — Păi n-are cine să-mi ajute, e-am mai mult fete. Trei fete și-un băiat și toate au copii mici, iar băiatul trebuie să umble mult, să se pregătească pentru nuntă să-și mai cumpere ce apucă acuma, că de la-ntîi se scumpesc toate”.

ȘI LA BUFET SE VORBEȘTE DESPRE PĂMÎNT

Ne oprim la bufet să mîncăm niște mici convinși că aici este „un vad bun” de taifas. La o masă vreo cinci flăcăi combat asiduă cu bere. Tot despre pămînt discută. Mă apropii de un țăran la 50 de ani care-și întinde degetele butucănoase în unsoarea cărni aburinde în con-cubinaj cu muștarul. Îl întreb și iată ce-mi spune: „Încă nu s-o împărțit pămîntul. Se vor face niște comisii de la primărie și cooperativă, care să-l împartă. Am auzit însă că „manopera”-i cam usturătoare: 4000 de lei pentru îngrășăminte lichide și altele de tot soiul. Dacă nu bagi îngrășăminte, pămîntu-l slab de anul trecut și nu-ți jese nîi nimic. Bagi mașina (de la stat, că oamenii n-au plug) de trei ori pe an și trebuie să-i plătești manopera. Mulți nu vor să ia pămîntu' napoi că nu știu cu ce să-l muncească. Atunci o să-l bage în asociație”.

LA PRIMĂRIE OAMENII STAU CIORCHINE

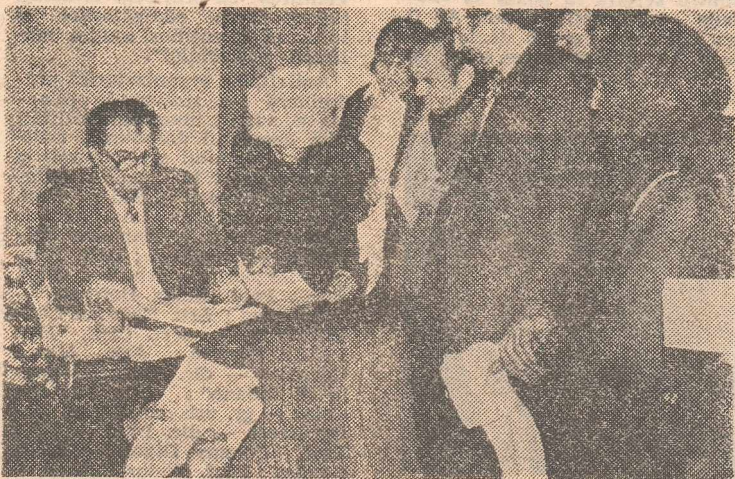
Recunoaștem ușor primăria, sub asediul a zeci de oameni cu cereri în mîini, forfotind. Pășun... pădure... teren arabil, care încep în niște petice de hirtie. Apoi hirtile pleacă la registratură. Sînt însă și cereri care nu au fost înregistrate, în ciuda faptului că au fost depuse de o lună, de la „întîi ale lunii trecute”. De ce? Mister absolut. Au fost rătăcite sau pierdute. „Uite, am și recipisa” — zice omul și agită în mîini un petic de hirtie.

● Stancu F. Nicolae cere înapoi prin cerere pămîntul de la CAP Negreni pe care l-a posedat pînă-n '62.

● Sandu Neculai din satul Bircii, pe toată suprafața pe care-o am (2 ha) pun porumb și grîu. Am și cal, mă descurc io.

Ene Florea ne mai spune: „Pe noi ne-a speriat CAP-ul, c-o să fie 12.000 de lei manopera. Eu vreau cu manopera mecanizată. Asta costă 2.300 de lei la hectaru' de porumb. 4000 la hectaru' de grîu și, cu culesul mecanizat, 6000 de lei. La 2 tone porumb predat anul trecut la CAP am primit 20 de kilograme de grîu și 12 kg. știuleți. Mie așa nu-mi convine. Am 6 persoane în casă. Așa, dacă eu fac 2 tone, 1 tonă dau statului și restu' luăm noi”.

● Nicolae F. Ion cere pămînt

LA SCORNICEȘTI

tu înapoi de la moștenire din partea lui Nicolae M. Ion din Negreni. Mama mai trăiește? Nu? Te-ai făcut mare, mă! — zice primarul.

● Și Linaru Mihaela a venit de la oraș, să-și ia „moșia” înapoi.

● Pătrulescu Constantin cere înapoi pămîntul „pe rol” al tatălui său, care l-a fost luat în '51. „Mi l-au luat, spune, da' unde puteau să ducă pămîntu' de-aici? Ne-au intrat în gospodărie”.

„Dacă nu vă-nțelegeți, pînă ajungeți la măciuci, veniți la primărie” (Primarul). „Onei Dumitru, da' e mort, dumnezeu să-l ierte, e bărbatu' meu, a avut pămînt” (O țăranică).

„Matei Sima. Trăiește? Trăiește! Moștenește pe Matei Gheorghe. tat. Cine e? Mama”. (Un orășean). „Bizilichî Ion, am venit să recuperez pămîntu'” (Un tip cu haină din piele neagră, din București).

A LU' PĂPUȘ M-A BĂTUT

Membru în comisie, Turlan Dumitru, pensionar și lucrător de Poliție în retragere, declara:

a învins cooperativizarea

ra: „Se ia după registrul agricol. Dacă cineva ridică pretenții pentru o suprafață mai mare, îi cerem un act din partea cooperativei. Au fost și litigii. Unii pretind suprafețe înscrise în '51. Pămîntul, din '51, s-a împărțit la mai mulți moștenitori. Cînd s-a făcut colectivizarea, evidența pămîntului s-a ținut după registrul agricol. Pămînturile s-au totalizat. Apoi a venit cadastrul și a măsurat pămîntul. Atunci, în urma măsurării au rămas în plus 600 ha (!), din care 200 au fost cedate, conform Decretului 115/1959, și 400 nu au fost înregistrate, fiind luate de stat. Reconstituindu-se dreptul de proprietate, moștenitorii pretind și terenurile nedecarate de părinții lor atunci (pentru a scăpa cu cote mai mici, de plată către stat, etc.) care sînt acum la I.A.S. Am stat de vorbă cu primarul din acea perioadă și el a ridicat din umeri. Primăria din Scornicești împarte pămîntul la toate satele care țin de ea: Negreni, Chițasca, Bircii, Mărgineni, Mogoești, Constantinești, Șuica, Teiuș etc. Marți m-a și bătut unul, în fața primăriei, da' nu știu cum îl cheamă, îl știu numa' după poreclă. Au venit 400 de oameni care voiau să-și ia înapoi pămîntul. M-au imbrîncit și a lu' Păpuș m-a lovit”.

80-90% INTRĂ ÎN ASOCIAȚIE

Punerea în posesie se face după recoltă, zice primarul. Ce-ai avut pînă acum, grădini, livezi, muncii-le ca și pînă acum”. Către noi, aparle: „Există, s-au găsit și „registrele de rol”. Pînă la 20 mai s-a prelungit termenul de depunere a cererilor, se depun încă. Avem o situație deosebită, patru CAP-uri în localitate, c vorba, de vreo 15.000 de ha de împărțit, lucru pe care trebuie să-l facă o singură primărie. Noi sîntem obligați să le dăm la toți. Pămîntul trebuie să revină la stăpîniții inițiali. Majoritatea, 80-90%, intră în asociație. Registrele există, din '51 încoace, și le punem la dispoziție. Din '46 pînă-n '51 rămîne o gaură neagră. Mai sînt și încurcături: cazuri de despăgubiri ca pămînt, treceri pe alt nume, etc. Litigii mari n-am avut. Nerăbdarea oamenilor, doar. Oamenii n-au cu ce să-și lucreze pămîntul, dect cu ajutorul secțiilor SMA. De la noi din comună are unul singur tractor, Dumitru Fricioș”.

CEAUȘEȘTI ÎȘI IAU PĂMÎNTUL ÎNAPOI

Ne-am interesat, începînd chiar de la primăria Scorniceștilor, dacă Ceaușești, adică cel din clanul fostului dictator, a avut, conform hîrtoagelor oficiale, pămînt. Și dacă, mai bine zis, acum au dreptul, așa cum legea prevede pentru toată lumea, să-și ia pămîntul înapoi. Ceea ce, într-o democrație, pare firesc, este să se respecte legea și toți să fie egali în fața ei: deci și familia Ceaușescu. Și iată ce-am aflat: Andruța, tatăl lui Nicolae, a avut peste 10 hectare de pămînt. În ciuda zvonurilor, Nicolae s-a tras dintr-o familie de oameni înstăriți, după cum ne-a declarat și primarul, Manea Ilie (al Scorniceștilor), de profesie inginer, ales după Revoluție, un om energic și calm, cu vîrsta bătînd spre 45-50 de ani. Nicolae Ceaușescu a fost foarte „revoluționar” în problema cooperativizării. El răspundea, pe acea vreme, de această operațiune, în trei județe apropiate, printre care și județul Olt. Andruța Ceaușescu, la sfatul și presiunile fiului său, ar fi fost primul care a intrat în CAP la Scornicești. Rudele lor din sat, frați și veri, oameni înstăriți, cu o bucată de pămînt fiecare, nu voiau să renunțe la pămînt și au acceptat, cu greu și numai siliți, să intre în CAP. În urma acestui fapt, el au fost supărați și nu au vorbit multă vreme cu „genialul” fiu al lui Andruța, Nicolae, care-i obligase să-și culce pe inimă. Actualmente s-a constituit un titlu de proprietate pentru moștenitorii lui Andruța. Primarul Manea Ilie, comisia de validare și, din cadrul ei, Turlan Dumitru, ne-au declarat că le-au fost constituite actele. Ceea ce li s-a dat a fost pămîntul cu care Andruța intrase în CAP. Cea care a făcut cererea și a înaintat actele necesare a fost soția lui Ilie Ceaușescu. Dar pe acte sînt trecuți și toți ceilalți moștenitori (după cîte am înțeles: Zoe, Valentin și Nicu Ceaușescu). Un pămînt atît de zbuciumat care se întoarce la o familie atît de zbuciumată. După relatarea primarului, titlurile de proprietate pentru moștenitori au fost constituite miercuri 13 martie 1990 și au fost trimise. Vor lua ființă „genialului” sapa de coadă?

Grupaj realizat de ELENA GHERA MIHAIL GALĂȚANU

Desigur, n-a fost și nici n-avea de ce să fie dinainte planuit, așa s-a întâmplat, ca la jumătatea lunii în curs eu să mă aflu în Nicorești. Și să văd deci cum arată Nicoreștiul la idele lui martie anul acesta. Am stat de vorbă cu primarul,

tiona Tecuciul, care era comitent reședință de județ și de plasă, Nicoreștiul a fost o vreme centru de plasă. În timpul verii, seară de seară, pe drumurile de intrare în comună, dar mai ales pe „șoseaua mare”, dinspre cișmeaua lui Mandrea, se întorceau de la

mai mare și dinții al nicoreștenilor: comuna lor să redevină tirg, s-o pornească, adică, pe drumul către oraș pentru a doua oară. Fiecare nicoreștean poartă în raniță bastonul de Sisif și e gata să ia din nou bolovanul în spinare. Dar pie-dici numeroase sunt încă, și

din secolul trecut: cișmeaua de la Turea (de aproape de primărie), cișmeaua de la Melinte, cea de la spital, tustrele cu debite modeste, și cișmeaua de la Mandrea, cea cu izvorul cel mai bogat. Mai sint „budoaiele” (așa se zice prin partea locului la budăi) din Sirbi și din Grozăvești și două fântini, una la podul Ghil, la Chirvase, și alta pe malul Tecucelului, la Capmare. Alte fântini nu s-au mai putut săpa, intrucit apa se află la adincime mare. S-a făcut și un început de alimentare cu apă prin conducte, dar

JUDEȚUL

Accasta este năzuința puternică nu numai a nicoreștenilor, ci a locuitorilor unui mare număr de comune: reconstituirea județului lor de altădată, a județului Tecuci. Fiindcă unul din mijloacele de spoliere a Nicoreștiului, ca și a comunelor surori, a fost desființarea județului Tecuci și includerea localităților respective în județul Galați (cea mai mare parte) și în alte județe. La exploatarea comisă de

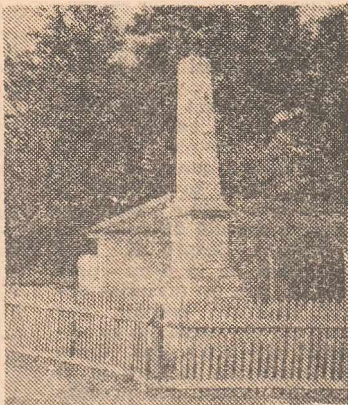
NICORESTIUL

domnul Gheorghe Grădinaru, cu preotul Octavian Pîrvulescu, cu o mulțime de alți locuitori ai comunei, cu toții ocupați pînă peste cap cu cerețiile privind restituirea pămîntului. Despre o mică parte din ouăle lor, în cele ce urmează

LA IDELE LUI MARTIE

TIRGUL

Este greșită ideea că drumul unei localități are un singur sens, de la rural la urban. Se poate și invers. Cazul Nicoreștiului o dovedește din plin. Nicoreștiul n-a fost oraș, ci tirg, adică o localitate cu o dezvoltare economică intensă, pe cale de a deveni oraș. Toate orășelele românești provin din tirguri, au fost la început tirguri. Așa a fost și Nicoreștiul un tirg, unul important. Date exacte și multe as putea transcrie din „Monografia istorică a comunei Nicorești”, înlocuită de profesorul Ion I. Hulea, lucrare aflată în manuscris. Am să fac, poate, astăzi lucrul altă dată. Acum, să spun cîte ceva din ce mi-amintesc chiar eu. Nicoreștiul avea o „stradă mare”, care începea de la popa Vasile și se termina la Fabrica de Oțet, la podul Antonescu. Strada avea trotuare și felinare, și de-a dreapta și de-a stînga se înșirau o mulțime de prăvălii și ateliere: la Mihai Docan, la Tîncocă, la Petrică Baban, Mitică Turea, Spîrescu, Năstase Turea, Fotache Ștefăniu, Istrati, Chetu și la alții. Farmacia și poșta se aflau pe aceeași stradă. Erau două piețe, una între primărie, casa lui Săndulescu și Monumentul Eroilor, în principal cu produse alimentare, unde se găsea sala de carne, a doua, pe deal, unde era oborul de vite și unde mocanii își vindeau cheresteaua. Duminicile, în centrul Nicoreștiului, care se chema chiar Tirg, cu greu răzbea prin mulțimea de oameni, de cîrute și de animale. Veneau la Tirg țărani din toate satele din jur, din care pricea, pentru a mai descongese-

Monumentul Eroilor

pășune și iruri nesfîrșite de animale, mai ales vite și oi. Cîl despre viile și vinurile Nicoreștiului, ce să mai vorbim! (O s-o facem altădată, cum se cade). Nicoreștiul era, totodată, și paradisul pomilor, vara, dacă te uitați dinspre Hanul lui Cîncu, nu distingeai casele, care erau toate încete în verdeața copacilor, al fi crezut că-i pădure, dacă n-ar fi țîșnit, totuși, către cer, turlele Bisericii Banu, cea înconjurată de zid, situată între primărie și casa lui Iancu Durbaca.

În anii bolșevismului, Nicoreștiul a decăzut rapid. El a fost transformat într-un fel de fermă, de colonie viticolă, una din multe „republici bananiere” românești, localități care au fost exploatare la singe pentru ca pe spinarea lor să prospere alte localități și să huzurească nomenclatura. „Strada mare” este acum un fel de muzeu, care aduce mai mult a cîmîț. Tirgul nu mai există de mult, Nicoreștiul s-a făcut sat. Și tocmai acesta este în momentul de față oful cel

dintre ele cea mai importantă este pămîntul.

PĂMÎNTUL

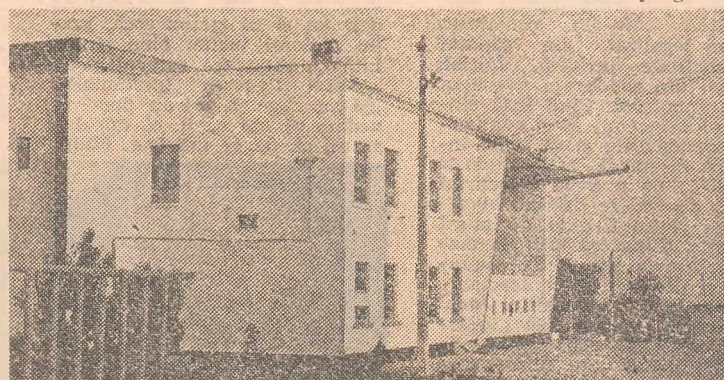
Nicoreștenii au avut pămînt puțin și de aceea l-au drămuț și l-au lucrat totdeauna cu grijă. Însă chiar și din acest puțin a venit, sub regim comunist, statul și a luat el hăl-cile cele mai bune, la Nastasiu, Pandele, Bernard, Dăne-nescu, Berhat și alții și și-a făcut gostaturi. Pe oamenii mai înstăriți i-au declarat chiaburi și i-au silit să-și cedeze pămînturile (prin faimosul H.C.M. nr. 308/1953), Zadarnic s-au zbatut ei biții oameni, „chiaburii”, să doneze pămînturile colhozurilor, ca să beneficieze de el obștea, nicoreștenii adică, nu, statul a manevrat astfel încît să pună el mîna pe terenurile „chiaburilor”. Dar regimul tot nu s-a simțit mulțumit, celor de la cîrmă li s-a părut că țărani n-a fost jupuit îndeajuns. Ceaușescu a inventat CUASC-urile, adică o metodă ca I.A.S.-urile să-și rezolve dificultățile (cum ar fi hrănirea animalelor) pe seama C.A.P.-urilor; pe această cale, nicoreștenii au mai pierdut 140 de hectare de teren. Acum statul ține cu dinții de tot pămîntul pe care l-a luat, inclusiv cel luat de la chiaburi și cele 140 de hectare băgate în CUASC-ul local, și astfel țărănilor nicoreșteni le-a rămas să-și împartă acum o suprafață mult diminuată. Pentru ce a luat statul s-au promis acțiuni. Dar țărănilor din Nicorești nu le trebuie acțiuni, lor le trebuie pămînt. Ei consideră că nu e normal ca statul să continue să rămînă stăpîn pe terenuri care au fost ale lor, ale țărănilor, și care li s-au luat cu japca. Cîț privește dreptul la pămînt și al celor care au fost siliți să-și cedeze conform H.C.M. nr. 308/1953, în această pagină colegul meu, Dorin Gherghinescu, oferă informațiile necesare.

APA

Pămîntul este îngemănat cu apa. Fără apă, el, pămîntul, este mort. E nevoie la Nicorești de apă și pentru setea pămîntului, adică pentru irigații, deoarece zona este secetoasă. Dar domnul primar Grădinaru a ținut să se refere la problema apei în Nicorești mai ales sub aspectul utilizării ei casnice, gospodărești. Pentru că Nicoreștiul suferă de lipsă de apă și din acest punct de vedere. Sint în prezent în Nicorești 4 cișmele, toate datînd

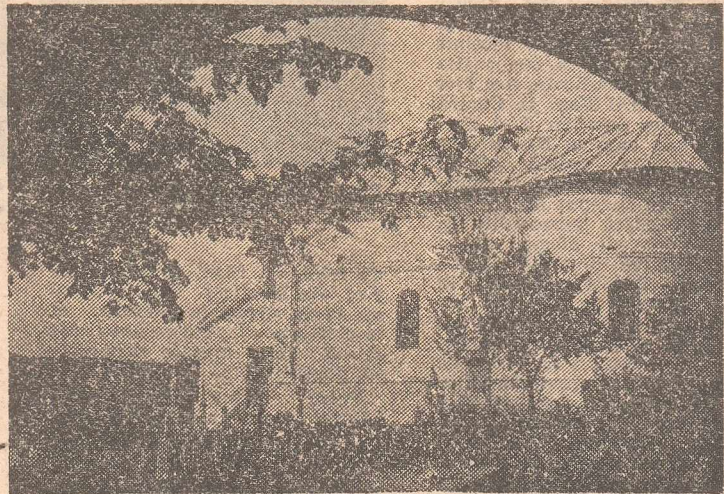
problema este departe de a fi rezolvată. E nevoie de o „casă de apă”, de stații de pompare. Alături de pămînt, primăria are și această problemă printre urgențele ei. Și tot aici intră și procurarea unei centrale telefonice mai mari, care să poată satisface cererile foarte multe din partea nicoreștenilor

sistem, la cea făcută de stat, de partid și de guvern, se adăuga — și se întâmplă acest lucru și în prezent — și exploatarea din partea unui județ străin. A sosit timpul ca fiecare să se țină pe propriile lui picioare, să muncească în folosul lui. Nicoreștenii sint convinși că ei vor ajunge la

Casă în stil „sistemizare”

Biserica „Serdaruului”

Fotografiile au fost reproduse din monografia consacrată Nicoreștiului de profesorul Ion I. Hulea

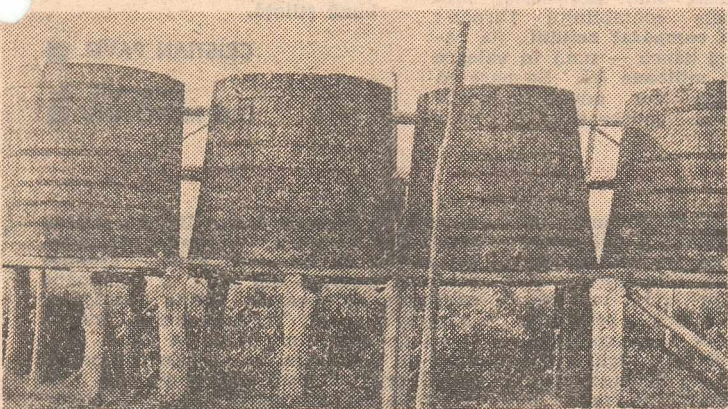
de a li se instala posturi telefonice. Alte obiective, pe drumul reînnoierii comunei la situația de tirg în de redobîndirea și refacerea de către Nicorești măcar a unei părți din ceea ce el a avut înainte de război: abator, hală de carne, baie comună, piețe bine amenajate și, mai ales, trezirea la viață, învierea din morți a „străzii mari”, ca nucleu pentru noul Tirg. Totodată, Nicoreștiul este apt și pentru crearea unor industrii care să se bazeze pe materia primă locală.

prosperitatea de altădată, ba chiar la una cu mult mai mare, fiind în județul Tecuci, nu în județul Galați.

X

Cînd am ajuns la Hanul lui Cîncu, în drum spre București, Nicoreștiul, golas acum, se vedea, dar foarte slab, fiindcă deasupra lui plutea o ceață ușoară. Eram, totuși, de-abia la idele lui martie. Vremea bună se așteaptă de-abia de-acum încolo.

ION D. GOIA

„Și-am jurat că n-oi mai be, dar eu nu mă pot ține” (din folclorul moldovenesc)

Florin Scrieciu este, cred, unul din cele mai cunoscute nume din România. Nu fiindcă românii au devenit, peste noapte, interesați de persoana cu acest nume. Pentru alt motiv: omul a vorbit la Radio și la Televiziune și a oferit lămuriri folositoare în aplicarea Legii Fondului Funciar. Or în România puținii sint cei care „rămîn neatinși de efectele acestei legi. Aproape toată populația gînditoare a țării ascultă cu interes orice precizare legată de ea.

Poate nu-s mulți cei ce știu denumirea exactă a funcției domnului Florin Scrieciu — director al Direcției de legislație din Ministerul Agriculturii și Alimentației — însă cîți nu l-au auzit, mai ales la Tv., aducînd deslușiri utile nu doar solicitanților de pămînt în proprietate, ci și comisiilor care decid asupra acestor cereri.

Deși lămuririle date de domnia sa au fost, de fiecare

dată, limpezi, am avut ocazia să văd că nu le-au înțeles toți cei care le-au ascultat. Ca să nu mai vorbim de cei care le-au aflat de la prieteni.

De aceea, l-am rugat să formuleze cît mai simplu răspunsul la o întrebare ce i s-a mai pus, dar pe care unii încă și-o mai pun, pîrînd a nu fi în

stare să-și răspundă: Au — da sau nu — dreptul să redevină proprietari de teren agricoli persoanele — ori moștenitorii — al căror pămînt a trecut în proprietatea statului conform H.C.M. Nr. 308/1953? Iată răspunsul domnului Director:

„Da. Oricum. În toate situațiile. H.C.M. Nr. 308/1953 este act normativ „special” în înțe-

lesul, și-n aplicarea, prevederilor Legii Fondului Funciar nr. 18/1991, în sensul că terenurile care au fost trecute în folosința fostelor G.A.C. sau în proprietatea statului și se află fie în administrația unor unități agricole de stat, fie în administrația primăriilor sau în patrimoniul C.A.P., fac obiectul

stabilirii dreptului de proprietate prin reconstituire sau prin constituire.”

Publicăm aceste cuvînte ușor de înțeles, ca ele să stea la îndemîna celui ce vrea să le revadă. Fiindcă există nelămuriri sincere și alții care mimează nelămurirea, invocînd lipsa, pretinsa lipsă, a posibilităților de a se dumiri. Altfel, ei sint oameni de bine, vai,

da' ce-ți închipui?, însă, așa, ca simpli cetățeni, pricep și ei mai greu, ce să faci, doar n-o să te superi dintr-atît.

Tocmai de aceea: fără suferință.

Dacă există pasaje în lege care nu sint foarte clare pentru toți primarii și pentru fiecare din membrii comisiilor

conduse de domniile lor — și există! —, ei bine, lămuriri ca aceasta formulată de directorul Direcției de legislație din Ministerul Agriculturii și Alimentației nu se mai poate pretinde că-s prea greu de înțeles. Așa încît cei ce au motive secrete să mimeze nelămurirea n-au decît să-și reamintească încă un lucrușor pe

care îl pot înțelege: ce e clar nu e-ncurcat.

Că se întîlnesc false nedumeriri, nu este nici o îndoială. De curînd, am auzit pe cineva gîndind cu voce tare și cu cîndărea neuitatului „Care capră?” din enciclopedia orală a ciupelii fără deosebire de rasă, de sex, dar și a hoției în securitate. Și zicea omul de bine așa: „Eu nu cred că intră în legea asta treisuteptă ăla din '53, că ăia de au dat atunci pămîntul la stat au semnat cu mîna lor să-l dea”. Așa cum au semnat toți cei ce au intrat în colhozurile românești: cu mîna lor. „Lămurii”. Vă mai amintiți ce grea a fost „munca de lămurire”? Lămuriri de securități, de activități comuniste și de primării de atunci. Care îi „lămuriau” mai întîi pe ceilalți cooptați în „echipele de lămurire”. Contra falselor nedumeriri numai cuvintele clare ajută.

DORIN GHERGHINESCU

CUM E CU H.C.M. Nr. 308/1953?

O breaslă urgisită ?

Dinamica intestină a Cooperativei „Marochineri” poate fi considerată simptom evident al anacronismului sistemului cooperatist, sistem care, din rațiuni anume, se încapăținează să supraviețuiască. Plouă cu legi și proiecte, cu hotărâri și statute, iar oamenii fluieră a pagubă, cum însuși vintul le suflă prin buzunare. Cu toții speră să fie cumva lămurii și ajutați, timp în care stilul conducerii rămâne tulbure, indecis și marcat de o stranie autoritate. Să fie breasla marochinerilor nefericita Cenușareasă ?

Sindicatu-i cu păcatul...

Buboii nemulțumirilor — cresc și copt peste tăcerea impusă ani în sir — a spart, ce-i drept, anul trecut. Totul a început odată cu dorința legitimă a oamenilor de a-și constitui un sindicat al lor, unul adevărat, care, în sfârșit, să le apere drepturile, să facă ceva pentru ei. Dl. Paul Ioniță, ex-liderul acestui sindicat, rememorează pe scurt faptele consumate : „Ne-am constituit, ne-am legalizat, am căpătat personalitate juridică. Inițial, nimeni din conducere n-a avut ceva împotriva. Când însă sindicatul a început să-și contureze revendicările și să pună întrebări incomode, reclamându-și dreptul de a avea propriul punct de vedere privind alege- rile și statutul, s-au declanșat șicanele. Știam cu toții de matrișciunile făcute de conducere și persoanele contractate ce lucrează la domiciliu. Jocul intereselor, manoperele „incărcate” artificiale, repartițiile de materii prime „pe ochi frumoși”, nu mai puteau fi tolerate la nesfârșit, în vreme ce oamenii continuau să fie tratați ca vai de lume, plătiți cu un salariu de mizerie, de 1200—1500 de lei lunar, rezeziți și amenințați. Șefii au început prin a spune că în cooperatie nu pot exista sindicate. Am fost și la dl. Teofil Pop, la Curtea Supremă de Justiție. Nici din- sul nu știe cum e. Ne-au luat înapoi camera cedată oficial prin hirtie înregistrată și ștam- pilată și au început să nu ne mai recunoască personalitatea. La adunarea de alegeri ne-au acceptat parcă din milă, ca ob- servatori, izolați undeva în spate, separați de un rind de scaune goale. Au mințit că nu era spațiu pentru toată lumea, căci Sala Palatului are 4000 de locuri ! Lista revendicărilor noastre poate fi consultată. Sint puncte îndelung chibzuite, posibile de soluționat. N-au luat nimic în considerare. Pe 9 mar- tie '90, când am organizat un miting de protest în fața sediu- lui cooperativei, am telefonat gestionarilor să oprească sau să intimideze oamenii, să nu ni

se alăture. Ne-am strins, totuși, vreo 80 de inși. Imediat au pus la punct o contrademonstrație (se poartă și la case mai mari ! — n.n.), iar fostele secretare p.c.r. și u.t.c. au început să noteze febril numele protesta- tarilor. Mie mi-au trimis ur- gent inventar, fiind gestionar la o unitate în Centrul Civic. Țin să precizez că nu era pro- gramat un asemenea inventar. M-au chemat ulterior să mă întrebe dacă vreau să destabili- zez cooperativa, că o să văd eu, etcetera. Inventarele s-au suc- cedat, am ieșit în regulă însă din momentul în care am obser- vat că au început să-mi dispa- ră din materiale, am fost nevoit să demisionez. Mi-au semnat demisia pe loc. I-am simțit ef- fectiv cum se bucură. După atîția ani...”

Oamenii o spun pe șleau

„Represaliile” nu i-au ocolit nici pe ceilalți. Dincolo de cla- sicele amenințări și bruftuiri, conducerea și-a intensificat ofensiva, ajungând să mute gestionarii „rebeli” de colo, colo, să facă imputări abuzive, să încerce să dezbină și să stăpînească, gra- ție aceluiași tactici bine știute. Iată ce relatează oamenii :

Aurel Popescu (gestionar) : „M-au chemat, mi-au pus în vedere că am copii, că mă dau afară, că de ce mă bag. Mulți,

Paul Ioniță : „Sindicat ne-a trebuit ?!”

de frică, au făcut cereri de ie- șire din sindicat, dar, culmea, nu le-au depus la sindicat, ci la conducere ! Apoi m-am trezit mutat la o unitate nenoroci- tă, nerentabilă...”

Petre Șuluț (gestionar) : „După 30 de ani de muncă, fără probleme, mi-au imputat lipsa de portofele din poșetele vîndute cu un an în urmă. A- șadar, după ei, aș avea de plată vreo 64000 de lei. Chipurile, aș fi păgubit cooperativa. Dar

„RĂZBOI CIVIL” ÎN COOPERATIVA „MAROCHINERI”

C.T.C.-ul, dar dispecerul, dar inventarele ? Totdeauna am ie- șit în regulă. Ba chiar pot de- monstra că am dat și economii de material. Și-acum, să mă trezesc că-mi fac mizerii din astea ?! E clar, tot de la che- stia cu sindicatul mi se trage !

Livia Tudor (lucrătoare) : „Pentru că am condus Televi- ziunea în unitatea 20, să vadă adevărul, să filmeze cum e în realitate, dl. Dirnea, contabilul șef, a urlat la mine că mă dă afară, m-a jignit, m-a amenin- țat. Lipsisem o oră și jumăta- te, întovărit de șefă. Mi-au fă- cut referat ; cei de la sediu se uită chiondoriș la mine. Pentru ce, dacă se știu curăț ?”

O președintă pentru liniștea noastră : d-na Constanța Armeanu Crauciuc

De fapt, modul în care cei de la conducere înțeleg „să pună” problema, se recunoaște de la distanță. Amuzant e că nici măcar nu li se pare suficient. Ei înșiși depling (cu lacrimi de crocodil) criza de... autoritate !

E clar : nimic nu e clar !

La sediul cooperativei din str. Galați nr. 56 A, lumea pare agitată. Se vociferează, se sușo- teste, perechi-perechi de ochi se itesc prin deschizăturile uși-

lor. Sintem invitați (cu amabi- litate) în biroul d-nei președin- te Constanța Armeanu Crau- ciuc. Discuția are loc în compa- nia juristei Ecaterina Chițu, a contabilului-șef Nicolae Dirnea și a conducătorului tehnic Do- rina Grigoriu.

„Totmai a plecat Televizi- nea. Devenim vedete peste noapte !” — încearcă cineva să destindă cumva atmosfera. Dar atmosfera nu prea poate fi destinsă, cită vreme răspunsu- rile vin cu destulă dificultate și ușor confuze. Despre dl. Paul Ioniță aflăm de la d-na pre- ședinte că „era un meseriaș de- săvîrșit, cu reale calități, dar care a vrut el, musai, să se pri- vatizeze” (? — n.n.). Tot din- neagă presiunile la care ar fi fost supus acesta. „Să probeze cele spuse dl. Ioniță ! Și apoi, dacă tot se ține de calomnii, să dea mai bine socoteală de banii sindicalistilor !” — intervine pe un ton acut jurista cooperati- vei. De altfel, acești bani exis- tă. Sint neatinși. Afirmațiile oamenilor sint negate în bloc ; sintem asigurați că lucrurile merg relativ bine, dar că „oa- menii nu vor să muncească su- ficient”. „Materiale avem pen- tru un an și jumătate !”. În magazinele pe care le-am vizitat nu am văzut decît lipsuri sau ceva care aduce la aspect cu deseurile.

Minciuni, abuzuri, neglijențe

Nu-și poate închipui nimeni cu exactitate cum se vehiculează minciuna cu o asemenea re- peziție. Cu o jumătate de ceas înainte, același grup din conducere declara redactorului T. V. Carmen Cristescu : „Pînă la constituirea noastră ca socie- tate, nu ne-am putut permite să investim nici măcar în acți- unile băncii de la sediul UCECOM”. „Flacăra” a fost, pare-se, mai norocoasă. Iată spusele contabilului Dirnea : „Am cumpărat acțiuni (la a- ceeași bancă — n.n.) în valoare de 5 milioane lei. Se pare că acestea vor aduce un profit frumos cooperativei !”. Fără

cuvinte. Fără scrupule. A minți cu nonșalanță pare o obișnuin- ță. A minți cu singe-rece, fără remușcări. Minciuni, una după alta, într-o admirabilă coerență. Întrebăm cum de s-a dispus scoaterea la licitație a 3 unități care, culmea, sint dintre cele mai productive. „Doamne, dar sinteți nedocumentat ! Noi să le disponibilizăm ? Dimpotrivă, noi luptăm să le păstrăm ! ICRAL-ul și Primăria sint cei care vor să ne scoată la licitație ! Noi, uitați, am făcut memorii (tardive — n.n.) prin care argumentăm logic rentabilitatea lor. Sintem nevoiți să participăm la lici- tația din 11 martie !”. Fals, bine- înțelese. Documentele existente la dosarele 351/1990 și 52/1991 ale Primăriei Municipiului București, privind licitarea spa- țiilor unităților nr. 4 (b-dul M. Kogălniceanu), respectiv al unităților 34 și 38 (calea Victo- riei) sint relevante : prin adre- sele înaintate către ICRAL Co- troceni (nr. 7901/19.11.1990) și Primăria sectorului 5 (nr. 7980/ 23.11.1990), Cooperativa „Maro- chineri” (conducerea, vezi bine) face cunoscut acestora : „...vă comunicăm acceptul nostru priv- derea eliberarea spațiului în ve- derea privatizării actualului responsabil, Dumitru Angela”. Curat privatizare !

Lucrurile sint evidente. La fel ca și abuzul conducerii sau, în cel mai bun caz, neglijența în serviciu. Cercul e închis — situația e fără ieșire. Dacă uni- tățile vor fi pierdute, cine ga- rantează că oamenii nu-și vor pierde piinea ? Dacă va cîștiga cooperativa, cine suportă banii alocați acestor licitații fără sens ? Gravitatea situației ne depășește competența. Poate alte organe, cele în drept, vor găsi răspunsurile.

Cînd vine scadența ?

Nu e simplu să conduci oa- menii unei cooperative cu peste 100 de unități și ateliere. Nu e simplu să fii competent, să ai credibilitate, să fii curat și cu bune intenții. La fel cum nu e simplu să te sustragi simplei observații a omului de rînd. Căci gîinările de tot felul, mai mari ori mai mici, ies pînă la urmă la iveală. Iar sentimentul responsabilității tirzii e adesea dureros.

Chiar și o judecată clementă, sub semnul multor circumstan- țe atenuante, proprii perioadel de tranziție, nu poate absolve de vina proprie pe cei care, in- vestiți de oameni cu încrederea lor, le-o înșală repetat, cu bună știință.

CRISTIAN PAVEL

Fotografii de GIG MOTOIANU

Libertatea e cauza și ocazia renașterii unor meșteșuguri pierdute și a avîntului unor meserii noi. Dacă n-am fi fost liberi, nu ne-am fi dat seama ce nevoie de gra- ții, grilaje și zăbrele zace în sufletul ro- mînului. Și, mai ales, cîtă oameni și-au aflat, în sfârșit, vocația fabricînd per- dele de fier beton. Pe întreprinzător îl recunoști imediat după aerul gînditor cu care contemplă vitrinele, imaginîdu-și cam ce grosime ar trebui să aibă drugi- de oțel, dacă ar fi el proprietar. Niclo- dată niște magazine absolut goale n-au fost mai bine păzite. Faptul conferă ma- rilor bulevarde un aer misterios și pro- vocator. Încerci senzația aceea unică din preajma penitenciarelor și a pavilioanel- or cu nebuni violenți. Trăiești nostalgia plimbărilor de odinioară pe sub ferestrele zăbrele ale comitetelor județene de partid și ale caselor de odihnă tainice, unde nu venea să se odihnească nimeni cu anii. Intrările în tipografiai aduc a îm- prejmui de case de corecție pentru mi- nori cu geniul efracției, birourile pentru plăți seamănă a buncăre, iar chioșcurile de ziare răspîndite pe la intersecții de străzi, blindate și oblonite, te trimit cu gîndul la linia Maginot. Un cabinet sto- matologic deschis în Obor e un spectacol foarte excitant : în spatele broderiei de sîrmă groasă cu motive orientale dis- tingi o înfăptuire umană. Halatele albe te fac să te gîndești la centre de antre- nament pentru karatești, la deliruri se- xuale în grup, la camere medievale de caznă pentru sfinții creștini, iar gratiile, montate (ca să apere zăbrelele) în bi- ciulesc imaginația. Un shop unde se vin- de ciungă și biscuiți turcești cu anul de garanție expirat încă de la prăbușirea imperiului otoman e îmbrăcat în oțel ca un crucișător. Și e de înțeles aplombul cazon al rețelei de magazine privatizate de vreme ce proprietarii sint în marea lor majoritate colonel de securitate și

hoți cu înaltă calificare la locul de mun- că. Unul care a cîntărețat pușcăriile ca șef de bandă-știe acum, ca administrator delegat sau membru al mai multor comi- tete de direcție în afaceri de import-ex- port girate de parlamentari, care sint servituțiile unei vitrine fortificate, dar și care sint avantajele ei. Gratiile pușcări- ilor aveau rostul de a nu-i lăsa pe vechii bandiți să iasă afară, gratiile magazinelor particulare sint montate ca să-l împle- dice pe noii bandiți să intre. Iată saltul calitativ de care vorbea Marx, demon- strat într-un domeniu la care neamțul

anume a celor de mari dimensiuni în care, la vremea concediilor, a delegații- lor și chiar a unor vizite în vecini, îți poți ascunde mobilierul, televizorul și bunicii bicisnici. Un nou avînt va eu- noaște industria de yale, lacăte, balamale și broaște — unele semne de prosperitate venind chiar din faptul că turiștii ro- mîni se întorc în țară cu geamantanele pline de închizători. Există de-acum o bursă a lacătelor sigure, cele mai pre- cizite fiind — datorită experienței de șapte decenii a industriei sovietice de profil — asa numitele mini-yale de Tambov asi-

ționeze a formula într-o limbă străină refutări și complexe profund naționale. Un atelier de limonadă extra produsă conform tradiției din apă și bomboane cubaneze, se cheamă foarte atrăgător „Georgy's shop”. Trebuie multă știință și un deosebit simț al limbii ca să obții dintr-un Gheorghe, un George franțuz, și un Gyorgy chezaro-crăiesc pe atît de rafinatul și anglo-turcitol Georgy, chinten- sență a relațiilor de tip nou stabilite, încă din primele zile ale răzmeriței, cu orien- tul cel mai apropiat.

Designerii, atît de oropsiți pînă nu de mult, nu vor mai pridiidi concepd vaste obloane de metal cu un desen național în formă și social-democrat în conținut. Bucureștiul poate să devină, datorită stră- daniel acestora și a unui control artis- tic discret dar eficient al Ministerului Culturii, un muzeu în aer liber al fero- neriei, al broderiei din fier beton și al ferestrelor ferecate — situație care, de- sigur, dă de lucru unei armate de ghizi, organizatori și tinere străgătoare, anga- jate cu condiții în regulă la firmele de resort ale S.R.I.-ului.

Precum se observă, e suficient să vi- zezi un minut cu ochii deschisi, ca să în- țelegi că aproape nu există ramuri ale e- conomiei naționale — începînd cu side- rurgia și încheind cu comerțul de sticle goale și haine vechi — care să nu pro- fite de aceste minunate fructe ale li- bertății : gratiile și zăbrelele.

De aceea — și în legătură directă cu dezvoltarea multilaterală a industriei mici de gratii și zăbrele — se impune a- doptarea de urgență a Legii Presel, cu deosebire a articolelor care prevăd mulți ani de închisoare contra defăimărilor unor conducători fără faimă. Ca să pri- ceapă și gazetarii, stînd frumos înăun- tru, tot ce n-au vrut să înțeleagă, cînd se găseau încă afară.

TUDOR OCTAVIAN

FABRICANT DE GRATII

nici n-ar fi îndrăznit să se gîndească. Fi- încă filozoful cu barbă avea viziunea unei societăți comuniste, în timp ce-și fă- cea plimbarea de seară prin fața vitri- nelor unor magazine luminate ca ziua și aproape prăbușindu-se sub greutatea de- licatesurilor îngrămădite pe ele.

Dezvoltarea impetuoasă a industriei private de gratii și zăbrele înseamnă, în fond, o șansă pentru giganticele topitorii naționale de fier vechi. E clar că, în scurt timp, producția laminatoarelor și a fa- bricilor de trefilată metal va fi orientată spre satisfacerea nevoilor imediate ale populației. În consens cu inițiativa co- mercianților, locatarii apartamentelor si- tuate deasupra spațiilor comerciale își îmbracă apartamentele în tablă de va- poare și-și închid cu frenezie balcoanele. Va crește producția de case de bani și

gurate cu lanțuri de vapoare. Mii de oa- menii vor avea de lucru, ca urmare a ex- pansiunii profesiunilor complementare, adică a acelor meșteșuguri ce pot asig- ura fiecărui după nevoi și patronilor după dorință, bani, glorie și onoare. E vorba de mica producție de răngi, guri de lup, dăți, baroase, chei potrivite și a altor produse ameliorate prin aprofunda- rea unor tehnologii și ingeniozități ame- ricane, chinezești, spaniole, adică a ex- perienței celei mai înaintate în domeniu.

Mîntea omenească nu-l în stare să bă- nuiască impetuoasele consecințe ale pro- cesului de privatizare întemeiat pe prin- cipiul : întii să aperi ce-ai agonisat și apoi pune-te pe furat. De exemplu cine ar putea să prevadă minunatele perspec- tive din fața cunoscătorilor de engleză. Nu există firmă nouă care să nu ambi-

— Hotărârea judecătorească, deci intrarea în legalitate, este elementul esențial pentru funcționarea dintr-un început a oricărei societăți comerciale. Iată, deci, domnule judecător, un nou spațiu de activitate pentru justiția română, o premieră. Ce se întâmplă, de fapt?

— Sintem, față în față, două părți aflate la început pur și simplu la nivel de abc. Noi sintem pe abc-ul dreptului comercial, cetățenii sint pe abc-ul activității private, forma societăților comerciale. Ne aflăm, mărturisim, pe un teren virgin. Cît privește experiența interbelică, aceasta este prea puțin cunoscută de noi. Majoritatea judecătorilor sint tineri și foarte tineri. Sintem puși în fața aplicării Legii nr. 31/1990, a societăților comerciale, care ia aspecte extrem de diverse de la instanță la instanță. Cu timpul, se va contura, însă o direcție comună a tuturor instanțelor. Deci e vorba și în cazul nostru de o perioadă de acumulare.

— Această Lege a societăților comerciale apare omului obișnuit destul de complicată. Cum se descurcă zecile și sutele de cetățeni care vin aici, în instanță?

— A trecut deja un trimestru de cînd aplicăm Legea nr. 31 și, prin urmare, se pot observa niște tendințe, niște împrejurări care ies cu pregnanță în evidență. Noi, aici la Judecătoria sectorului 1 am căutat să ajutăm cît mai mult posibil pe acești întreprinzători, mulți fiind oarecum debusolați. Pentru a veni cu dosarul complet, oamenii trebuie să și cunoască niște elemente juridice și de aceea am căutat întotdeauna, în discuțiile purtate cu cei care vin în instanță, să le punem la dispoziție și niște elemente concrete și absolut necesare ale dreptului comercial. Pînă în prezent dacă am lua-o puțin statistic, la Judecătoria sectorului 1 s-au înregistrat în jur de 450 cereri de autorizare societăți comerciale. Am căutat să reducem la minimum timpul în care cererea zace pe masa instanței. Apar o serie de dificultăți, subiective și obiective, care nu decurg de noi. Explicații pe marginea acestor dificultăți ar putea da Camera de Comerț și Industrie. În conformitate cu dispozițiile Legii nr. 31/90 este necesar să se obțină de la Camera un aviz cu privire la constituirea societății. Un aviz consultativ, dar pe care Camera l-a luat foarte în serios. În aceste condiții își fac și ei dosare, le cer oamenilor cazierul, le cer o serie întreagă de acte, fapte care fac activitatea noastră să fie îngreuiată. Efectiv, în perioada cît își rezolvă Camera aceste probleme, sint legat de mîini și de picioare. Avizul Camerei este obligatoriu a fi în dosar, dar nu este obligatoriu asupra a ceea ce spune. Este un aviz consultativ! Pînă nu îl avem în dosar, acțiunea trenează pe rol, iar oamenii sint, pur și simplu ținuti în loc.

— Dacă n-ar fi rigoarea aceasta, să-i zicem exagerată, a Camerei de Comerț și Industrie, cît ar putea dura acțiunea în instanță?

— Mai mult de o săptămînă și jumătate, două săptămîni, n-ar dura. Dar în condițiile de acum apare necesitatea acordării unor termene, chiar repetate. Totuși, chiar și în aceste condiții de la începutul anului și pînă acum am pronunțat în jur de 200 de hotărîri privind constituirea de societăți comerciale, ceea ce cred eu că este, totuși, destul de mult.

— Ca obiect de activitate, ce vizează aceste societăți?

— Trebuie observat că predomină, cam în proporție de 90 la sută, societățile cu

răspundere limitată. Și este, cred eu, firesc să fie așa din cel puțin două motive: capitalul social minim în cazul acestora este de 100 mii lei, deci o sumă oarecum accesibilă, apoi e vorba de elasticitatea acestei forme de societate comercială bazată pe încrederea între asociați. Această încredere între asociați este atît de puternică, atît de tare încît părțile sociale nu pot fi concesionate, înstrăinate decît în niște condiții foarte clare. Dacă unul dintre asociați vrea să vîndă din părțile sale sociale, ceilalți asociați au primii dreptul de a le cumpăra. Un cumpărător terț nu poate să intre în societate decît dacă este agreeat de ceilalți. Oamenii s-au orientat spre acest tip de societate comercială și

închiriere sau de proprietate. Trebuie reținut că societatea comercială poate să aibă sediul social la domiciliul oricărui dintre asociați. Urmatorele piese la dosar sint statutul și contractul de societate. În cazul societății cu răspundere limitată e nevoie, firește, în cazul cînd e vorba de asociat unic, numai de statut. Statutul și contractul trebuie depuse în cîte două exemplare autentificate de notariati. Al doilea exemplar va fi restituit asociaților cu viza instanței. Acest lucru nu este cerut de Legea 31/1990, ci de Legea nr. 21/1924, legea persoanelor juridice. În această lege se spune că aceste acte trebuie să poarte viza instanței. Prin această vizare instan-

SEVER-GABRIEL BOMBOȘ

Cum

se

face

o societate comercială

vicepreședinte
al Judecătoriei
Sectorului 1
București

din motivul că societatea pe acțiuni cere o organizare mai complicată, cu un capital de 1 milion lei și minimum 5 asociați, cu o masă a acționarilor relativ amorfă. Apoi în S.R.L. asociații pot să aducă și aport în natură, aport care poate să funcționeze efectiv, asociații putînd fi angajați ai societății. Deci în S.R.L. pot fi nu numai asociați, ci și salariați ai societății. Trebuie observat totodată că sistemul promovat de Legea nr. 31/1990 în privința obiectului de activitate al societății este larg. În acest sistem larg, societatea cu răspundere limitată poate face orice fel de operațiuni.

— Ce trebuie să avem la dosar, în instanță, în cazul unei societăți cu răspundere limitată?

— E nevoie de un minim de acte. Dosarul trebuie să cuprindă o cerere simplă către instanță, prin care asociatul sau asociații solicită instanței să li se autorizeze funcționarea. A doua chestiune este taxa de timbru, care se plătește la CEC și are valoarea de 150 lei. Apoi e nevoie și de o dovadă a sediului social, care este deosebit de importantă, deoarece este vorba de locul unde societatea poate fi găsită. Mulți n-au înțeles că între sediul social și locul de desfășurare al activității este o diferență, de pildă în cazul unei rețele de magazine. Sediul social trebuie să fie dovedit cu un act de

ta certifică faptul că statutul și contractul pe care societatea le are corespund întru totul exigențelor legii. În aceste condiții este necesar să existe în dosar, deci, și al doilea exemplar. Eu personal am zis că penru a putea să facem observații, cit și o verificare mai completă pe acte, trebuie și un al treilea exemplar, xerografiat, pe care noi să ne facem observațiile. Acesta este un exemplar de lucru. Intervin însă și situații speciale, cum ar fi aportul în natură. De pildă instanța poate dispune, atunci cînd este cazul, efectuarea unei expertize. În acest scop am pus în vedere asociaților că problema expertizei aportului în natură se poate rezolva în două moduri: cei în cauză să ceară direct unei asociații de experți să facă expertiza sau, după înregistrare instanța poate face acest lucru. Sugerez asociaților să facă expertiza anterior, pentru a cîștiga timpul ce le este necesar pentru începerea activității. Deci în cazul aportului în natură trebuie să existe și raportul de expertiză la dosar. Apoi legea cere, atunci cînd aportul în natură vizează imobile, și certificatul de sarcină. Toate acestea instanța le cere pentru a asigura o viitoare garantare a creditorilor.

— Ce e cu acele așa-numite vărsăminte de capital social?

— Aceste vărsăminte au produs o practică relativ diferită, chiar la instan-

țele din municipiul București. De exemplu, unele instanțe cer să fie integral vărsat capitalul social. Alte instanțe cer să fie depus acest capital numai în limita a 30 la sută. Fiecare argumentează în felul său. Sint invocate, în cazul SRL — tipul de societate cel mai des uzitat — art. 22 din Legea nr. 31/1990 sau art. 9 din aceeași lege. Trebuie observat însă că în cazul societății cu răspundere limitată, legea nu prevede nici o dispoziție obligatorie pentru vărsarea vreunei sume cu titlu de capital social. Dispoziția articolului 22 este generică. Dovada efectuării vărsămintelor se face atunci cînd legea cere așa ceva. Ați văzut, atunci cînd legea a cerut-o, la art. 9, a spus — 30 la sută. În alte cazuri, cum ar fi constituirea societății pe acțiuni prin subscripție publică, legea cere 50 la sută. Deci atunci cînd legiuitorul a dorit să prevadă un minim de capital a spus acest lucru clar și concret. Desigur, s-au prevăzut și situații în care societatea funcționează fără ca ea să aibă capitalul integral, dar nu poate să facă operațiuni comerciale. Una este noțiunea de a funcționa legal, deci de a fi persoană juridică, și alta este situația în care se pot face operațiuni comerciale. Prin urmare, legea este prohibitivă nu sub aspectul de a exista ca societate, ca asociație comercială, ci de a face operațiuni comerciale fără să ai capitalul social integral depus. Calea logică și clară este că asociații sint cei care stabilesc condițiile în care se varsă capitalul. Nu se pot efectua operațiuni comerciale pînă cînd întreg capitalul social nu este depus. Și este firesc să fie așa. Ducînd situația la absurd, s-ar putea ca prima operație să fie un fiasco, deci ca societatea să dea faliment de la prima operație și să aibă o datorie de o sută de mii. Dacă are în bancă numai 10 mii sau 30 de mii de lei, creditorul nu va avea ce urmări. Este și motivul pentru care legiuitorul a INCRIMINAT ca INFRACTIUNE DEȘĂSĂURAREA ACTIVITĂȚII COMERCIALE FĂRĂ CAPITALUL SOCIAL INTEGRAL DEPUȘ. (ART. 200 DIN LEGEA 31/1990). Cam acestea sint actele. În momentul cînd aceste acte există se constituie dosarul, se înregistrează, se dă un număr de înregistrare și se stabilește termenul de judecare. În intervalul acestui termen se solicită Camerei de Comerț și Industrie a județului, în cazul nostru a municipiului București, să se dea un aviz despre care am făcut referire și mai înainte. Dacă la termen acest aviz există și actele sint complete, se trece la judecare. Judecarea nu este o procedură deosebită, este o procedură necontencioasă. Asta înseamnă că nu există adversar. Este mai mult o procedură de verificare.

— Odată cu obținerea hotărîrii judecătorești, asociații pot începe activitatea?

— Cu Statutul, contractul și hotărîrea judecătorească în cîte 2 exemplare, împreună cu o cerere făcută către „Monitorul Oficial” asociații se prezintă la această publicație în vederea tipăririi statutului, contractului și a hotărîrii judecătorești în „Monitor”. Cu chitanța de la „Monitorul Oficial” se merge la Registrul Comerțului, adică la Oficiul Registrului Comerțului care funcționează, în conformitate cu Legea nr. 26/1990, pe lângă Camera de comerț și industrie din județ și municipiul București. Aici se solicită înmatricularea societății comerciale în Registrul Comerțului. Din momentul înmatriculării, societatea capătă personalitate juridică.

EUGEN MIHĂESCU

Ce zice parlamentul mare, gura lumii, despre parlamentul mic ales la 20 mai '90? La întreprinderea bucureșteană „Aversa” notăm cîteva răspunsuri.

Mai întîi am stat de vorbă cu un grup de ingineri. Și din ce discutau ei, o chestiune tehnică, n-a fost nevoie să-i deranjez mai mult de cinci minute. Au fost chiar puțin dezamăgiți: de ce să se oprească doar la cîteva cuvinte cînd ar fi avut atîtea să spună despre parlamentul nostru?

Tribună și insulte

Dan Bărbulescu: Legile fundamentale ale țării se târăgănează foarte mult. Bunăoară, legea cu privire la justiție. Dar în general se simte că activitatea în țara asta nu este stăpînită de niște legi clare, precise.

I. Ghindați: Nu suport ideea ca niște înalți funcționari ai partidului comunist să conducă actualul Parlament al țării. Astă mă deranjează cel mai mult. Nu am încredere în ei și sint conștienți că acești oameni nu pot să ne învețe pe noi democrație. Nu avem cît învăța de la ei în privința asta. Apoi, se aruncă niște vorbe la adresa unor indivizi de genul Dan Iosif, aud că în decembrie '89 el ar fi băgat mîna adînc pe-acolo, în zidul C.C.-ului, și n-a scos-o goală, dar vîd că nu se rezolvă nimic în statul ăsta democratic.

Sebastian Adrian: Sint dezamăgit. Pe alții îi consider incompetenți, pe alții rău intenționați. Sint și agramați pe acolo. Să nu-mi vină mie senzorul de Constanța, tovarășul Dumitrescu, și să-mi spună că apreciază „atmosfera lucrativă” din Parlament. Păi dacă lucrativ înseamnă ceva ce aduce profit, înseamnă ori că omul ăsta nu știe ce vorbește, ori că gura păcătosului adevăr

grăiește. Și într-un caz și într-altul, resimt această afirmație ca pe-o insultă. Oricum, pe 21 decembrie '89, am fost în Piața Universității nu ca să vîd acum lăfăindu-se la tribună oameni care nu nimeresc cuvintele. De-alde d-ăștia mai văzusem și înainte. S-ar putea ca dl. Dumitrescu să fie liniștit. S-ar putea ca de mine să scape. Dacă ajung în Africa de Sud, cum visez, n-o să-l scriu. Nici n-o să mă mai gîndesc la el.

Virginia Baboianu: O echipă total neformată. Există virfuri, dar există și foarte multă umplutură. Și partea proas-

— S-a votat legea salarizării, nu?

— Și cînd intră în vigoare? Că toate s-au scumpit și se vor scumpi. Și eu ce fac cu salariul ăsta? A doua problemă care mă doare pe mine: cu locuința!

— Bine, dar parlamentul nu dă locuință.

— Păi s-a discutat breaba cu cumpărarea locuințelor. Și am, de unde, dacă am salariul de 2.900 și soția nu lucrează și am și doi copii așași și stau într-o cameră de 3 pe 3, eu de unde să am atîția bani ca să pot să-mi cumpăr o locuință? Cînd i-am votat pe parlamen-

PARLAMENTUL ȘI GURA LUMII

tă e că există o majoritate care poate fi manevrată oricum.

Gheorghe Movilă: Acest parlament nu reprezintă sufletul românului. Acest parlament parcă nu e total cu România. Atitudinea față de Basarabia — cel puțin pînă azi — nu e clară, nu e concludentă, nu rezultă clar că vrem ca și frații noștri de acolo să fie cu noi.

Vladimir Dima: Parlamentul încearcă să abată atenția asupra problemei maghiare pe care n-o vîd atît de gravă cum e problema Basarabiei.

Favoruri, privilegii

Vasile Mihai, lăcătuș:

— În majoritatea cazurilor se vorbește prea mult și nu se rezolvă nimic. Nu se pune problema ce ne interesează pe noi, pe muncitori. Salariile în primul rînd.

tarli ăștia am crezut că sint oameni, vorba aia, care..., dar vîd că tot pe muncitori trag. Nu ne fac nici un favor. Pur și simplu nici un favor.

Noi, muncitorii, și voi, restul lumii?

Dumitru Mircea, lăcătuș:

— Vedem zi de zi ce e pe piață și ce e în buzunarul nostru. Legea salariilor ne afectează cel mai mult pe noi, clasa de jos, clasa muncitoare. Pentru că salariile noastre, în comparație cu economia de piață, sint mult prea mici.

— Că sint mai mici decît în Vest, se știe. Toate salariile sint mai mici, nu doar ale muncitorilor. Chiar și salariul domnului Iliescu e mai mic decît al lui George Bush.

— Nu, vorbim de ce e la noi, ce se preconizează de a ne da nouă muncitorilor și ceea ce se întîmplă la noi pe

pieță, piața noastră de desfacere cu amănuntul.

Marian Achim, lăcătuș:

— Eu am o părere proastă. Nu vîd nici o îmbunătățire de cînd au luat conducerea. Vorbesc nu doar despre parlamentari, ci chiar și la adresa... e clar, nu?

Constantin Bănașanu, lăcătuș:

— Nu prea îi urmăresc pe parlamentarii ăștia.

Anonim, lăcătuș:

— Parlamentul? Sau ce cred eu despre parlamentari? Că la poker? Pas!

Nicolae Strămutu, lăcătuș:

— Încerc să înțeleg ce se întîmplă cu noi toți și-mi zic: tot la nivelul de jos am rămas!

Aurel Ene, strungar:

— N-am o părere, fiindcă nu prea urmăresc ce fac ei acolo.

Mircea Mihalcea, lăcătuș:

— Am grijă acasă, am copil mic, nu stau eu să mă uit la ce vorbește ei.

Anonim, strungar:

— Jos cu ei!

Grigore Anghel, lăcătuș:

— Eu nu sint de acord cum se procedează acolo. Să fie clar!

Nicolae Răducanu, strungar:

— Sint incapabili! S-au scremut două luni de zile să scoată Legea funciară și nici acum nu e-n ordine.

Constantin Hristescu, vopsitor:

— Guvernul Roman nu-l bun, președintele Iliescu nu e bun. Nici Parlamentul. Pînă cînd comunistii nu s-or dezhădăcina, noi bine n-o ducem.

Asta e situația. Cam așa votează la ora asta cei despre care uneori se vorbește ca fiind „noi, muncitorii”. Și dacă parlamentarii vor să tragă vreo concluzie, s-o tragă. Tot așa cum cineva ar avea de tras piciorul de pe frînă, lăsînd mașina să se aștearnă la drum,

DUMITRU CONSTANTINESCU

PROSTITUAT SUB CLAR DE L

Fotografii de
CRISTIAN CALUGAR
GIG MOTOIANU
SILVIU STAN

Prostituția — un rău necesar

„Mi-aș vinde sufletul diavolului pentru a plăti polițele tuturor care ne zic stricate dar ei profită eit pot de pe urma noastră. Dacă noi sintem pleava societății, ei cum pot fi numiți ?!

Vezi doamne, prostituție de lux! De fapt nici nu contează cum arăți. Trebuie să ai mult tupeu și gradul de beție al clientului. Puțini sint cei care aleg. Pe mulți îi vād la TV după ce i-am văzut beți in bar și apoi in camere in cine știe ce situație comică. (...) Unii îți cer să-i bieiui, alții vor să fie dominați. Prețul pe care îl plătim noi e foarte scump. Uneori cind mă întorc acasă dimineața îmi plinge sufletul. Alteori sint momente amuzante. Imbin utilul cu plăcutul“. Interlocutoarea mea, Rodica N., are 32 de ani, e șatenă cu ochi negri, are un corp plăcut și e îmbrăcată într-o rochie neagră mulată, ciorapi negri, pantofi de antilopă. Este una dintre prostituatele de la Inter.

— Ai iubit vreodată pe cineva ?

— Nu am crezut in dragoste. Am cîțiva prieteni permanenți la care țin destul de mult. M-am trezit și in situația amuzantă să mi se facă scene de gelozie. De fapt, sint conștientă că sint folosită și cred că singurul lucru care contează este sexul. Nu poți să ai totul. Eu am ales banii și plăcerea.

— Cum ai devenit prostituată ?

— Eram copil cind mi-am jurat să mă căsătoresc cu un străin. Aveam cinci ani cind părinții mei s-au despărțit. Sint scene care mă obsedează și acum. Stăteam sub masă, țin minte că era o față de masă pină in pămînt. Iar in pat se afla mama cu amantul ei. Eu i-am dus pe tatăl meu de mînă la casa de întilnire a mamei. Dar in ultimii ani am început să-i dau dreptate mamei mele. Tatăl meu era un om închis, needucat.

Am învățat germana, franceza, engleza, doream să plec din țară. Mă certam ingrozitor cu tatăl meu. Cind întirziam cîteva minute luam bătaie. Dar într-o bună zi am dispărut trei zile și nu m-a mai bătut. Tatăl meu s-a sinucis acum cîteva ani, dar încă îi mai port ranile. O dată m-a palmuit într-o discotecă de față cu toți prietenii mei.

La 15 ani m-am logodit cu un belgian. A fost o tentativă de deflorare destul de nereușită in urma căreia am rămas multă vreme frigidă.

— Cind ai început să accepți bani ?

— Gindeam că poți fi prietenă cu un străin de la care să primești bani sau cadouri. Eram la Iași, aveam 19 ani, am cunoscut un neamț, ne-am înțeles foarte bine, mi-a dat bani și o mulțime de lucruri. A fost apoi un italian, vara, la mare, am cunoscut un arab. Dar in timpul acela mai aveam pe cineva la Cimpulung care îmi trimitea zilnic bani la poștă. Apoi am fost arestată. O femeie a dat bani ca să mă bage la puscărie. Am fost de mai multe ori arestată. Viața mea ajunsese să se limiteze între o ieșire și o arestare. Trăiam cu tranchilizante, am făcut mai multe tentative de sinucidere.

— De cind ai devenit clienta Interului ?

— Prin '81. La început nu-mi plăcea Interul. Mi se părea prea rece, prea artificial. Apoi am început să mă obișnuiesc.

Era o lume mai stilată, bărbați bine îmbrăcați. Acum e o invazie! Avem printre noi chiar și țigănci.

— Cu cîți bărbați te întilnești într-o noapte ?

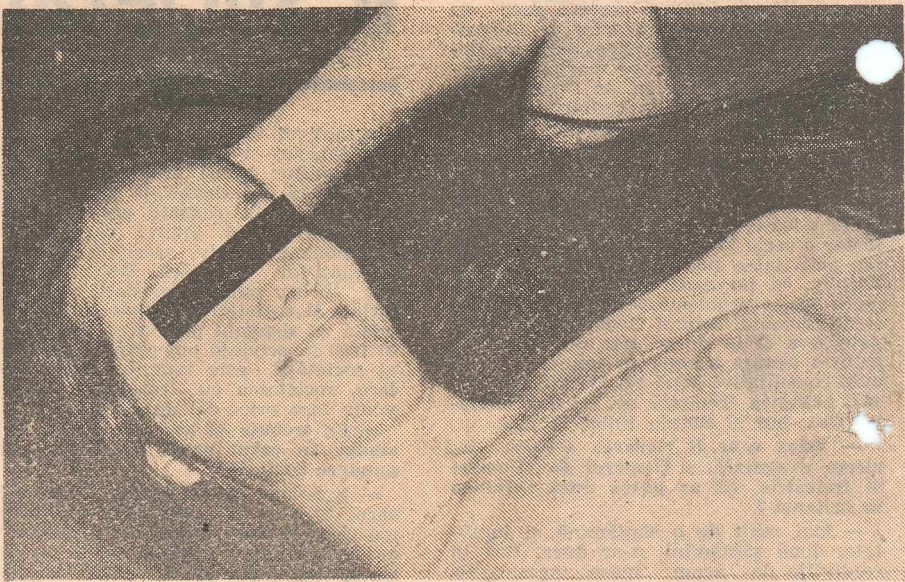
— Prefer să am mai puțini bani și să nu mă duc într-o seară cu prea mulți. Încerc să determin un soi de afectivitate. După cîteva ore petrecute împreună cu cineva totul e mai suportabil. Dar au fost și situații cind nu am avut nimic să ne spunem. Eu doream banii, el dorea relația. După o jumătate de oră mă întorceam la bar. Fetele erau chiar surprinse pentru că știau că eu stau in cameră mai multe ore. Ceea ce m-a surprins deseori era singurătatea celor cu care mă întilneam. Și poate că e greșeală că eu încerc să-i înțeleg.

— Nu te temi de SIDA ?

— Ce crezi că vei face peste 20 de ani? — Îmbătrînirea e un fenomen cumplit. Chiar dacă unii vor zice că sint lașă eu prefer sinuciderea. Mi-au trecut prin mină o mulțime de bani. Și-mi place să-i cheltuiesc. Nu am pentru ce să-i string.

Este domnișoara Hus/Carnaksi, Mașala

Este ora opt. Încep să sosească taxistele cu fetele de la Inter. Unele dintre ele sint îmbrăcate in haine obișnuite de zi. Își aruncă neglijent poșeta pe una din măsuțele de la bar, dispar cîteva minute și revin in rochii excentrice, foarte scurte și mulate pe corp. E devreme, barul e gol. Așteaptă. Multe dintre ele vin aici de ani de zile. Foarte greu pătrund in

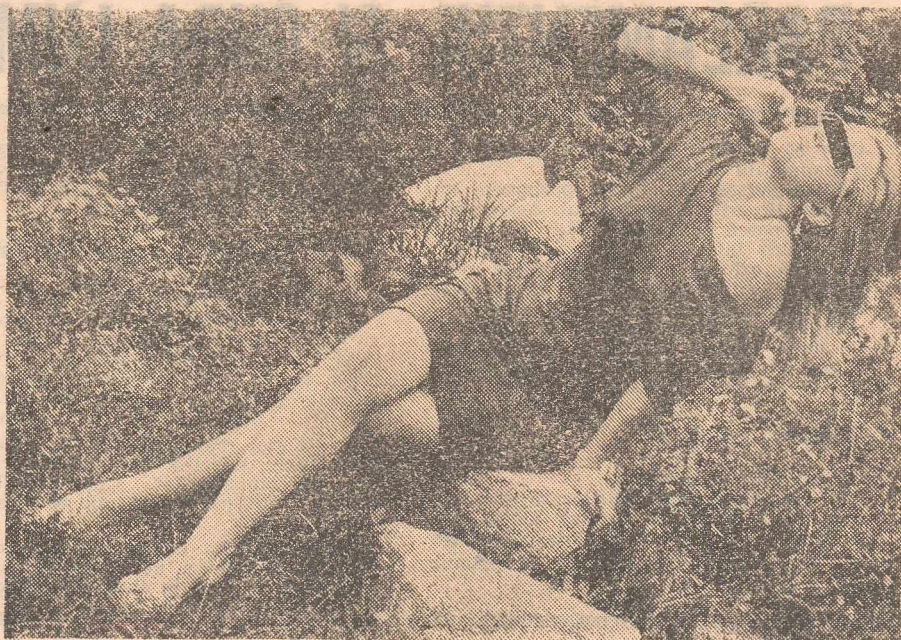
— Nu. Cred in destin și știu că de ce ți-e frică nu scapi. Sint ani de zile in care nu am luat nici măcar o blenoragie. E vorba și de igienă și de faptul că îmi place să aleg bărbații.

— Ce părere ai despre posibilitatea deschiderii oficiale a unor case de toleranță ?

— Dacă se vor găsi persoane care să accepte, foarte bine. Eu însă nu aș lucra într-un astfel de loc. Mi-ar fi de ajuns două experiențe mai dure ca să clachez. Trebuie să fii puternică și să conteze numai scopul, nu și mijloacele. Sint de acord să plătesc impozit. Sint de acord să merg la control medical. Dar să practic sexul in maniera pe care o doresc eu, fără să dau seamă altora.

— Care este de fapt programul tău obișnuit ?

— La Inter merg luni, marți, miercuri, și joi. Azi noapte m-am culcat pe la patru. Am dormit, printre telefoane, pină la zece. La sfirșit de săptămînă stau de obicei acasă, ascult muzică, mai ies după cumpărături.

rețea noile amatoare de distracții nocturne. Chiar și aici teritoriul este strict împărțit, fiecare bar are fetele lui. Cînd una încearcă să calce regulile casei parului. Fetele se înșiră pe scaunele înalte de la tejghea, beau ceva, conversează puțin. Le privesc, cele mai multe au între 30 și 40 de ani, au fețe obosite, te îndoaie că unele dintre ele au fost frumoase vreodată. Vasilica are 44 de ani, e una din veteranele Interului. Alături de ea o tinără cu păr negru tuns scurt privește apatică in jur. Se pare că este singura care se droghează. Primește substanța de la un grup de prieteni greci. Sorina este din Timișoara. Părinții ei sint profesori, au vrut să o întrețină ei dar ea preferă nopțile de la Inter. O altă blondă, cu forme mai pline, e căsătorită. Soțul ei o aduce in fiecare seară la Inter și o așteaptă in hol pină dimineața. Pe la ora 11 atmosfera se inviorează. Bărbații care vin in bar au figuri rasate, sint elegant îmbrăcați. Ele sar lacom de brațul lor. Se schimbă priviri și puține cuvinte. Fetele dispar in diverse camere. Nu stau foarte mult, după o jumătate de oră revin pe scaunele înalte, in fața paharelor sondă. O întilnire se plătește cu 100 de dolari, fetelor le rămîn 70. Restul sint „cotizațiile“ pe care le impart taximetristilor, portarului, barmanului, recepționerului. Interul e frecventat cam de 100 de prostituate. Venitul mediu pe lună al fetelor este de 150 000. In seriile bune, cînd barul e plin, fetele se întilnesc cu patru, cinci parteneri. Acest joc de-a v-ați ascunselea durează pină spre dimineața. Dar cind in bar vin bărbați puțini, pentru acapararea lor încep certuri și bătăi. Cam aceasta este prostituția de lux.

Foarte dinamic a devenit fenomenul organizării caselor de proxeneți. Într-o formă abia incipientă este prostituția de stradă sau, cum o numesc ele, „de boschet“. E însă și cea mai periculoasă prin lipsa totală de igienă.

Dar să vedem care sint atuurile poliției in lupta împotriva acestui fenomen care se extinde și se organizează pe zi ce trece, in duelul cu acest grup de oameni care acumulează averi fabuloase exploatand

La „Moșu“, noapte de noapte e scandal, unii vin, alții pleacă, Ion Sfetcu are 64 de ani, trei condamnări și acum e cercetat pentru proxenetism cu minore. Clientele lui, celebre în zona Gării de Nord, pe care le vinde cu 500 lei, sunt aproape niște copii: V. Nicoleta are 14 ani, prostituată de la 11 ani; B. Clara, 13 ani, prostituată de la 11 ani; T. Lucreția are 12 ani, prostituată de la 10 ani; Z. Ana Maria, 11 ani, a fost violată de fratele ei, după care a devenit prostituată.

Am plecat la o altă adresă într-un bloc cu patru etaje. În dreptul ușii cineva scrisese cu cretă „Casă de rendez-vous“. Intrăm într-un apartament învăluit într-o vagă dezordine. H. Micșunica, de 43 de ani, proxenetă bine cunoscută în cartier, E divorțată, motivul: imoralitate. Printre clientele ei, fete tinere, multe sunt căsătorite: Flori, Dana, Vichi, Sanda, Simona, Lili, Gina. Dar să o lăsăm să se prezinte singură. „Sint pensionată de boală, dar nu sint bolnavă. M-am pensionat pentru că nu mai suportam atmosfera de la serviciu. Nu vă mai luați după ce spun dușmanii mei. La mine nu e casă de rendez-vous. Eu închiriez camere. Că fetele vin cu cite un bărbat, ce să le fac. Trebuie și ele să trăiască și pentru salariile care se dau, nu merită să-ți tocești pingelele pină la serviciu. Mai venca cite unul și la plecare, imi lăsa pentru deranj cite 100 de lei sau un pachet de cafea. Dar și eu le făceam o cafea, un sandviș. Cu fetele astea numai belee am avut. Mariana m-a și îmbolnăvit! Să vedeți cum a fost. Mi-a prezentat într-o zi un inginer, un băiat fin. El a venit cu o sticlă de băutură, mie mi-a plăcut de el și m-am gândit că ce am de pierdut. Și m-am îmbolnăvit de sifilis. Eu nu am știut că el se culcase înainte cu Mariana care era bolnavă!

Am auzit că se va da drumul la bordeluri. Mi-ar plăcea, dar nu am suficient spațiu. Cit despre poliție... A venit poliția cind mi s-a spart vizorul de la ușă?! Nu a venit. A venit cind mi-au spart geamul?! Nu a venit“. Totuși odată au venit cei de la poliție. Era aglomerație mare în apartament: Micșunica, Sică, un băiat de 20 de ani, Dana și fiica ei de 13 ani, amindouă prostituate, mama Danei, iar în dormitorul încuiat se afla Sanda cu patru turci.

AURELIA BORIOA

LE JNĂ

Legile noastre sint paralele, parcă e gîndite ca să nu le dai niciodată. Conform Codului penal, prostituse pedepsește cu închisoare de la 2 ani. Conform Decretului 153/70 art. 1, litera D, aceleași fapte se pedepesc cu închisoare de la 2 la 6 luni sau amendă. Se elaborează un nou Cod, dar din informațiile pe care le am, au fost consultați ofițerii de poliție cunosc nemijlocit acest fenomen. Am să aflu cum ar trebui abordat în viziunea legii acest fenomen de la șeful zii diverse a Serviciului Judiciar al țării de poliție din municipiul București Ion Cătălineanu. „Aș pleda pentru legiferarea prostituției, ei pen- controlul statului asupra prostituției înființarea caselor de toleranță. A- ar putea fi controlate atît sanitar financiar. Asta ar duce cu siguranță uitarea altor fenomene care devin din ce mai periculoase: violurile, homo- filia, onanismul“.

În poartă aceste bordeluri clan- ne. Multe café-baruri nou apărute și locuri de practicare a prostituției. Ei sint folosite anumite camere de la Hotel Cismigiu, camera 117 avea tîl de destinație. T. Rodica, de 20 ani, căsătorită, mamă a doi copii, a put prostituția în această cameră. A acostată pe stradă de o altă femeie, și invitată la un sex-party. Au ur- camera ele două și trei bărbați. La t, a primit 5000 lei. A revenit a- zî cu alt partener într-o cameră ve- în 117 era prea mare aglomerație. făcea dragoste cu cinci bărbați, în ce alți cinci stăteau pe pat și-și aș- u rîndul. Doi tineri trăgeau de zor ele pe video. La plecare au plătit li la recepție 10000 lei pentru etie și cheie. Locuri de întîlnire sint verse locuințe. Într-un apartament Amzel, trei femei au sechestrat un de 13 ani, N. Valentin, care este it pentru diverse perversiuni sexuale.

În vizită la proxeneți

ni arde inima pentru fetele mele. r, ați venit la Moșu' vă privește, fetele mele să nu vă legați! Vă este ce faceți acolo înăuntru, dar le să nu puneți mina! Sunam la u grilaj a lui Ion Sfetcu, proxenet cu vechi. Cel care s-a năpustit asupra tră, pe scări, era vecinul de la etajul I-am explicat că am venit pentru o etă despre lumea proxenetilor. Omul liniștit și pe un tot mai calm ne-a stit că are trei fete iar clienții care a bordelul de la etajul intii nu le dau. Seara cind se întorc de la școală fetele brigă din stradă părinții iar ei coboa- le însoțească pînă în apartament.

SEXY, PORNO, JALE MARE!

Pudibonzi și anchilozați, am stat vreme de decenii prostiți, belind ochii tinguioși spre mirajul și mitul libertinajului occidental. Între uni- forma incopciată de tip maoist și sarafanul de tergal al liceenelor, între tunsoarea cazonă și cordeluța obligatorie, ne-am derulat în paralel existența anaerobă, sub clopotul înghețat al dogmei roșii.

E drept, am tresărit de fiecare dată la izbucnirea miraculoasă a sinilor timizi către adolescență, la desăvîrșirea naturală a unui picior lung; am suspinat pe-ascuns, seduși de unduirile mersului feciorelnic și am oftat învăluit de mireasma părului zburătăcit, amirosind demonic, innebunit. Nimic din ce-am fi vrut să spunem nu s-a putut spune. Falsa pudoare și ipocrizia au stat dintru începuturi cu regii cruzi la masă. Centura de castitate devenise corset și chingă.

Și totuși...

Money talks...

Da, a sunat și deșteptătorul. Minunat ar fi fost să ne fi deșteptat cu-adevărat. N-a prea fost așa. În compensație, a apă- rut foamea turbată după bani. Formula „a scoate bani din piatră seacă“ a virat înțelept spre o alta, adaptată, ce-i drept, cererii: „a scoate bani din... minte sea- că“, adică de pe urma accidentelor gene- tice, a naivilor, refulaților sexual, a celor predispuși la perversiuni, a adolescenților curioși, în fine, a subiecților patologici. Cum? Foarte simplu: prin explozia ne- controlată (dar bine speculată) a publica- țiilor-kitsch de factură sexy-porno.

De unde știam să ne ascundem falsa pudoare precum struții, ne-am trezit „a- sasinați“ de industria ilegală a reproduc- erii de postere fierbiți-provocatoare. Mii de sini despuiați, gogonați și birnați, pietroși sau flasci, sute de șezuturi go- lisele, pintece și solduri, crupe caline au început să bintuie peste tarabele particu- larilor zeloși, traversind tumultuos somnul mai tinerilor și mai virstnicilor masculi perindăți prin preajmă.

În fond, de unde acest siciitor senti- ment de nemulțumire? Că este necesară o educație sexuală, bine susținută și ar- gumentată, e limpede. Că — grație re- flexelor normale ale democrației — este explicabilă apariția unor asemenea pu- blicații, e iarăși limpede. Nimeni nu și-a pus însă problema decenței vizării lor, a șocului repercutat de cei foarte tineri, de copii în special. De la camionagii care s-au grăbit să-și tapeteze geamurile ex- terioare ale cabinelor cu așeze în care bi- kinași demoazelelor fotomodel sint sur- prinși într-o impertinentă cădere, la șco- larul buiversat de întrebări mistuitoare, e un spațiu în care responsabilitatea edu- cațională nu mai există. Provocarea fizi- ologicului pe teren gol, pe nepregătite, în- cumbă o răspundere îndoită. Bani vor- besc însă și, bineînțeles, n-au miros.

Pirații lui Gutenberg

Zeci de fanzine, de calendare, revistute și publicații ale genului. Le regasești ali- niate, rînuite, pișate în centrul atenției, în raza vizuală directă a cumpărătorului. Peșuri escrocante, zincuri proaste, ne- clare, decupaje și caricaturi preluate din presa de profil „de dincolo“. Pe furate și textele inserate strîmb, adesea fără nici o logică, fără coerență strict necesară unei publicații care ține la firma. Pacă- turile-pirat omit cu bună-știință să pre- cizeze, de cele mai multe ori, editorul, recurînd cel mai adesea la pseudonime, la inițiale, la sigle care asigură anonima- tul. De fapt, banii sint prețioși. Reputația și bunul renume al domniilor puși pe că- patululă trebuie, pe cit se poate, să ră- mină neșifonate. Ce contează rabatul la profesionalismul gazetăresc, deontologia compromisă a meseriei?! Citeva sute de mii acolo, hai, milionul, nu-s de lepădat, atita vreme cit prostimea cumpără!

Greu mai e pionieratul

Cîteva mostre de „originalitate“ sint la îndemina oricui: ● Celebrul „Oblio“ (8 lei, național și internațional) își con- tinuă bălăcarea politico-umoristico-se- xologică într-un conglomerat eterogen

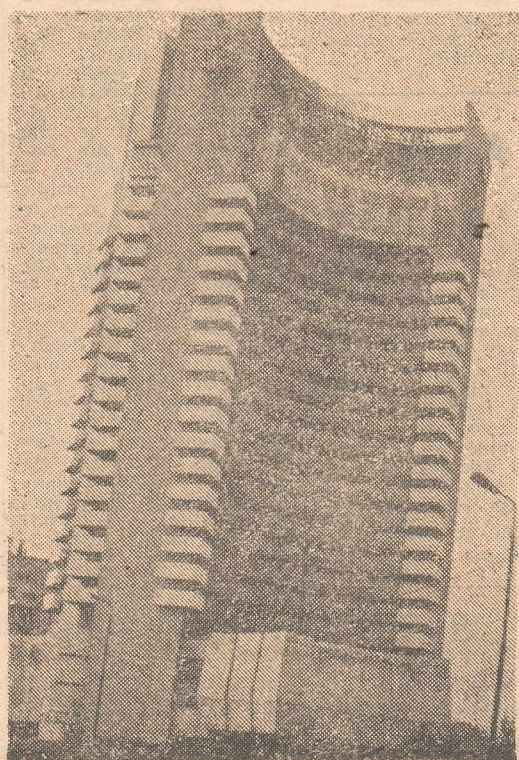
și obositor, gata să satisfacă orice ca- priciu bizare ● „Arena-Magazin“ (8 lei — Satu-Mare), ajunsă la al doilea an de apariție (nr. 43 !), pare consecventă structurilor alese, de melange dubios între informații, pasaje incitante din „erotica marii literaturi“, fotografii „imprumuta- te“, texte politizate, istorioare ieftine. În fond, o „lambada“ la propriu, de la un cap la altul ● Sătmărenii sint pe pozi- ție! Par de departe cei mai experimentați, cei mai rapaci și mai dispuși către ob- scenitate crasă ● „International sexy“ (10 lei) și „Occident“ au o tendință vădită de a violenta cu orice preț, de a pulveriza orice urmă de decență. Fofezele răscre- cănate, titlurile și traducerile, trimbăază zgomotos senzationalul ieftin și orgia. Bravo, băieți! Încercați și pe color și aranjați-vă și drepturile de autor ● „Rambo“ (8 lei), publicație editată de Asociația „Tinerii revoluției“ (??), din Suceava, își anunță nivelul valoric încă din titlu. Și Stallone a tot fost apreciat, ce-i drept... Titlurile sint pe muchie, co- perta spune totul: o damă care se perie... peste tot! Zincurile par mai îngrijite, chiar și caricaturile. Nasc și la M. Idova pasiuni ● „Love sexy magazin“ (10 lei), o apariție de-a dreptul pirat, fără nici cea mai mărunță precizare a editorului sau tipografiei. Trăiască fiscul! Altfel, după cum ni se prezintă anonimii, „o leciură plină de frisoane, de emoții și fantasme“. În realitate conținutul e slab, chiar dacă pe alocuri pe bărbați îi poate interesa... ● Două publicații mai intere- sante, mai rigurose organizate și gîndite cu un oarecare profesionalism sint „Totul despre femeile fatale“ (10 lei, editată de „Felix-Film“) și „3 pe-un balansoar“ (7 lei, editată de societatea teatrală „Scorpion“). Pe lingă umor și informații, accentele sexy par binevenite. Doamne, unde e discernămint... ● Lugoienii se mișcă natural! Ce-o fi avînd „Erotica“ (10 lei) cu „Drapelul“ nu știm. Știm doar că semnatarii sint maeștri în a trage lozul din buzunarul trecătorului. Cu două poze și o caricatură pe pagină, cu texte imbe- cile culese cu corp 10, nici măcar nu prea se ostenesec. Învățăm tehnici de masare, poziții, deh, ne emancipăm! ● „Mini- play-boy“ (5 lei, editat la Slobozia) și „Magic sex“ (10 lei, editat la Rm. Vilcea) frizează penibilul. Hoție curată, domnilor! „Universul familiei“ (50 lei !), color, ilus- trată, excitantă, dulce-aiuritoare, la pre- țul ăsta — imposibil de cumpărat ● Cam atît ●

Semnala în ceață

Un tremur bizar al degetelor face pe unii dintre cititori să parcurgă cu greu pagini- le pestrițe. Curiozitate, silă, zădărnice? E drept, occidentalii au rînduit riguros tagma acestor editori. Fiecare știe ce cumpără și de unde cumpără. Din nefericire, la noi nici gospodinele, nici preșcolari, nici cei ajunși la pensie nu sint scutiți de inserțiile „păcătoase“ ce se regăsesc în mai toate publicațiile. Pe ci, pe noi, cine ne cruță? Cine va ști să facă nece- sara delimitare?

În plus, să nu uităm: ne lipsesc o groază de cărți adevărate din biblioteci. Pînă la deratizare, atenție!

CRISTIAN PAVEL

CURIER JURIDIC

Răspundem astăzi ultimelor întrebări privind protecția socială a șomerilor și reintegrarea lor profesională.

7. Când se suspendă plata ajutorului de șomaj?
Potrivit alin. (2) al art. 18 din Legea nr. 1/1991, plata ajutorului de șomaj se suspendă:

a) în cazul neîndeplinirii obligației prevăzute la art. 15 din lege; conform acestuia din urmă, beneficiarul ajutorului de șomaj este obligat ca, de două ori pe lună, pe baza programării efectuate sau ori de câte ori este solicitat, să se prezinte la oficiul forței de muncă; persoana care primește ajutor de șomaj și se încadrează în muncă sau începe să realizeze venituri din sursele prevăzute la art. 5 alin. (1), lit. a) și b) din lege (articol prezentat în numărul nostru anterior), are obligația de a înștiința în termen de 3 zile oficiul forței de muncă;

b) pe perioada îndeplinirii obligațiilor militare;
c) pe perioada în care titularul își stabilește domiciliul în străinătate;
d) pe perioada în care titularul este arestat preventiv sau pentru executarea unei pedepse privative de libertate;

e) pe perioada în care este încadrat cu contract de muncă pe timp determinat.

Persoanele care au fost reintegrate în muncă de organele de jurisdicție competente și li s-au acordat despăgubiri pentru perioada nelucrată vor restitui ajutorul de șomaj primit pe aceeași perioadă de timp.

8. Cum se constituie fondul pentru plata ajutorului de șomaj?

Potrivit art. 20 al Legii nr. 1/1991, fondul necesar pentru plata ajutorului de șomaj se constituie din următoarele surse:

a) o cotă de 4 la sută aplicată asupra fondului de salarii realizat lunar de regiile autonome, societăți comerciale, instituții publice, organizații cooperatiste, particulare și mixte, de organizațiile economice străine cu sediul în România, de reprezentanțele din România ale societăților străine care angajează personal român și de persoanele fizice autorizate care utilizează munca salariată;

b) o contribuție de 1 la sută din salariul tarifar lunar de încadrare, plătită de salariații unităților prevăzute la lit. a);

c) o contribuție de 1 la sută din veniturile lunare obținute din munca prestată de către membrii cooperativei meșteșugărești;

d) o subvenție de la bugetul de stat pentru completarea fondului, în caz că sursele de la lit. a), b) și c) nu acoperă plățile datorate.

9. Cum se utilizează fondul pentru plata ajutorului de șomaj?

Din fondul constituit se vor face și plăți pentru:
a) acoperirea unor cheltuieli legate de efectuarea plății ajutorului de șomaj;

b) acoperirea unor cheltuieli privind calificarea și recalificarea șomerilor.

CORNEL OLTEANU

Să nu pierzi nădejdea

„Sint o bătrână de 76 de ani care v-am citit cu evlavie și când nu existau decât 5-6 abonamente în sat, iar pentru a obține un abonament trebuie să ai neamuri la poștă sau să mai faci abonament și la alt ziar fără căutare, condiționat. V-am citit și în ultimii ani al epocii de tristă amintire, când vă pierdurăți mai toți cititorii și vă citește și acum, când bătrânețea mi-a asternut pică deasupra înaintea ochilor. Dar, nicicând nu mi-ați făcut o bucurie mai mare decât acum, în ultimul număr (Flacăra nr. 7/1991), când ați publicat despre bioenergeticianul din Craiova. Simțeam cum revine în mine speranța vieții, mă

vedeam vindecată definitiv de boala care mă macină încet, încet, dar sigur. Dar, vai, scurtă mi-a fost bucuria când, în același articol, în citeva cuvinte, m-ați afundat mai adânc în groapa disperării. „Nu mai primește pacienții”. Nu. Nu e posibil, dumneavoastră, singura mea legătură cu lumea nu mă puteți lăsa așa. Vin și vă rog în genunchi, ajutați-mă să obțin o programare la dumnealui, nu peste rind, nu pe ușa din spate, că în fața durerii toți simțem egali, dar să o obțin, totuși. Poate mă va ajuta Dumnezeu să trăiesc pînă voi ajunge la el. Doctorul mi-a spus că am cardiopatie ischemică și astm bronșic ecumulsiv, dar orice tratament am făcut, nu a avut nici un efect.

Știu că orice boală e grea și dureroasă, dar cea mai groaznică e boala

la cu care te lupți tu, clipă de clipă, mai ales când ești singură și n-ai pe nimeni; iar tusea veșnică îți macină și-ți zdrențuiește puținul trup rămas...”

Vă mulțumesc anticipat

Matei Victoria
Comuna Măgura,
județul Buzău

Doamnă Victoria, imi permit, in loc de răspuns, să citez citeva cuvinte din Kafka, asigurându-vă, totodată, că domnul Iulian Urziceanu nu va rămâne nepăsător la durerea dumneavoastră: „Să nu pierzi nădejdea! Cînd te și crezi la capătul puterilor, iată, că forțe noi îți vin în ajutor. Tocmai asta înseamnă să trăiești...”

Grupaj realizat de
ELENA GRECESCU

POȘTA REDACȚIEI

MACOVEI VALERIAN — Ciocănești, jud. Suceava,
GHEORGHE MOROZAN — Bîrlad, str. Aurel Vlaicu,
nr. 10, AVRAM IOAN — Caransebeș, Str. Libertății,
nr. 27, MANYET CAROLINA-EIBENTHAL, jud. Mehedintz, nr. 19: Am expediat Direcției Generale a Vărilor scrisorile dumneavoastră și tragem nădejde că cei vizati, înduplecați de rugămintile colective, vor căuta mai temeinic pentru a da de urma pachetelor pierdute.

GH. ZIMCENKO — Slobozia: Aveți puținică răbdare. Vă vom informa prin publicațiile noastre despre cărțile ce vor apărea în Editura Flacăra și despre modalitatea de-a vi le procura.

OCTAVIAN MOCANU — Alba Iulia, str. Fagului, nr. 2, jud. Alba: Pentru rezolvarea problemei dumneavoastră adresați-vă Ministerului Justiției, Direcția Justiției Militare, bdul Kogălniceanu, nr. 33, București.

DIRECȚIA DE POȘTA ȘI TELECOMUNICAȚII NEAMT: Deoarece în redacție posedăm doar colecțiile revistelor pe care ni le solicitați, regretăm că nu vă servim de curial. Ar fi bine să vă adresați și DEP-ului. Poate, în felul acesta, veți fi scutiți de probleme în viitor.

MARIA STAN — com. Bilbor, str. Centru, nr. 100, Harghita: Conform anunțului pe care-l publicăm permanent în revistă, vă reamintim că nu sintem răspunzători de actele originale trimise nouă.

IOAN FOTA — Piatra Neamț, str. Mihai Eminescu, nr. 16, bl. E 3, sc. B, et. 3, ap. 27: Este imposibil să vă trimitem articolul publicat în anul 1984, în legătură cu domnul inginer Valeriu Popa. În schimb, vă comunicăm adresa la care îi puteți scrie: Str. Maior Coravu, nr. 17, București.

ELENA GRECESCU

Efectul de ecou

De la coadă adunate

Praf în ochi!

— Ce mai faci, dom'ne, ce mai zici?
— Ce să zic? Ce zice toată lumea... cu liberalizarea asta...

— A! Că nu e păcăleală?

— Nici nu m-am temut! Da', tot stau și mă întreb, de ce i-o fi zicind, dom'ne, așa: „liberalizare”?

— Știu eu? Poate ca să te ducă cu gîndu' la liberali, să zici că ei sint de vină.

— N-ai crede!... Că mai sint și țărăniștii și ecologiștii... și tîti, or mai fi în parlamentu' ăla, de vorbă toți „opțiunea”, cum i-au zis la televizor, să intre-n rol de la 1 aprilie, nu de la 1 iunie.

— Păi, ce? Voi ai să strice, „Ziua copilului”?

— Așa-i! Cînd o veni, e gata stricată, că n-ai cum lua o prăjitură!

— Prăjitură? Să zici mersi dacă o să-i mai iei piine!... Ce să zic... că multe prăjituri i-ai mai luat după pri-

ma liberalizare!

— E drept, nu prea mi-a mai dat mina, la prețurile astea... liberalizate... Auzi ce nume: „liberalizare”: Nu, zău, de unde le-o fi venit?

— Hai, dom'ne, nu te mai gîndi la fleacuri! Ce contează cum îi zice? Nu știm cu toții ce e? Dacă-i spunea „scumpire” ți-era mai moale?

— Nu, da' mi se părea mai cinstit!

— Ei, na!

— Vorbesc serios! Păi, dacă „liberalizarea” înseamnă, de fapt, scumpire, „compensația” ce e? Cum s-o iau?

— Ei, ce e... Praf în ochi! Și nici ăla ca lumea!

— Nuuu!?

— Păi, nu! Că, deja au recunoscut ministrul, directorii ăia, ce-or fi fost, de-au apărut la televizor și nici curajul să se uite în ochii oamenilor nu-l aveau, că se compensează numai „prima verigă din lanț”.

— Care lanț?

— Al prăjiturii!

LIANA TATOS

Important e că ai cu ce...

Fotografie de GIG MOTOIANU

Ce-i în mină nu-i minciună

Am încercat și noi să pricepem, alături de dl. Brătescu de la TV, care ar fi „ciul lui Pepelea” în legea privind sindicatelor. Am constatat, mai întâi de toate, un soi de perplexitate. „Sint puțin contrariat de nemulțumire”, declara „dl. Vasile Glonea (P.N.T.-c.d.)”. E una din puținele legi în care nu s-au amestecat! (Cum o fi, atunci, cu celelalte?). Domnul Constantin Topliceanu consideră că s-a ținut seama de doleanțele sindicatelor, „iar articolele n-au suferit modificări esențiale” (ceea ce înseamnă că ceva, ceva tot a fost). În fond, era cazul să li se reamintească nemulțumirilor — și o face dl. Dorin Su-

Alesele

Mare a fost fericirea noastră, a femeilor, în ziua de 8 martie! Le-am văzut și noi, în sfîrșit, pe suratele noastre deputate și, mai ales, am aflat cum au ajuns acolo, de ce s-au dus și cum ce fac pentru noi, femeile. Așa de pildă, doamna Eugenia Iorga a apărut Televiziunea — atunci, cu Revoluția — a ajuns în locul unde se redacta prima Platformă — a F.S.N., se înțelege — și pe urmă, nu mică i-a fost mirarea cînd și-a

auzit numele strigat printre „aleși”. Doamna Elena Dumitru ne-a mărturisit că „a optat cu disperare pentru F.S.N.”, singurul care urma să ne salveze, dar nu ne-a mai spus dacă e și acum, la fel de disperată. Nora Târnea (soția poetului, după cum s-a prezentat) e conștientă că „a fost un om obișnuit”, însă nu merge cu mărturisirea mai departe, cînd noi, tocmai asta sperăm, să aflăm cum se consideră astăzi! Noroc cu doamna Tatiana Gogoasă, care ne lămurește că „statutul de deputat e vremelnic” și în vremea asta, pe la sedința, dînsa „își cultivă „sensibilitatea”. Doamnei Agatha Nicolau, i se întîmplă ceva extraordinar”, afirmație care, pornind de la o acrită, te duce cu gîndul că la Parlament e mai dihai decît la teatru... În rest, toate doamnele — în frunte cu Rodica Șerbănescu, ne asigură că femeile sint egale cu bărbații, deși femeile au dus tot greul, iar ele, „alesele” luptă să ne fie nouă mai bine, din toate punctele de vedere — ecologic, biologic, juridic ș.a.m.d. Dacă nu prea le vedem în fața camerelor TV — cu ațîția bărbați dedați la trîncăneală, nici nu e de mirare! — asta nu înseamnă că ele nu există. Uite că există și, pe mărturisirea doamnei Suzana Ionescu, chiar dacă partidele nu s-au înțeles, femeile „alese”, se înțeleg și vor să facă ceva pentru noi, celelalte, poate chiar niste legi speciale. Deocamdată, ne-au oferit declarații, ne-au cîntat, ne-au recitat... Nu, zău, a fost frumos!

Cine n-ar vrea să cedeze?

Fotografie de SILVIU STAN

Grupaj realizat de
LIANA TATOS

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audi-ențele se țin zilnic între orele 11-14.

Cum se răfuiau nomenclaturiştii între ei

În peregrinările mele la organele de justiție și procuratură (vedeți bine că le-am delimitat distinctiv), ochii mi s-au oprit asupra unui amplu memoriu semnat de Ana, Eugenia și Mircea Trofin — respectiv, soția, fiica și fiul lui Virgil Trofin. În chiar începutul respectivului memoriu se făcea specificarea de rigoare, anume că acest memoriu a fost adresat președintelui Ion Iliescu, președintelui Parlamentului Alexandru Birlădeanu și fostului procuror general Gheorghe Robu. Parcurgând paginile, mi-am dat limpede seama că nici măcar nu era vorba de un memoriu avocătesc, sofisticat întocmit, cu paragrafe și codice de legi. Mai degrabă era vorba de o scrisoare înălțimată concepută de către soția lui Virgil Trofin și cei doi copii trăitori ai săi, Ana și Mircea. Ce solicita el, în fond și la urma urmei? Solicitau, negru pe alb, punerea pe rol a dosarului penal Virgil Trofin! Am aflat că de acest dosar, deci inclusiv de urmărirea și cercetările penale, s-a ocupat, la vremea respectivă, procurorul Zaharacheșcu.

Avocatul Mircea Trofin afirmă (unele declarații, consemnări au apărut inclusiv în presă — vezi CONTRAST, INDEPENDENT, EXPRES — INTERNATIONAL) într-un frumos pasagiu că tatăl său a fost, realmente, prieten de idei, în prima tinerețe politică, nu-i așa? cu dl. Ion Iliescu. Adesea „combăteau”, pină la ore mici, în casa lor; întorceau ideile, firește, pe-o parte și pe alta. Mai aflu, cu plăcută surprindere, că familia Trofin a locuit pe aceeași stradă cu Alexandru Birlădeanu, octogenarul nostru parlamentar, anume pe strada Arhitect Cerchez. Să fi început disidența încă din acei ani? Cine a fost disident și cine complotist? Cert este, la drept vorbind, un singur lucru, oricât ne-am străduit, chiar cu „sfinte relații de tip socialist”, n-am reușit să dăm de **Dosarul penal al lui Trofin**, mai exact spus, simulacru de dosar al premeditației sale morții. Tot în acest context vă divulgăm, din capul locului, că n-am dat nici de concluziile scrise ale domnului procuror Zaharacheșcu, de la Procuratura generală. Poate că, totuși, nu este prea târziu! Deocamdată, să păstrează o blândă tăcere asupra acestor multe necunoscute, variante cu un singur cunoscut: Virgil Trofin, înlăturat de la putere și din viață.

Ion Teleagă și Biblia

În timpul judecării membrilor Comitetului Politic Executiv (CPEX), unele informații furnizate de către Ion Dincă, supranumit Ion Teleagă, au stîrnit, dacă nu admirația, cel puțin compasiunea, condescendența. Curajul, oarecum bărbătesc, de a recunoaște deschis (nu tocmai dezinteresat), faptele săvârșite în timpul odiosului și al sinistrei (parcă nici nu par atât de odioși și sinistri în lumina ultimelor evenimente semnate de tinăra noastră putere), mi s-a părut, drept să spun, un început de penitență, de duioasă primenire morală. Din păcate, restul membrilor CPEX-ului au compăruit în aceeași lumină pală, umilă, servilă, ca în timpul prăpăstioasei lor vieți politice, particulare și publice!

Printr-o conduită deschisă, relevantă sinceră, probabil că finalul acelei ședințe CPEX din decembrie '89 ar fi avut, totalmente alt deznodământ, mai mult ca sigur că „acceptarea” demisiei lui Ceaușescu ar fi însemnat dacă nu un truc, măcar o amănare a unui deznodământ și așa fatal! Oricine știe azi că atât Elena, cât și Nicolae Ceaușescu n-au fost altceva decît două păpuși de ceară stăfide, cocrjate, în mina fostei securități. Toate evenimentele triste care au îndurerat negîndit și nepermis de mult țara, după 22 decembrie 1989, denotă și reflectă asta. Partida de vinătoare a lui Ceaușescu, la Brașov, în timp ce Virgil Trofin era prim-secretar, nu poate fi confundată în nici un caz, decît de o minte bolnavă, paranoică, suficientă sieși, cu partida de „vinătoare” de oameni de la Timișoara și București, de la Sibiu, Brăila ș.a.

SE VA FACE LUMINA ÎN CAZUL VIRGIL TROFIN?

Un opozant pe față

Acum se știe de către lumea bine informată că Virgil Trofin a fost printre puținii care s-au opus categoric și vehement lui Ceaușescu! El nu a fost un „complotist”, emanat din cine știe ce mișcări subversive ale armatei și securității. Cînd a avut ceva de spus, Trofin a spus-o, direct și personal, răspicat! De-aia a suferit! De-aia a și fost eliminat, ca un ciine de pripas. Acest curaj avea să-l coste chiar viața. Și, probabil că intuia acest lucru. Cu cîteva săptămîni înainte de tragicul, de suspectul său sfîrșit, i s-a propus de către Bejan, primul secretar de la Călărași, la ordinele Bucureștiului, să accepte unele „medieri” și întoarcerea în Capitală. Trofin a refuzat. Urmările se cunosc. În mare. În mic, pe mai tîrziu, pe canalul tre.

În presa noastră postrevoluționară (poate singurul cîștig nobil și sentimental de după Revoluție), au apărut multe speculații vizavi de disidenții noștri. Unul dintre disidenții adevărați este, categoric, Virgil Trofin. Pe unii i-a prins revoluția în pijama și în fața televizorului și au ajuns mai departe ca el, ca precursorul. Pe alții i-a prins în balconul C.C.-ului, pe alții la televiziune. Au ajuns departe. Cît de departe?

Nu e pentru nimeni nici un secret că asemenea lui Iliescu, Trofin a fost un lider comunist. Să încercăm un **curriculum vitae**. Sumar. Și altfel decît se obișnuiește a se scrie despre cursul vieții sale. Cea mai înaltă funcție a avut-o ca secretar cu probleme organizatorice la C.C. al P.C.R. Împotrindu-se promovării abuzive a Elenei Ceaușescu în funcții de partid și de stat, a urmat, de fapt, coborîrea sa pe scara puterii! A fost președinte la U.N.C.A.P.; apoi președinte la U.G.S.R.; a fost mutat la Comerțul Interior; a fost „promovat” prim-secretar la Brașov. A fost ministrul minelor și al geologiei. Și-abia pe urmă director la I.A.S. Mircea Vodă, județul Călărași. După cum vedeți, asemenea domnului Iliescu, a avut funcții notabile în partid. Destinele lor se întîlesc, se completează și se intersectează pînă la un anumit loc de unde se despart și se definesc distinct și distinctiv și chiar polemic în părțile esențiale.

Depoziție lui Dincă

Vă mai aduceți aminte? Stăteam înfrigurați, cu sufletul la gură și urmăream procesul teroriștilor „în direct”. Sărmanii de noi, nu ne-am dat seama că era o tragere pe sfoară! În una dintre declarațiile lui, Dincă a-

mintește, la un moment dat, despre Virgil Trofin. E drept, ca într-o tangentă la cerc. Procurorii militari au condus, însă, dezbaterile, cu o așa dexteritate, cu o abilitate diabolică, astfel încît atunci cînd nu le convenea ce spuneau inculpații, schimbau foaia. Grefierii notau, școlărește, numai ce spunea președintele completului. Iar președintele completului era bine instruit, așa cum au fost instruiți unii medici, să nu dea îngrijire imoușcailor din Revoluție!

În mod evident, mi-ar plăcea ca în viitorul dosar penal al lui Trofin, necesarmente de pus pe rol, să compară și martorul Dincă. El și Bobu îl „supravegheau” de aproape, la I.A.S. Mircea Vodă. Trofin raporta numărul baloților, de paie lăsați vraise în cîmp, iar derbedeii zilei își băteau joc de el. Recluziunii lui Dincă spune totul, ba chiar s-ar fi putut adăuga ceva pe deasupra! Pare-mi-se, cineva are tot interesul ca Dincă să nu vorbească (asemeni lui Iulian Vlad și Nicu Ceaușescu, de altfel).

Periul unui destin politic

Publicul nostru cititor își aduce, desigur, aminte de greva minerilor din Valea Jiului, din '77. Grevă în timpul căreia minerii au aruncat efectiv cu pietre în elicopterul prezidențial (zona Motru). Au mai făcut-o și românii din S.U.A., cînd au aruncat cu ouă și roși în Ceaușescu. Vă aduceți aminte de Valea Jiului? Minerii n-au vrut să dialogheze, la acea dată, decît cu Virgil Trofin. Asta l-a înfuriat la culme pe bilbiuțl piticot de la București. Valea Jiului (în special mina Motru), precum Brașovul (în special Uzinele de autocamioane) au fost înfestate de securiști. Iar capii acestor mișcări, în fond muncitorești, au dispărut unul cite unul, în condiții absolut misterioase. Așa cum a dispărut, de altfel și Trofin, cu mulți dintre oamenii de încredere din preajma sa. Așa cum au dispărut și alți lideri comunisti, din propria lor ogradă înfestată de buroienii și otrepe.

Acum știm bine de ce a ajuns Virgil Trofin președinte la U.N.C.A.P. A propus, în ședință de guvern, ajutarea acestor pături sociale oropsite; a propus tractoare și mașini agricole mici pentru zonele de colină și munte (Doamne, ce bune erau acum!). Cînd Virgil Trofin a sugerat, la cel mai înalt nivel, lărgirea atribuțiilor sindicatelor, a fost mutat președinte la U.G.S.R. Cînd a avut o idee conform căreia mărfurile agro-industriale mai întîi trebuie să poposească pe mesele și în casele noastre sărăcăcioase, urgent a fost „promovat” la Comerțul Interior. Și restul e nu numai tăcere...

Cei doi cauzeși se ocupau de găinării

Proaspăt promovat la UNCAP, de ziua sa de naștere, cuplul prezidențial îl expediază un

splendid costum popular. Trebuie să fii prostovan să nu-ți dai seama de miștocăreală. Încurcînd (Trofin) probabil, unele ite la Ministerul Comerțului Interior, a fost din nou „promovat” ca prim-secretar la Brașov. Intempestiv a fost organizată o vinătoare, nu tocmai regală. Cele două tovarășe (Ceaușescu și Bobu), constată, cu stupefacție, că piața brașoveană este excelent aprovizionată. Cînd toată țara ducea lipsă acută de alimente. Au constatat pe piață piine mare, pufoasă, cît roata carului: piine de Ardeal. Tovarășu' a catalogat-o, imediat, drept „piinea inconștientă”.

Prilej bun ca Trofin să fie trecut, urgent, la „mine și geologie”; acolo unde era cel mai greu în acel moment. Raportările fictive de cărbune, intreruperile nejustificate de curent electric, l-au pus pe proaspătul ministru al minelor să ia treaba bărbătește, de guler. Așa a ajuns la ceartă cu tovil Cioară, Almăjan și Patilinet. Cearta este un fel de-a zice. Totul era dinainte stabilit, regizat. La Călărași, unde Trofin a fost din nou „promovat”, **observatorii federali** la toate conferințele pe problemele agriculturii, erau de față, cei doi ingeri negri: Dincă și Bobu! Colac peste pupăză, s-au făcut investiții uriașe într-un bazin carbonifer din Oltenia, care nu există, în fapt, geologic vorbind. Fondurile uriașe de investiții erau folosite, însă, cu abilitate, în zona Scornicești, inclusiv la înălțarea stadionului comunal, că nu-l putem spune altfel. Urmarea se cunoaște; după o confruntare dură, Virgil Trofin este sancționat pe linie de partid și transferat disciplinar la I.A.S. Mircea Vodă, județul Călărași. Din lac în puț și de aici — jos de pe toboganul puterii.

Falsul paznicul Mitică și ofiterii serviciului 1

Proaspăt numit în funcția de director la I.A.S. Mircea Vodă, din județul Călărași, Trofin ia unele măsuri organizatorice, care lasă mască pe oficialii județeni. În primul rînd, interzice orice orgii cinetice pe domeniile I.A.S.-ului amintit (pădure, lac piscicol etc.). Primul care avea să cadă a fost chiar șeful miliției județene. Informatorii au fost, însă, binîșor strecurați în preajma lui Trofin. De la frizerul din Călărași, la paznicul Mitică, de la stațiile de ascultare la colonelul R.B., șeful securității din Călărași (rudă apropiată cu ex-ministrul T. Postelnicu). În acest joc stupid al observării au fost plasați și ofiterii de la serviciul 1, aparținînd de U.M. 0110 București. Virgil Trofin a fost atît de păzit încît, chiar cu această pază militarizată, oficializată, era socotit un om periculos!

Emil Bobu este trimis, val-virtej, să-l ia pistolul lui Tro-

fin, pe care-l avea, în dotare, de pe vremea, ehe!, cînd era secretar al C.C. al P.C.R. Trofin l-a predat, cu o saume descătușare, spunînd mai în glumă, mai în serios, că scapă de ultimele „relicve”. Avea să-l coste scump purtarea sa de erență. Viața îi era într-un real pericol. El însuși știa prea bine că „băieții” nu se încurcă atunci cînd este vorba de o banală viață de om. Iar el era socotit *persona non grata*.

O viață, un om

Sabotajele comise asupra directorului de la I.A.S. Mircea Vodă s-au ținut lant. Nu primea îngrășăminte, nu primea ierbicide; era ridicat în picioare, din te miri ce, pentru niște baloți de paie, răzlețiți pe cîmp, pentru producția la grîu și orz, etc. Nu s-a lăsat, însă, intimidat. I-a sfidat chiar pe Dincă și Bobu, la o conferință județeană pe probleme de agricultură. Trofin și-a dat limpede seama că într-un astfel de aparat corupt, fatalmente compromis, este din ce în ce mai greu să-ți faci locul cîștit, dezinteresat. Trebuiau unse toate osiile, toate roțile de la mai toate nivelele. Experiența a fost tristă. Dar necesară. În momentul în care l-a chemat Bejan, primul secretar de la județana de partid Călărași, să-l anunțe că i s-a ridicat sancțiunea de partid și că este chemat la București, a replicat, firesc, primu- o ridicare din umeri. Nu știa, în primul rînd, pentru ce a fost sancționat!

Sămpană cu brînză și ceapă

În procesul ce se cere intentat comunismului trebuie plasată și reconsiderarea vieții și activității lui Virgil Trofin. Comemorarea lui Ion Ioniță s-a făcut. Poate este un pas mărunț, dar un pas necesar. Dosarul crimelor comise asupra vieții și activității lui Trofin trebuie pus imediat pe rol, iar adevărații vinovați pedepsiți exemplar! Eugenia, Ana și Mircea Trofin, trebuie, de asemenea, repuși urgent în drepturile lor. În acest context, o mină de ajutor pot da Alexandru Birlădeanu și domnul președinte Ion Iliescu. Doar au fost prieteni de idei cu Virgil Trofin. Doar cunoșteau familia Trofin din prima, ca și dintr-a doua tinerețe politică, revoluționară. Doar știau bine că s-a făcut o samavolnicie împotriva acestei familii oneste, onorabile. Nici nu mai contează dacă micul prințisor Nicu a vrut să se căsătorească, la acea dată, cu Ana, iar aceasta l-a refuzat. Că la chefurile oficiale, nomenclaturiştii preferau șampania franțuzească, brînză și ceapă! Sint aspecte care țin de trecut. Dar țin și de demnitatea celui care a fost Virgil Trofin, de biografia sa profesională, politică și civilă.

DORIN SALAJAN

Alex. Ștefănescu

Mai sint de citit mii de cărți

O proză nu prea roză

Se află în librării o nouă carte de proză scurtă semnată de Daniela Crăsnaru :

Pluta răsturnată. A apărut de curând la Editura Albatros și a fost comentată pe larg de Gabriel Dimisianu în „România literară”. În cadrul acestei rubrici ne propunem doar să o semnalăm cititorilor, pentru că este o carte cu aparență modestă — are puține pagini, o sută și ceva, și o copertă dintr-un carton ieftin — și poate să treacă neobservată.

Daniela Crăsnaru (n. 1950) s-a făcut cunoscută — și așa va și figura în istoria literară a ultimelor două decenii — ca poetă. Volumele ei de versuri (*Lumină cit umbră*, 1973, *Spațiul de grație*, 1976, *Arcașii orbi*, 1978, *Crîngul hipnotic*, 1979, *Vinzătorul de indulgențe*, 1981, *Șaizeci și nouă de poezii de dragoste*, 1982, *Niagara de plumb*, 1984, *Emisferele de Magdeburg*, 1987 — pentru a nu le mai menționa și pe cele destinate copiilor) s-au remarcat repede prin inteligență artistică și spirit inventiv, printr-un sarcasm provenit, probabil, dintr-un sentimentalism de fond, contrazis de viață. Cărțile Danielei Crăsnaru aveau întotdeauna „probleme” la cenzură, dar în cele din urmă, fiind greu de definit și greu de incriminat, „treceau”. Vigilența rigidă a cenzorilor nu reușea să le oprească, așa cum n-ar reuși un grilaj de fier să oprească o undă de parfum.

În 1983, poeta a publicat un volum de proză scurtă, **Marele premiu**, dovedindu-se și o atentă — și adeseori malițioasă — observatoare a moravurilor din vremea sa. Recentul volum **Pluta răsturnată** este și mai bun decât primul, fiind scris într-un stil mai direct, în deplină libertate. Chiar dacă multe dintre schițele publicate acum au fost scrise înainte de 22 decembrie 1989, se vede că ele se numărau printre cele pe care autoarea însăși, de atâtea ori victorioasă în lupta cu cenzura, le considera imposibil de publicat în timpul dictaturii. De ce? Pentru că ar avea ceva subversiv? Nu. Pur și simplu pentru că aceste schițe conțin multă viață, iar viața înseamnă și disperare, și singurătate, și sex, și moarte. Autoarea are o privire pătrunzătoare. În fața ei nici un zid, nici o plapumă, nici o haină nu rămân opace. Parcă ar fi înzestrată cu un aparat sensibil la infraroșii. Și se mai și simte datoră să smulgă măștile personajelor, chiar și atunci când aceste măști sint atât de bine lipite de chipuri încât smulgerea lor echivalează cu o jupuire.

Deși nu depășește șapte-opt pagini, fiecare schiță cuprinde materia unui întreg roman. Ni se oferă, de fapt, poveștile unor vieți, care se dovedesc de fiecare dată cu totul altfel decât par celor din jur. În **Totul e bine**, de pildă, apare ca personaj un mare muzician, plecat mereu în străinătate, în turnee și învidiat de familia sa (mamă, unchi, frate, veri, nepoți), rămasă în țară să lupte cu dificultățile meschine ale vieții de fiecare zi. Doar la unele evenimente (îmbolnăvirea mamei sau căsătoria unei verișoare) membrii familiei îndrăznesc să-l cheme pe artist acasă, prin cite o telegramă. S-ar spune că este vorba de un om realizat și grănit, pe care ambiția îl orbește și îl face să nu mai observe că ai săi suferă în tăcere. În realitate, acest om este grav bolnav, iar modestele lui rude nu fac decât să-l țină captiv într-o plasă de reproșuri nerostite, dându-i de înțeles că s-au sacrificat pentru el. Conspirația mediocrilor, eterna conspirație a mediocrilor împotriva unui ales — acesta este subiectul excepționalei schițe, din care s-ar putea face și un film plin de dramatism.

Autoarea nu-i disprețuiește pe oamenii simpli, ci pe oamenii mediocri, orgolioși, agresivi, complexați. În altă schiță, **Faptul divers**, ea ne înduioșează înfățișându-se suferința unui om simplu, un pensionar desprins parcă din proza lui Vasili Șukșin, care face cumpărăturile pentru familia lui și trăiește într-o zi o mare ofensă, fiind confundat de o mahalagioaică cu un escroc. După acel incident, ceva în sufletul lui se prăbușește iremediabil, făcându-l să nu mai respingă ideea de moarte.

De fapt, schițele Danielei Crăsnaru nu se pot povesti. Dacă am încerca totuși s-o facem, ne-ar trebui, în mod paradoxal, mai multe pagini decât i-au trebuit autoarei. În loc să le rezumăm, am fi tentați să le dezvoltăm, tocmai pentru că în cuprinsul lor există, cum spuneam, multă viață. Spirit justițiar și satiric, Daniela Crăsnaru demistifică atitudinile solemne și falsele civități ale multora dintre contemporanii săi. Și o face repede, operativ, ca și cum, știind că doară, vrea să nu-și prelungească prea mult intervenția.

„MERLIN” ÎN CULISE (II)

Vă propun un dialog cu doi actori foarte buni din spectacolul „Merlin”: Mirela Gorea și Răzvan Ionescu.

● E un succes care vine la răsucire de drumuri. Aplauzele publicului nu pot însă alunga din minte obsedanta întrebare: Ce va urma?! ● Mirela: „Singurul meu loc de bătaie era scena și a fost o greșală pentru că trebuie să știi să ții în mină și culisele”. ● Răzvan: „Ne temem pentru că și cei care sint la Putere se tem de noi”

Mirela Gorea: Nu știu să trăiesc în efemer

După ce publicul descoperă spectacolul și îl îndrăgește, neliniștea actorului începe să dispară. Am ales pentru dialogul cu Mirela Gorea tocmai acest moment în care „Merlin” este deja confirmat de spectatori.

— De la început am dorit să slujesc acest spectacol pe care l-am considerat mare atât prin text cât și prin regie. Nu-mi dădeam seama ce pondere voi avea eu în spectacol. Știam că voi juca patru roluri, fiecare în altă cheie și asta m-a tentat foarte mult. Sint împătimită de meserie, uneori mă simt și penibil. Dar acum reușesc să fac acest lucru fără crispare.

— Ai fost o vreme crispată? — Da, apărea dintr-o îndoielă, dintr-o lipsă de șansă, dintr-un dor îngrozitor de meserie, din spaima că anii trec. Și atunci simteam această crispare. Cred că e o trăsătură a fiecărui actor dar depinde de multe date particulare. Eu sint leoaică și sint cu „a voi” în față. Trebuie să înveți să rezisti frumos.

— Ești un om puternic? — Cred că da. Dar acum am un alt soi de entuziasm. Înainte eram atât de limpede și de senină, atât de copilărește aruncată în viață încât nu am realizat niciodată ce se întâmplă în jurul meu. Singurul meu loc de bătaie era scena și a fost o greșală pentru că trebuie

să știi să ții în mină și culisele. Eu, care nu sint un om al momentului, sint obligată să trăiesc în efemer. Și nu știu să mă bucur de ceea ce mi se oferă imediat. E adevărat că mă bucur de soare, de aer. De cite ori aveam necazuri îmi spuneam: bine că sint sănătoasă și că respir și asta, pentru că sint om de munte”.

Mirela Gorea e brasoveancă. Înainte de institut a făcut opt ani de balet. De aici vine probabil și grația specială a acestei actrițe. La un moment dat a avut posibilitatea să opteze pentru balet, dar a refuzat. I se părea că este prea puțin, iar lumea baletului era teribil de dezorientată. A păstrat însă un cult și o preocupare permanentă pentru expresivitatea scenică și asta se vede foarte bine în personajele ei din „Merlin”. A terminat institutul de teatru în '78, clasa Marin Moraru. A fost trei ani actriță la Iași, apoi a câștigat concursul la Bulandra.

— În ultimii ani s-au pus puține piese mari la Bulandra: „Hamlet”, „Urișii munților”, „Dimineața pierdută”. Eu nu am intrat în aceste distribuții. Am așteptat și jucam în zona acelor piese multe și mărunte. Și așa au trecut anii. Totuși citeva lucruri bune am făcut în „Cu ușile închise”, „Amin-tiri”.

— Cum te-ai înțeles cu Cătălina Buzoianu și mă gîndesc la faptul că este o regizoare care a reușit

performanțe extraordinare cu citeva actrițe?

— În institut am lucrat cu Mănuțiu care a fost studentul ei. De atunci o cunosc și am avut sentimentul că lucrează foarte bine cu actorii. Acum abordind un text atât de stufos și dificil a trebuit să fim foarte atenți, să furăm ceea ce ne inspira, să încercăm să o inspirăm și să ne punem de acord cu ea pentru a depăși orice soi de neînțelegere. Eu cred în colaborarea cu ea. Sigur că mi-am dorit întotdeauna să-mi dea un rol mare, iar ea îmi promise mereu.

Discuția este întreruptă de sunetul telefonului. Pentru citeva minute intră în cameră soțul Mirelei, Ion Chelaru. Ea îmi șoptește că e unul din cei mai severi critici ai ei și după fiecare premieră au discuții interminabile, uneori dure, dar întotdeauna profitabile pentru amindoi. În rest, încearcă să ducă o viață cit mai liniștită, cit mai izolată, reușind să uite că sint un cuplu de actori.

— Care a fost ultima ta dezamăgire?

— Ai aflat că a venit Liviu Ciulei să monteze două piese la Bulandra. S-au afișat distribuțiile, iar eu nu sint în nici una din e.e. Mi-ar fi plăcut să încerc măcar o audiere. Am dorit mult întâlnirea cu Ciulei. Recunosc că am fost tristă și aș vrea să se afle măcar ei există.

Zarurile sorții pot oricînd deveni favorabile. Un succes într-un spectacol ca „Merlin” este oricînd o carte de vizită pentru noi distribuții. Mirela pare însă destul de sceptică.

„De fapt sint dezorientată. Lucrurile se vor schimba, salariile se vor negocia, vom lucra poate pe contract, dar aceștia sint lucruri care pe mine mă sperie pentru că eu nu am un simț practic dezvoltat. Va începe bătălia pentru pîine, să ai bani să-ți ții casa, să poți trăi civilizat. Nu știu ce se va cere. Cred că și regizorii, care cîi de cit au niște fire în mină,

nu înțeleg limpede ce urmează să se întâmple. E o meserie frumoasă, dar regulile trebuie bine stabilite chiar dacă sint crude. Mi-am spus zilele trecute: de ce nu m-am făcut medic?! Ca actor ba ești, ba nu ești. Dar am o vorbă: lumea vrea pîine și circ. Nu va dispărea tocmai circul!

AURELIA BORIGA ■
Fotografii de
CRISTIAN CĂLUGĂR ■

PANAIT ISTRATI — SPOVEDANIE PENTRU ÎNVINȘI. După șaisprezece luni în U.R.S.S., Cuvînt înainte și traducere de Ale-

SEMNAL

xandru Talex. Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1990, 152 p., 41 lei.

Imediat după Revoluția socialistă din 1917, Panait Istrati salută în scris, din Elveția, victoria bolșevismului. În octombrie 1927, începe o călătorie în U.R.S.S. care va dura șaisprezece luni. La puțină vreme de la sosire îi trimite o scrisoare lui Stalin în care cere favoarea de a rămîne definitiv în Uniune, ca dovadă de supremă adevărată față de experimentul politic în premieră mondială din această țară. La plecare, după ce cunoscuse de aproape viața în lumea nouă comunistă, Panait Istrati a simțit nevoia să spună adevărul, cu totul altul decât cel de vitrină, împus de propaganda sovietică. Așa a apărut **Spovedanie pentru învinși** care este istoria unei mari dezamăgiri

și totodată avertismentul patetic lansat întregii lumi în legătură cu pericolul expansiunii comunismului, memorabil definit de scriitor: „Acest rău suprem, omagiu nesățios al egoismului omenesc; această crimă de les-umanitate pe care gîndirea universală se va încumeta într-o zi s-o însemne cu fierul roșu; această culme a banditismului și a teroarei și-a găsit expresia perfectă în Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice, sub regimul așa-zisei Dictaturi a Proletariatului. Tirani care zdrobiți viața! Credeți oare că toate gurile rumegă fin? Că toate buzele pot fi lăcătuite? Că toate conștiințele pot fi adormite? Că nici o voce nu va răsună niciodată în pustiu?”

DOMNIȚA ȘTEFĂNESCU ■

OVIDIU OPREA, pictor de „vanități”

Refer cu reinnoită plăcere la „personală” de la Galeriile Municipale a pictorului OVIDIU OPREA, un tânăr cu motivații superioare într-o direcție puțin frecventată de artistul român: fantasticul. Am scris despre creația sa, la debut, cu un an în urmă remarcând calitatea angajării estetice într-un răstimp când mulți tovarăși de generație nu izbutesc să-și afle calea. Cauza acestor eșecuri în serie e una: mediocritatea didactică într-un ciclu universitar afectat de tot felul de comprimări. Ovidiu Oprea mărturisește, realizând cu luciditate sincopale din anii de studenție că, în fapt, e un autodidact, în sensul că resimte — ca destul alții, probabil — absența unei lecții de căpătii, aceea a marilor muzee. Perfecțiunea e încurajare, dacă exemplul ei vine la timp și în circumstanțe favorizante. Pe maturi, cunoașterea prea tirzie a capodoperelor îi descumpănește. Pentru un artist care simte nevoia de a se manifesta original e foarte important să aibă acces la școală europeană — cum e cea a fantasticului, bunăoară — extrem

de productivă. Observația trebuie reținută, întrucât numărul pictorilor care întes la originalitate e considerabil mai mic decât se crede. Ovidiu Oprea are mult curaj, cu bagajul unei școli „ciucurechiste”, reia teme și, parțial, procedee din vechime. El pictează predilect „Vanități”, adică pinze de mici dimensiuni înfățișând, într-o manieră sintetică, un cumul de obiecte simbolice și personaje funambulești, un soi de ființe din altă lume, monahi cu indeletniciri vicioase într-un sfârșit de partidă mai degrabă derizoriu. Asta povestește, cu mijloacele unui pictor pasionat de plasticitatea suprafeței, Ovidiu Oprea: splendoarea ca manifestare a tot ce-i trecător, a parențelor. În veacul al XVII-lea, cămătarul era un personaj atit de popular, încât un tablou cu zarați desfășurându-se cu spectacolul a-vuției semnifica intens pentru public. De asemenea naturile statice, unde apăreau într-o studiată harababură obiecte cu funcție simbolică stabilită. Compozițiile lui Ovidiu Oprea compoartă fiecare o „citire”, o deslușire ideatică, dar

interesul particular al picturii vine din seralitate, din capacitatea artistului de a relua la infinit tema, fără teama de a o epuiza. Sigur, nu toate piesele sunt relevante pentru talentul lui Ovidiu Oprea. Artistul e furat adesea de plăcerea de a portretiza cu un minimum de efort imaginativ. Inconvenientul unei picturi de viziune constă în repedeza manierizare, în satisfacția unui inventar de efecte. Expoziția lui Ovidiu Oprea are, în definitiv, același mister ca al unui depozit de lucruri prețioase în care s-au strâns însă și destule imitații și strasuri.

Aș vrea să remarc din nou atenția pe care artistul o acordă condiției de obiect a tabloului: e prima expoziție în care toate lucrările beneficiază de o pinză bună, atent tratată și de o înrămare foarte îngrijită. E o chestiune mai importantă decât se consideră fiindcă nici o galerie din lume, care ambiționează să descopere și să lanseze tineri cu șanse pe piața artei, nu ia în seamă pe artiști care nu se iau ei înșiși în seamă.

TUDOR OCTAVIAN

LUPTA CU EȘECUL

Interviu cu MIRCEA MIHĂIEȘ, redactor-șef al revistei literare „Orizont”

— Domnule redactor-șef, înainte de a vă întreba cum trăiește revista „Orizont”, v-aș întreba cum vi se pare că trăiește presa noastră culturală azi? Care e — va să zică — „rolul” ei?

— Presa culturală pare a fi inutilă și joacă rolul de a-i încurca pe tipografi. Lipsa de interes față de cultură este unul din aspectele tragice ale vieții noastre cotidiene, cu atât mai mult cu cât, până în decembrie 1989, cultura era singurul nostru refugiu. Sau tocmai de aceea. Numeroși oameni și-au cistigat atunci un prestigiu pe care acum îl pierd. Nu cred, deci, că poate fi vorba de un rol activ al presei noastre culturale. Mai degrabă de unul pasiv, e vorba de o idealitate, nu de o necesitate. Societatea românească — de la parlamentar până la omul din stradă — nu-și pune problema culturii. Cultura e, într-un anumit sens, o minoritate. Or, detestarea minorității a devenit aproape o politică de stat.

— Din câte îmi dau seama, revista „Orizont” e puternic implicată în politica de stat...

— Redacția noastră lucrează într-o perioadă de profundă criză. Nu putem face abstracție de asta. Am simțit nevoia de a lărgi sfera tematică a revistei, anexând teritorii care nu aparțin propriu-zis, culturii. Practicăm comentariul politic, economic, social, dar cu mijloace literare. Revista propune o formulă complexă (acoperind numeroase genuri, de la eseu la reportaj sau anchetă de opinie), fără a renunța, însă, la perspectiva culturală. Presiunea realului e receptată cu sensibilitatea acută a omului de literă și convertită în idee, în analiză, în expresie literară. Facem publicistică, rămânând scriitori.

— Sesizez, în infrastructura multor numere de revistă, o anumită stare de exasperare. Sau gresese?

— Nu cred că greșiți, deși, sincer să fiu, nu ne-am propus vreodată să creăm cititorului această stare. Dacă ea există, totuși, faptul se datorează unei senzații a eșecului, pe care noi o trăim de la o vreme încoace. Senzație conexă cu aceea — evidentă și în unele ilustrații ale revistei — a spațiului carceral. Este o modalitate de a resimți șocul realității și de a-l transgresa într-un anumit spațiu cultural.

— Vorbiți de un spațiu cultural la nivelul senzației, al expresiei și al ideii. Există, însă, și un spațiu cultural concret, geografic, dacă vreți, care conferă și el un anumit specific revistei „Orizont”. Prin ce reprezintă „Orizont” spiritualitatea Banatului?

— Spiritualitatea unei regiuni poate fi înțeleasă și prin deschiderea acelei regiuni spre mai vaste zări spirituale. Banatul aparține României, dar și — în nu mai mică măsură — Europei. În fond, Timișoara celui decembrie '89 a fost posibilă și datorită undelor de șoc ale întregii Europe centrale. Avem de recuperat acele valori ale spiritualității banatice în care se regăsesc trăsături ale Europei din răsăritul și centrul Europei. Fenomen care nu are nimic comun cu aberațiile debitate pe falsă temă a „autonomiei”. Trebuie să spunem, însă — tocmai fiindcă sintem români și am trecut printr-o istorie pustiitoare — că nu putem accepta tendința izolaționismului, ipostaza de cenușăreasă în care unii încearcă să ne mențină.

— Patriotismul este, dacă nu mă înșel, tema multora dintre editorialele dv.

— Noțiunea a fost distrusă de Ceaușescu. Sentimentul există însă, deși a început să cadă pradă unei retorici pervertite. Forțe bine așezate în scaune înalte folosesc patriotismul pentru a ne duce într-o aventură politică. Au reapă-

rut fostii securiști, nomenclaturisti și lingăi, îmbrăcați în zalele unui naționalism agresiv, somnându-te să te supui — aceasta fiind unica modalitate de a-ți dovedi patriotismul. Nu poți fi patriot alături de ei. Și nici nu e timpul declarațiilor. Trebuie să muncim, să creăm, să ne apărăm valorile. Restul e retorică.

— Așa stind lucrurile, presa culturală trăiește într-un paradox. Munceste mult și se vinde puțin.

— Adevărat. La toate nivelele administrative — hirtie, tipar, difuzare — ne confruntăm cu dificultăți enorme. Fabricile nu ne mai repartizează hirtie, tipografiile consideră că o revistă literară ia locul alteia, mai... lucrative, centrul de difuzare a presei pare a avea interes în orice altă direcție în afară de difuzarea presei. În această situație, tirajul nostru a scăzut de la 40 000 în vara trecută, la 10 000 (uncori sub această cifră) în prezent. Să nu uităm nici faptul că administrația noastră nu e la noi, ci la Ministerul Culturii. Luptăm — deci — și cu burocrăția.

— După „De veghe în oglindă”, „Cartea eșecurilor” și „Femeia în roșu” — (ultima carte scrisă împreună cu Mircea Nedelciu și Adriana Babeți), la ce lucrează criticul literar și scriitorul Mircea Mihăieș?

— Scriu proteste, memorii (pluralul de la memorii) și editoriale. Îmi fac viața tot mai grea și îmi dezamăgesc până și vecinii, care mă credeau un om cămsecade. Îmi pun singur bețe în roate. Am încetat să lucrez la o carte despre bătrânețe. Nu mai am timp.

RADU CIOBOTEA

Correspondență literară

Ionescu Ana Maria: poezia, ca și ingineria, cere azi o specializare intensă în bibliotecă, informație la zi în ceea ce privește tehnicile de vîrf. Din grupajul trimis sînt citeva poeme bune, dar ce facem mai departe? Pentru că azi, ca și oricînd, arta cere sacrificii. Depinde numai de dvs!

VREAU SĂ-MI FAC O BIBLIOTECĂ

Ce putem face noi, pseudointelectuali — pentru că așa ne putem numi mulți dintre tinerii absolvenți ai facultăților din anii '80 — să ne mai ridicăm nivelul cultural în toate domeniile? În sensul că puțin dintre scriitorii tipariți azi ne sînt cunoscuți, nu știm care merită a fi citiți și care nu. Și mai ales, ce facem cu prețurile care sînt absolut inoperabile?

Și încă ceva. Sînt tînără, deocamdată n-am casă, n-am mașină, n-am bani (mulți) la CEC, am un soț și un copil (mic) și vreau să-mi fac bibliotecă, în special pentru copil. Unde ne sînt

clasicii, români și străini? Unde ne sînt cărțile noastre de bază? Au dispărut Hugo, Balzac, Dumas, Călinescu, Creangă și au apărut reviste obscure care ne împing și mai mult în promiscuitate.

Ing. IONESCU ANA-MARIA

Melicevici Adrian: „De ochii tăi lubito îmi leg visul din urmă / De gingășia ta, de farmecul divin...”. Cu asemenea versuri nu puteți nici măcar supăra pe nimeni. Pur și simplu nu se poate face poezie în afara unei culturi aduse la zi. Grigore Cătălin: merită să insistăți, cu popasuri lungi în bibliotecă, pentru a dobîndi un timbru strict personal, nu unul de imitație. Bateți-vă poemele la masină! Ana Ardeleanu: Scăpați urgent de teroarea sufocantă a genitivelor, „lighianele nopților”, „fructele păcatelor”, „mușchii melancoliilor” și încă vreo 4, toate în același poem. După aceea mai vorbim. Turturcanu Victor: dacă ați fi descoperit la timp

poezia care se scrie acum, cred că-ați fi putut scrie bine. Cele 2 poeme aparțin — prin stilul lor — unor lumi estetice demult apuse. Conectați-vă la retorica stilistică a zilei! Florentin Florescu: epigramele dvs. au totuși ceva de gazetă provincială de perete. Mai spiritualizați-le!

SPRIIN GUVERNAMENTAL

Cum toți miniștrii s tehnocrați de soi, în fața lor aveți discernămint: Nu aruncați într-însii cu noroi! Că și așa-s o apă și-un pămînt!

Ion Tăgîrță: sînt insule de poezie în ceea ce-ați trimis și chiar un poem întreg, Timp peste timp. Textele, în ansamblu, sînt ușoare și par scrise de un liceean în preajma marilor lecturi care-l așteaptă. Stoio: trimiteți-mi poemul dvs. de mare întindere, cu condiția să-l bateți la mașină. Vă înțeleg foarte greu scrisul. Octavian Butuza: bateți neapărat textele la mașină, altfel trebuie să le bat eu. În plus avem nevoie de mai multe informații și mai puține întrebări (mă refer la textul cu prefectul).

ION ZUBAȘCU

Grafitti

Proverbe, proversuri...

Deschisă la întîmplare cartea de „Proverbe și zicături” întocmită de I. Aureliu Candrea (Editura librăriei Leon Alcalay, fără anul apariției) se dovedește a fi nu doar un concentrat de înțelepciune populară românească ci și, nesperat, un „dicționar” de poeme într-un vers, ignorate.

Scoase din pagină și citite într-un chip nou, „neutilitar” poemele refuză comentariul și nu cred să gresesc amintindu-le, cu pacea lor inermă, unui cititor tot mai îndepărtat de izvoarele poeziei, zidit în proza diurnă a unui anotimp de incertitudini și spaime, traversat de zavistii și ură.

Iată-le!

Abur: N-are suflet ca oamenii ci numai abur, ca ciinii.

Bani: Plin de bani ca rîpa de bolovani.

Bătrîn: Omul bătrîn și nebun, leagă-l la gard și dă-i fin!

Bătrînețe: La bătrînețe s-a călugărit motanul.

Boier: Nici salcia pom, nici boierul om.

Boierul: Tăranul e gît de găină iar boierul hartan.

Căciulă: Are casa sub căciulă.

Călcie: Fugiți picioare că vă calc!

Cap: Capul de măgar niciodată nu albește.

Carte: Știe carte pînă la genunchi.

Casa: Nu-i departe casa cu mireasa.

Sau: Casa nu se ține cu miroase de fată mare.

Sau: Ne ducem la casa cui ne are că mai bine-i pare.

Ceapă: Cine mănîncă numai ceapă dă mîna cu vîntul.

Cetate: Gura omului sparge cetăți.

Chef: Să mor cu cheful meu iar nu cu gustul lor.

Chelul: Chelul mănîncă mielul.

Cumpăr: Cînd eu cumpăr nimeni nu vinde, cînd eu vînd nimeni nu cumpără.

Drag: Așa mi-i de drag că l-aș băga în sîn, dar nu încap de urechi.

Dragoste: Dragostea e treaba celor fără de treabă.

Drăgășani: La Drăgășani și sfințit au nasurile roșii.

Drum: Cine umblă pe toate drumurile, n-ajunge nicăieri.

Inimă: Îmi stă călare în inimă.

Lumină: Luminează-te și vei fi!

Miere: Dacă prietenul tău e miere nu căta să-l măninci tot!

Moșie: Pentru un petec de moșie strici un sac de hirtie.

Moarte: Decît să trăiești murînd, mai bine să mori trăind.

Om: La omul cu noroc fierbe oala fără foc.

Pămînt: Blindul moștenește pămîntul.

Șchiop: Decît orb călare, mai bine șchiop pe jos.

Somm: Somnul e oglinda morții.

Stăpin: Cine schimbă stăpinii, îmbătrînește slugă.

Stînă: S-a dus la stînă și-a ajuns într-o vineri.

Vătar: Ia de la el și duce la altul.

Vatră: Cînd e sare nu e făină, cînd e făină nu e sare și cînd le împreună pe toate, iese apa în vatră focului.

Le-am spus — cam prețios — poeme în proză dar aceste sacre depozite de învățatură mai sînt, din vreme de dinainte de vreme, „buletine de știri” vibrante prin hornuri de case, „manșete de ziare” silvestre, ele sînt „comunicatele” unor misterioase soboriuri rămase de la anonimi „purători de cuvînt”. Vechi „înscrisuri” de dinainte de scris, mai degrabă rostiri, șapte mai degrabă.

O, și cit de actuale sînt vechile ziceri, cum se pot colora cu ele searbăde discursuri parlamentare, cum pot învia ele șirul de vocabule moarte în care ne rostim politicalele!

Înapoi la proverbe? De ce nu, numai el, repede de picior, proverbul ne e pururi în față și nu e ușor să-l ajungem spre a ne împlini rostul sub cer fiindcă, vorba Aluia:

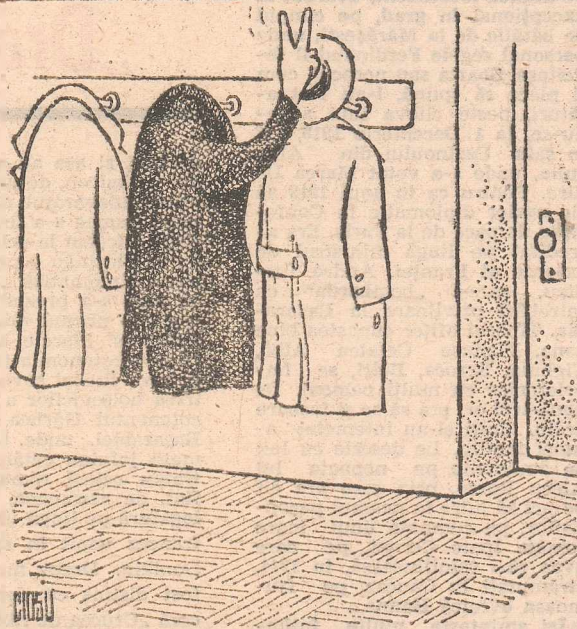
„Lacom tînăr, cerșetor bătrîn”.

„Să te ferești de boierul nou și de cerșetorul bătrîn!”.

„Să te ferească Dumnezeu de bătaia muierei, a stîngaciului, a ciungului ori o șchiopului, de pușca chiorului și de dreptatea mutului și-a surdului!”.

Speranțe? De ce nu:

„Iubirea trece prin apă și nu se înecă...”

De ce România nu cere Basarabia?

României i-a fost luată Basarabia exact ca și cum unui corp i s-ar fi confiscat un braț care ar fi fost pus să facă mișcări, treburi și servicii pentru un alt corp. Stare de neimaginat în natură, dar posibilă, după cum se vede, în politică. De ce românii, în aceste condiții, nu s-au revoltat?

N-o s-o luăm de la 1812, vom avea în vedere doar perioada de la 1940 încoace. Cum de a fost cedat un străvechi pământ românesc în urma unei simple somații? De ce nu ne-am împotrivit? Răspunsul este unul singur: oportunismul și lășitatea celor ce erau atunci la cîrmă, în speță dorința lui Carol al II-lea de a-și păstra tronul. România a fost sacrificată pe altarul acestei dorințe. Nu, nu aceasta era calea! Să fi luptat și să fi murit pentru România întreagă, iată singurul mijloc prin care s-ar fi putut salva tronul. Dovada: curînd, a pierdut totul. Mihai I a vrut să îndrepte ce se putea îndrepta, dar n-a mai fost cu putință, el a trebuit să tragă ponoasele neluptării din 1940. Ceaușescu a procedat la fel. Rar se poate imagina o ticăloșie și o trădare mai de proporții decît cele ale piticului de la Scornicești. El s-a dus în Basarabia să facă temenele lui Ivan Bodiul spunînd că România nu are „pretenții teritoriale” în ceea ce privește Basarabia. De ce? Pentru că dorea foarte mult și el să-și păstreze tronul, ca Moscova să-l lase în pace. că-n fond el e băiat bun, că în problema cea mai importantă privind relațiile dintre România și Kremlin, Basarabia, el, Ceaușescu, nu creează dificultăți. Plapuma lui Ceaușescu — Conferința de la Helsinki.

Adică: întrucît Actul final de la Helsinki prevede că granițele stabilite după al doilea război mondial nu trebuiesc schimbate, noi, românii, nu cerem rectificarea frontierelor noastre cu URSS. Prin aceasta, Ceaușescu se simțea acoperit și povestea cu Helsinki o debita ori de cîte ori avea prilejul.

Aceeași plapumă este folosită și de actuala Putere din România. Prin felul cum cei ce sînt astăzi la conducere se referă, cînd sînt siliți de împrejurări ori de jurnaliști siciitori s-o facă, la problema Basarabiei, par a spune: am întreprinde noi ce-am întreprinde, dar ne împiedică Helsinki, întrucît Actul final din 1975 zice că să nu se schimbe nici o graniță.

Acest mod de a pune problema este fals. În realitate, documentul amintit nu interzice modificarea frontierelor. Prevederea este că schimbarea să nu se facă „prin utilizarea forței”. Ceea ce este cu totul și cu totul altceva! Cu alte cuvinte, documentul adoptat în capitala finlandeză nu exclude posibilitatea rectificării frontierelor existente, ceea ce s-a petrecut de altfel în cazul Germaniei, cu condiția ca modificările să aibă loc în mod pașnic, cu consimțămîntul părților. Că rușii au transformat o normală prevedere ca frontierele să nu se rectifice prin războaie în imuabilitatea absolută a granițelor stabilite după război este pentru că lor le convenea — pitonul înghițise prada și dorea să fie lăsat s-o digere în liniște pînă la ziua de apoi. Dar să tălmăcească prevederea respectivă și cel păgubit la fel cu cel care l-a păgubit pare cel puțin straniu. În felul acesta nu se mai poate continua. Sîntem deci de părere că oricît de dragi i-ar fi domnului Iliescu Palatul Cotroceni și fotoliul său prezidențial instalat acolo, el trebuie să le riște, el are datoria și posibilitatea și îndreptățirea de a cere Moscovei să ne dea înapoi Basarabia, pe care ea, Moscova, ne-a luat-o cu forța și asupra căreia nu are nici un drept.

ION D. GOIA

Un erou al luptei pentru reîntregire

Aniversăm astăzi o zi măreată, ziua reîntoarcerii Basarabiei, trup din trupul nostru, carne din carnea noastră, singe din singele nostru, la patria-mamă România. S-a împlinit acest act măreț la 27 martie 1918. În acel an fericite românii s-au strîns toți laolaltă și s-au bucurat și au plîns și s-au cunoscut unii pe alții, ca frați de-un singe și de-o lege. Le-a fost de-ajuns românilor uniți într-o patrie reîntregită doar două decenii pentru a face din România

una dintre cele mai importante și mai prospere țări din Europa. Nenorocirile și calvarul au început în 1940 și ele au fost provocate și de astă dată, ca și în trecut, în atîtea rînduri, de imperiul de la răsărit. Era vorba acum nu doar de pofta neostoită a unui colos primitiv și feroce după cuce- riri, ci de ofensiva bolșevismului. Kremlinul roșu a fost cea mai mare calamitate politică din istorie. În 1940 ne-a fost răpită Basarabia. Indivizi ieșiți din lumea interlopă, demni de

a purta „cămăși cu mineci lungi și pe capete scufie”, Stalin și Hitler, prin interpușii lor, Molotov și Ribbentrop, ne-au sfîrtecat țara și ne-au luat teritoriul dintre Prut și Nistru. Șeful de atunci al statului român a cedat în fața forței brute, fapt care ne-a înlăcrimat și ne-a îndoliat. Țara era în pragul prăbușirii și românii în pragul disperării.

Și atunci a pășit în arenă mareșalul Ion Antonescu. Pătruns de un înalt patriotism și de un spirit de jertfă de sine fără egal, Antonescu și-a luat greaua dar sacra misiune de a ne izbăvi de rușinea capitulării, de a reîntregi hotarele țării, de a reda românilor demnitatea, speranța, încrederea în ei înșiși. Așa a început în 1941 războiul nostru pentru reîntregire, pentru redobîndirea, prin arme și scut, a moșiei pierdute prin mercantilism și nechibzuință. Războiul s-a terminat cum știm, jocuri politice mari au făcut ca bolșevismul să nu se prăbușească, să mai reziste cîteva decenii, ba chiar să se-lătească, cuprinzîndu-ne în ghearele lui și pe noi. Și victimă a acestui joc a fost România, rămasă cu trupul sfîrtecat, fără Basarabia, Bucovina de Nord și ținutul Hertei, fără Cadrilater. Iar mareșalul Antonescu a pierit tragic.

Însă prin toată trecerea lui prin viață, dar mai cu seamă prin ceea ce a făcut ca șef al statului român în perioada 1940—1944, mareșalul Ion Antonescu s-a afirmat ca una din figurile luminoase ale istoriei României, din aceeași stirpe cu Mihai cel Brav, Horea și Avram Iancu. El a fost acela care a dat Basarabiei încă 3 ani de libertate și viață normală, care a eliberat pentru un anumit timp Basarabia, care a ținut, atîta cît a putut, la distanță de porțile și de pridvoarele românești comunismul. Fie ca pilda de patriotism, demnitate, curaj și jertfă de sine a mareșalului Ion Antonescu să îmbărbăteze astăzi pe toți românii, și pe cei din dreapta și pe cei din stînga Prutului, întru redobîndirea de către România a granițelor ei firești. (I.D.G.)

Basarabia trăiește de multă vreme momente dramatice pentru existența ei. Printre cei ce se află cu inima și sufletul a-lături de greu încercata populație a acestui străvechi pământ românesc se numără și domnul general-maior în retragere TITUS GÂRBEA, veteran al celor două războaie mondiale. Distinsul militar și diplomat, aflat la venerabila vîrstă de 99 de ani, este unul dintre participanții la Adunarea din 27 martie de la Chișinău, care a hotărît unirea pentru totdeauna a Basarabiei cu patria-mamă România. Era, pe atunci, locotenent, avansat la excepțional în grad, pe cîmpul de bătălie de la Mărășești, unde personal regele Ferdinand îl felicitase. Soarta sau norocul, cum îi place să spună, i-au fost a-lături, peste cîteva luni aflîndu-se, la 1 Decembrie 1918, și în sala Cazinoului din Alba Iulia, unde s-a votat Marea Unire. Pentru ca în anul 1919 să fie curier diplomatic la Conferința de pace de la Paris. Era acreditat pe lângă ministrul de externe al Franței, André Tardieu, care-l „bombarda” cu întrebări privitoare la Basarabia. Tînărul ofițer cîntărea bine zona. Vizitase Cetatea Albă, Tighina, Scroca, Bălți, se împrietenise cu mulți oameni. De două-trei ori era să se, și însoare acolo. Mulți și-au întemeiat atunci familii. Le descrie cu lux de amănunte pe nepoata lui Alecu Russo, prin care era cît pe-aci să intre în neamul pașoptiștor, pe cumnata unui mare român, Ipate Cernat, pe care avea să-i reîntîlnească, în 1944, strămutați în Caucaz, pe frumoasa evreică Hanna...

Își amintește multe întîmplări de atunci. Dîmnia sa era

subalternul generalului Răscanu, devenit ulterior ministru de război. Generalul l-a trimis cu o invitație pentru o activitate protocolară în Cartierul Evreiesc, la rabin. Subofițerul care îl însoțea a rămas afară. N-a trecut mult și în stradă s-a auzit mare zăvăl. Unul din oamenii rabinului a venit la acesta și i-a șoptit ceva la ureche. Ce se întîmplase? Evreii au crezut că tînărul locotenent a venit să le aresteze liderul. Atunci, rabinul l-a luat

Soarta Basarabiei nu avea să-i rămînă străină. Pe 23 August 1939, cînd s-a semnat rușinosul pact Ribbentrop-Molotov, se găsea la Berlin, în calitate de atașat militar. S-a prezentat la șeful Cancelariei Reichului, dr. Lammers, să-l întrebe dacă neașteptata înțelegere va avea efecte asupra României. Natural că demnitarul nazist n-avea să-i dezvăluie anexele secrete ale monstruoasei cîrdășii. Colonelul, pe atunci, a înțeles însă

un singur cuvînt: „Basarabia”. De la ceilalți diplomați aflați în capitala Suediei, precum și de la cei ce reușise să și-i apropie în Olanda și Finlanda a aflat că România va fi singură în fața amenințării sovietice, nimeni nu ar sprijini-o și așa a și transmis în țară. Carol al II-lea și guvernul aveau să accepte ultimatumul lui Stalin, iar Basarabia și partea de nord a Bucovinei erau ocupate de U.R.S.S. Acolo, la Stockholm, inima colonelului,

măne, calitate în care a avut tîria să-l contrazică pe Führer, să-i ceară lui și lui Keitel să întărească frontul românesc, pentru a rezista în Basarabia, iar atunci cînd soarta războiului părea pecetluită, fiind la curent și cu acțiunea de desprindere de Germania nazistă, l-a sfătuit pe mareșal să retragă din timp în țară tot ce românii reușiseră să realizeze mai de preț acolo, pentru a nu cădea în minile hrăpărețe ale rușilor. N-a fost să se întîmple așa. Mai mult, au luat și în țară tot ce agonisise acest chinat popor.

În anii '60, cînd a fost arestat, la 70 de ani, în beciurile securității a fost acuzat, între altele, și de înaltă trădare. „Pe cine și cu ce am trădat?” a întrebabil. I s-a imputat că s-a folosit de farmecul său pentru a afla de la doamna Kollontay că se pregătea răpirea Basarabiei. Atunci a înțeles că de fapt, prin nimicnicia acelor anchetatori vinduți, îl acuza de fapt altcineva: „fratele mai mare” de la răsărit. Pentru că-și servise cu devotment țara, cavalerul Ordinului „Mihai Viteazul” avea să ajungă în lagăre și la canal.

Și iată-l acum pe distinsul general în retragere Gârbea oftînd din nou și suspinînd pentru Basarabia. În măsura în care puterile îi permit, electricează asistența cu inima și sufletul său care bat în continuare cu aceeași tărie pentru acest minunat pământ românesc pe care îl numește atît de simplu și de firesc „Basarabie, dragostea mea de-o viață”.

PETRE BANĂ

„Dragostea mea de-o viață”

de braț și așa au apărut amîndoi pe balcon, de unde le-a explicat adevăratul motiv al vizitei. Lumea s-a liniștit și de la furie a trecut la aclamații. Apoi, de la Chișinău a preluat o misiune diplomatică a lui Petliura, cu care s-a prezentat la București, la primul ministru Ionel Brătianu. Marele haitman lupta pentru autonomia țării sale, împotriva Rusiei sovietice. Impotriiva bolșevicilor a luptat și locotenentul Gârbea, în sudul Basarabiei, unde bande înarmate jefuiau cetățeni și mustrau ostași români. S-a aflat, de asemenea, ca ofițer de legătură pe lângă un detașament francez venit în sprijinul lui Denikin. Drept mulțumire, a fost distins cu decorația franceză „Crucea de război”, pe care o primise și De Gaulle.

că pericolul izbucnirii celui de al doilea război mondial era aproape și că nori negri se vor aduna și deasupra țării sale. Așa l-a informat și pe Carol al doilea. Un alt raport îngrijorător avea să-i trimită monarhului în aprilie 1940, de data aceasta din capitala Suediei, Stockholm, unde îndeplinea misiunea de atașat militar în țările baltice și nordice. Reușise să se împrietenească cu Alexandra Kollontay, ambasadoarea Uniunii Sovietice în Suedia. „Dacă relațiile dintre țările noastre ar fi la fel de amicale și de sincere cum sînt cele dintre noi, i-a declarat el, într-o zi, cunoscutul diplomat, ar fi excelent. Ce desparte, de fapt, țările noastre, stimată doamnă?” a întrebabil. Atunci, Kollontay, mărturisese domnului general, m-a fulgerat cu ochii ei frumoși și-a rostit

ca a tuturor românilor, singera. Raptul îngrozise România și-l infuriase pe generalul Antonescu, fapt ce a declanșat conflictul între el și Carol.

Războiul din Est avea să-l aducă pe domnul Gârbea în fruntea statului major ce făcea legătura între comandamentul german și trupele române care eliberaseră Basarabia. În '43, vechiul prieten din 1918, Ipate Cernat, îl rugase să-l ajute să se reîntoarcă în Basarabia. În Caucaz și în Crimeea, unde reîntîlnise mulți români basarabeni, duminica mergea cu ei la biserică, formase și un cor de soldați cu care participa la slujbe, iar după liturghie boteza copii frăților noștri.

Mareșalul Antonescu l-a trimis, în primăvara anului 1944, la cartierul general al lui Hitler ca șef al misiunii militare ro-

DE LA TRIMISUL
NOSTRU SPECIAL

CHIȘINĂU: Radiografia unei mascarade

Ziarul Curierul de seară din 15 martie a.c., editat de municipiul Chișinău, anunță pe prima sa pagină instituirea unui premiu de zece mii de ruble pentru cel care va numi ziua și ora ocupării radioteleviziunii naționale de către trupele sovietice și alt premiu de cinci mii de ruble pentru cel care va numi cifra exactă până la care vor fi umflate rezultatele referendumului în Moldova. Se mai face o precizare: generalii și colonelii Armatei Roșii nu pot participa la concurs.

Iată o idee publicistică care spune aproape totul despre starea lucrurilor în Chișinău. Ieșirea trupelor sovietice din unitățile în care pînă acum camuflate pînă acum, străjuirea cu baioneta a coridorului de votare pe care trebuia să-l străbată cetățeanul ca să răspundă la întrebarea dacă vrea independența Moldovei a fost o greșală uriașă, poate ultima mare greșală a Moscovei înaintea prăbușirii imperiului: acum nimeni nu se mai îndoește de intențiile „fratelui mai mare”. Ultimii nehotărâți care nu se decideau de care parte a balanței să incline au înțeles ce promite Moscova prin reînnoirea tratatului unional.

De altfel, în zilele referendumului se putea cumpăra pe străzile Chișinăului un calendar-caricatură în care Gorbaciov era prezentat în pielea goală doar cu coroana imperială pe cap, aluzie evidentă la celebrul basm cu hainele împăratului. Iar în duminica de 17 martie, în spatele statuii lui Ștefan cel Mare, în agora de acum celebră a Chișinăului, pe un portret color al lui Gorbaciov scria: „LICITAȚIE. Se vinde Gorbaciov pentru 21 de ruble (atît costă o noapte la un hotel din Chișinău de mină a doua). Cine dă mai mult?” În ceea ce mă privește, am preferat să mai stau o noapte la Chișinău.

Lîngă licitație în stînga — caricatură a unui tanc tăiat cu două bare roșii peste care se înalță o idee cu bătaie lungă. „Suveranitatea poate fi numai deplină. Referendumul — NU!” Și așa a rămas.

Totuși, așa-zisul „referendum” a început încă din dimineața zilei de 14 martie. O intensă propagandă moscovită a încercat să stîrnească oamenii din așternuturi, la urne. Cetățenii Chișinăului au primit din timp, pe adresa de acasă, un

fel de somații cu precizarea la ce unități militare să se prezinte și pe care ziua de 17 martie era devansată cu trei zile. Am cules de pe străzile Chișinăului fițuici în care lumea era îndemnată să meargă cu drag la referendum. Dar cine să mai îmbrățișeze de

pensionarii ruși. Tot ce e străin acestui străvechi pămînt românesc s-a pus în mișcare în încercarea de a menține pe picioare urașul schelet imperial și bolșevic care încearcă să mai facă un pas înainte cînd întreaga preistorie a mamușilor apuși îl trage înapoi.

Armata roșie
de pe fruntea
lui Gorbaciov

bunăvoile o baionetă, tocmai smulsă dintr-o rană care încearcă să se cicatrizeze după 50 de ani de suferințe?

Și totuși un simulacru odios de referendum tot a avut loc: în întreprinderi cu regim intern secret, în uzine în care majoritatea celor ce lucrează sînt ruși veniți din imperiu și în unități militare. În acestea din urmă majoritatea celor care au venit la vot au fost

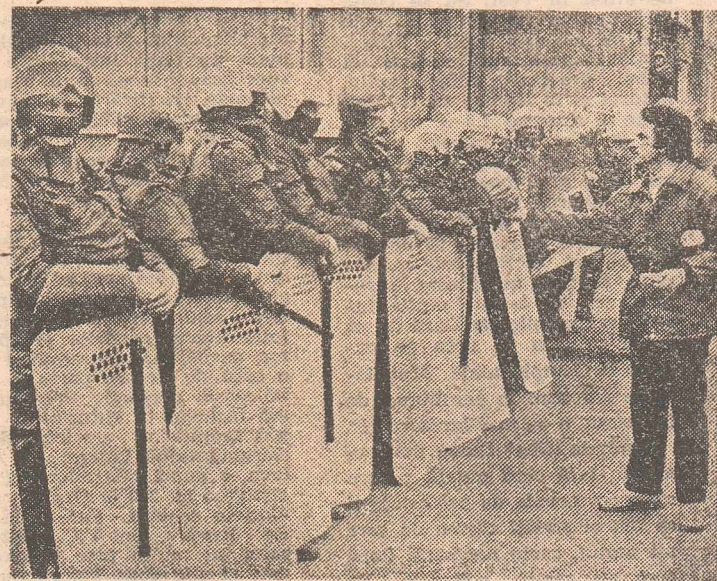
Un rol extrem de dificil în zilele „referendumului” de la Chișinău l-au avut milițienii. N-am scris niciodată despre milițienii din România, dar cei din Chișinău merită. Au fost bătuți de armata sovietică la câteva centre de votare, alături

de populație. Dacă nu erau ei, ieșea măcel! Au fost tot timpul tamponul de sacrificiu între militarii sovietici și populație. În zilele referendumului, pe străzile Chișinăului s-a strigat: „Miliția e cu noi!”, exact cum în 22 Decembrie, mulțimea din Piața Palatului a respirat ușurată punînd flori în țevile blindatelor militare. Dar la Chișinău armata a fost împotriva populației și a miliției naționale. A fost de la început pînă la sfîrșit o armată străină, de ocupație!

Prezența armatei în stradă împotriva poporului neînarmat a făcut mai mult rău imaginii marii uniuni sovietice și lui Gorbaciov decît cel mai mare

în cel mai bun caz erau drogați! Aveau o privire pe care n-o pot descrie. După mine, poporul nostru trebuie să înțeleagă că aceste ciocniri le sporesc ura față de noi și îi împingem pe ruși spre urnele de votare. Am chemat tot timpul la calm, la rațiune. Dar revelator e însuși faptul că referendumul a durat patru zile: într-o zi n-ar fi reușit să irite lumea. În patru zile erau mai multe șanse. Noi trebuie să ne căutăm de treabă. Parlamentul va lua o decizie inteligentă”.

MIHAI SEVEROVAN, primăria municipiului Chișinău: „Sînt foarte indignat de atîtdinea șefilor unității militare.

rău pe care l-ar fi putut face un dușman plătit anume pentru asta: a compromis total ideea de libertate și democrație în U.R.S.S., a întins pata roșie de pe fruntea lui Gorbaciov pe întreaga sa față, întunecînd-o de-a binelea.

Implicații în evenimente

ANDREI BOȘTOVOI, deputat al Parlamentului Moldovei: „E un moment culminant în ațîțarea spiritelor. S-au adunat mulți oameni și, din păcate, militarilor le-au fost create condiții ideale pentru violență. Am fost în toi cînd a ieșit hoarda sălbatică din unitate:”

„Am intrat în unitate să discutăm cu dumnealor și să le propunem să nu fie vărsare de sînge. A intrat cu noi și domnul Bălan de la Moldova-film. Am fost îmbrînțiți pe trepte, aruncați afară, camerele de luat vederi ne-au fost distruse, inclusiv cele de la programul Vremea al televiziunii din Moscova. După această „întîlnire” a noastră cu șefii unității militare au pornit violențele”.

Panință realizată de ION ZUBAȘCU cu ajutorul unui grup de fotoreporteri ai agenției Moldova-press

Sportul Studentesc — 75

FOTBAL

SUCCES, TRICOLORI!

Săptămîna trecută la sediul clubului Sportul Studentesc a avut loc o conferință de presă în cadrul căreia domnul Barbu Emil Popescu a făcut un mic istoric al evoluției acestei celei mai vechi grupări sportive din țară înființate în urmă cu 75 de ani și a prezentat obiectivele celor 15 secții pe ramuri de sport (cu 18 echipe, marea majoritate activînd în primele eșaloane). De asemenea, președintele clubului a reliefat și eforturile propagandistice materializate prin editarea publicațiilor „Fotbal — Sportul Studentesc”, „Meciul nostru”, „Regia fotbalistică” (elaborate cu generoasă contribuție a unui mare entuziast, Valentin Albulescu) și, ținînd cont de specializarea sa profesională, ziarul „Arhitect”. Pentru a marca împlinirea celor 75 de ani de existență, în cursul acestei veri se preconizează organizarea unui mare turneu de fotbal pentru copii și juniori și a unor întreceri internaționale la diferite discipline sportive. (P.L.D.)

Un meci ale cărui ponoase le tragem acum (România — Bulgaria 0-3)

Astăzi, în cadrul grupei a doua a preliminariilor C.E. '92 se desfășoară partida dintre selecționata statului San Marino

și reprezentativa României, meci care în mod normal ar trebui să ne ofere satisfacția unei victorii. Pentru aceasta —

Juniorii s-au calificat!

Deși au înscris de trei ori, au pierdut cu 2-1! Dintr-o scurtă discuție cu Nicolae Pantea, secretar general adjunct al F.R.F., care a însoțit echipa de juniori UEFA '93, am reținut următoarele: „Este vorba de echipa juniori '93, copiii de 16 ani. După 2-0 pentru noi, la Ploeni, în partida tur, am jucat la Dunajská Streda, un oraș de graniță cu Ungaria, într-o organizare foarte bună, meciul retur cu juniorii cehoslovaci, meci pierdut cu 2-1, dar rezultatul ne dă dreptul să participăm la turneul final din Elveția (în luna mai). Am fost conduși la pauză cu două autogoluri înscrise de Oajdea și Curt, noi reușind să marcăm în minutul 60 prin Barbir, jucător care l-a înlocuit pe Oajdea. A fost un meci specific de calificare, cu încălzirea psihică deosebită pentru ambele reprezentative. Echipa română a reușit să organizeze jocul în repriza a doua mult mai bine decît gazdele, fapt care a permis o notă de dominare a noastră în ultima parte a jocului, concretizată prin acel gol care ne-a dat dreptul la biletele de drum pentru C.E. din Elveția”.

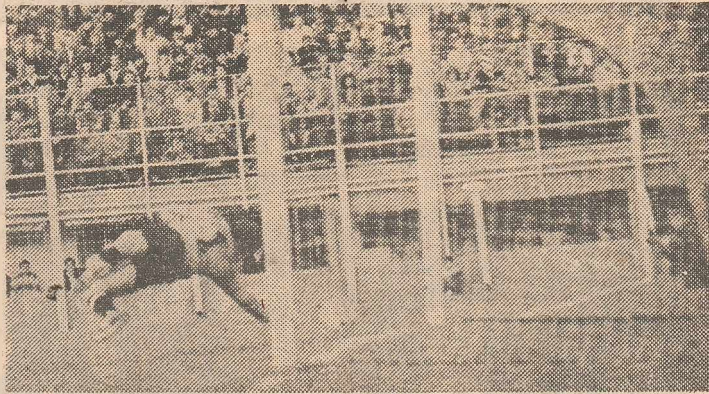
Felicitări tinerilor jucători și antrenorilor Gheorghe Staicu și Gabriel Trandafirescu pentru acest succes al fotbalului nostru, care sperăm să fie de bun augur și pentru prima reprezentativă.

POMPILIU L. DUMITRESCU

„U” Craiova încearcă desprinderea

Etapa intermediară (a 21-a) a campionatului primei divizi a avut, pe lângă încălzirea sa specifică, și menirea de a aduce ultimele clarificări în privința formei selecționabililor pentru întîlnirile din preliminariile C.E. ale echipei reprezentative. De un mare interes (circa 20.000 de spectatori) s-a bucurat partida Rapid — F.C. Argeș, care a debutat furtunos (gol înscris încă în minutul 3 de Cristian Sava, parafrînd astfel succesul giuleștenilor), a continuat printr-un schimb frumos de replici între atacul gazdelor și apărarea oaspeților, consemnînd cite o bară de fiecare parte — Dumitrașcu, respectiv Predatu și s-a încheiat în entuziasm, Rapid propulsînd pe locul 6 al clasamentului. Lidera, „U” Craiova, a punctat la adevăr (+10) cîștigînd cu 2-0 la Oradea, aducînd în schimb F.C.-ul la —9. La Brașov, cu F.C., într-un meci cu multe faze controversate și cite două goluri anulate de fiecare parte (scor doar 1-1), Steaua nu renunță la lupta pentru titlu, ca și Dinamo, învingătoare în fața Jiului (2-0),

dar cu prețul eliminării a doi componenți (Mihăescu și Stelea). Din runda a 9-a (cînd a întrecut pe F.C. Bihor cu 5-1), „U” Cluj nu a mai cunoscut gustul victoriei, regăsit atît de tirziu acum (2-0 cu Corvinul Hunedoara). F.C. Farul are cîștig de cauză din nou cu F.C.

Rapid — F.C. Argeș 1-0. Așa s-a marcat.

ca și pentru dificila întîlnire ce urmează peste o săptămîna cu echipa Elveției — de-a lungul celor peste trei luni și jumătate de la ultima confruntare oficială (tot cu San Marino, 6-0 la București) s-au concentrat toate eforturile de pregătire în cele mai bune condiții, colectivul de tehnicieni și conducerea federației urmînd permanent atît în țară cit și în străinătate evoluția și forma jucătorilor susceptibili de selecționare. Concluziile reieșite au condus la alcătuirea unui lot echilibrat (jucători cu experiență și alții dornici de afirmare) cu Stelea, Prunea, Tene, Dan Petrescu, Săndoi, Zamfir, Badea, Moga, Timofte II, Kadar și Ursea (Ilie Dumitrescu nu este convocat fiind sancționat pentru eliminarea sa în urma unui gest necugetat în meciul de la Brașov din ultima etapă de campionat) pe de o parte, iar dintre jucătorii care activează „afară” — Gică Popescu, Klein, Sabău, Lupescu, Mateuț, Timofte I, Lăcătuș, Răduciolu și Hagl. De asemenea, în ultima vreme s-au întreprins demersuri pentru clarificarea situației ca jucător a lui Miodrag Belodedici, o delegație, în frunte cu ministrul sportului, Cornel Dinu, depășindu-se la Belgrad pentru discuții cu conducerea clubului Steaua Roșie. După cum a promis și în cursul unei convorbiri telefonice purtate vineri după-amiază cu antrenorul secund Gino Iorgulescu, este posibil ca luni seară „Belo” să fie prezent în mijlocul lotului nostru la San Marino. Totodată, avînd în vedere și perspectiva, nu au mai fost convocați o serie de internaționali valoroși precum Cămbătaru, Iovan, Ungureanu, Lung sau Băloni, cărora le aducem și pe această cale mulțumirile iubitorilor fotbalului pentru frumoasele lor prestații în cadrul echipei naționale. Așadar, pentru menținerea în cursa calificării, să urmărim mult succes băleților noștri în obținerea victoriei atît de necesare! (P.L.D.).

Inter Sibiu (2-0), iar F.C.M. Progresul Brăila mai ia o gură de oxigen învingînd Petrolul cu 1-0. Două remize albe (Gloria Bistrița — Sportul Studentesc și F.C. Bacău — „Poli” Timișoara) completează tabloul etapelor.

P.S. Nu s-a confirmat informația conținută în P.S.-ul din numărul precedent al revistei. Este vorba de fapt de un tînar de 23 de ani, Cămarășanu, venit în lotul Jiului de la Minerul Vulcan, însă pe postul de fundaș dreapta... (P.D.L.)

MASEURUL LUI BEN JOHNSON

Mihai Dincu, maseurul lui Ben Johnson, a susținut săptămîna trecută o conferință de presă. „Am avut norocul să fac ce-mi place”, a declarat el. Nu numai că este pasionat de ceea ce face, dar ce face, face și bine. Dovadă: a lucrat pentru F.C. Barcelona, pentru loturile olimpice ale Canadei și S.U.A., pentru echipa de baschet profesionistă „Spurs” din San Antonio, care joacă în N.B.A., iar acum este maseurul, de fapt terapeutul — cum scrie în cartea de vizită — al lui Ben Johnson, cu un salariu fix, lucru care-i convine foarte mult, plus un procentaj din cîștigurile canadienului. Iată cîteva aspecte interesante și inedite ale conferinței de presă, conferință desfășurată într-o atmosferă destinsă și deschisă: „Ben a venit după mine, a avut nevoie de mine. El are încredere în mine și este foarte bine să fie așa, pentru că fără o comuniune între noi doi nu lese nimic. Dacă totul este luat în serios, așa cum se întîmplă de altfel în Vest, nu se poate fără maseur. Masajul este mai mult o artă decît o știință, o muncă grea, calificată, și el trebuie practicat adînc, activ, natural și în fiecare zi. La Ben masajul durează 1,5-2 ore zilnic. Aici, din păcate, nu se folosește stretching-ul, întinderea, care are mare importanță în eliminarea tensiunii din fibra musculară. Masajul este bine plătit, în medie 60 de dolari pe oră. Ben este vulnerabil, ușor de manipulat, a absorbit ca un burete multe lucruri regretabile. Dacă nu aș crede că Ben va urca pe podium la Campionatele Mondiale de Atletism în aer liber, de la Tokyo, n-aș mai lucra cu el”.

Domnule Mihai Dincu, mai veniți în țară cînd puteți, pentru că avem nevoie de profesioniști ca dv. și scrieți cartea de care ați vorbit, carte necesară, după cum ați văzut, colegilor de breaslă și nu numai lor!

MIHAI SÂNDOIU

Vremurile sînt cum sînt

DAR VREMEA?

În ultimele zile primăvara ne-a cam răsfățat: a fost cald, în vest chiar deosebit de cald, pentru această perioadă, și frumos (din punct de vedere turistic, din cel agricol nu ne băgăm). Razele calde ale Soa-

relui au convins mercurul termometrelor să urce deseori peste 25°C în Banat și Crișana. De frica lor norii nu și-au făcut apariția decît timid în estul țării (ceată dimineată, apoi în cursul zilei cîțiva nori firavi). Materialele pe care le avem la dispoziție în acest moment ne prevestesc „dîntii primăverii” (de fapt anotimpul cu cele mai mari alternanțe de vreme). Vine din nou frigul! În „dansul” lor, centrii barici ce acționează în Europa (depresiuni și maximi barici) vor

favoriza transportul pe țara noastră a unui aer mult mai rece. Deci temperatura aerului va scădea simțitor. La început scăderea se va face simțită la valorile maxime, apoi și la cele minime, și va fi în jur de 10°, 12°C. Soarele se va ascunde după nori grei și vin ploile. Pătrunderea aerului rece, la toate nivelele atmosferice va determina transformarea precipitațiilor trecător în lapoviță, apoi în ninsoare. În regiunile sudice, sud-vestice, unde va fi ceva mai cald decît în restul

țării, precipitațiile vor fi predominant sub formă de ploale. Pătrunderea violentă a aerului rece va determina pentru o zi, două intensificarea vîntului mai ales în vestul țării. În ultimele zile, vremea va începe să se amelioreze treptat, începînd din vestul țării. Cerul se va mai degaja, iar șansele de precipitații scad. Creșterea temperaturii se va face simțită mai degrabă la valorile ei din cursul zilei.

IOANA MAȘEK

DIRECTOR
George Arion

Redactori șefi:
Constantin Dumitru
Ion D. Goia
Secretar general de redacție:
Eugen Mihăescu
■ PUBLICISTI COMENTATOR (1700): Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (2542): Mihail Gălățanu, Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (2600): Roxana Paicu-Manoliescu, Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ — INVĂȚĂMÎNT (2559): Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

FLACĂRA BIS

Redactor șef:
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție:
Liana Tatos
Liviu Timbuș, Aurelia Boriga (17 16 39)

REBUS

Redactor șef:
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție:
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgube, Simona Simzianu (2036)

FLACĂRA

BAȘARABIEI
Redactor șef:
Ion Zubășcu
Secretar general de redacție:
Dorin Sălăjan
Mihail Potirniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

EDITURA

FLACĂRA
Domnița Ștefănescu (2559),
Gheorghe Tomozei (consilier)

■ FOTOREPORTAJ (2528): Mihail Cristian Călugăr, Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072): Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Enă Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petreva, Adrian Petrescu, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu
■ SECRETARIAT — ADMINISTRATIE (2002, 2558): Dumitru Cărbunescu, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.

■ Adresa redacției și administrației: București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus); secretariat director: 2002; redactori șefi: 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție: 17.48.91; public relation: 2600.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRES-FILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, prsfr Bucu-rești, Calea Griviței nr. 64-66.

■ Administrația: EDITURA „PRESA LIBERĂ” (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).
■ Tiparul: Combinatul Poligrafic București

16 pagini — 6 lei

Cum scăpăm

cu fața umană

curată?